

Llicència d'Estudis, curs escolar 2007-08
Departament d'Educació de Generalitat de Catalunya

**Acolliment de l' alumnat nouvingut a
l'aula ordinària :
L'opinió i la percepció
dels docents de l'ESO.**

Virgínia Martínez

La realització d'aquest treball ha estat possible gràcies a una llicència retribuïda pel
Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm.: 4968 de
14.09.2007)

ÍNDEX

1. Introducció	pàgina	3
1.1. L'estat de la qüestió		3
1.2. Objectius		4
2. Pla de treball		7
2.1. Metodologia		7
2.2. Temporització		9
3. Recull de dades qualitatives i quantitatives		11
3.1. Entrevistes		11
3.2. Qüestionaris		14
3.2.1. Dades extretes de la mostra		15
4. Conclusions		22
4.1. Aules multiculturals: famílies i alumnes nouvinguts		25
4.2. Perspectiva professional dels docents		45
4.3. Suports externs i demandes al Departament d'Educació		48
5. Valoració i propostes		52
6. Bibliografia		59
7. Annexos:		
Model del qüestionari passat al professorat		64
Dades quantitatives extretes dels qüestionaris		67
Proposta de pla d'acolliment general		78
Extracte de les entrevistes als tutors i coordinadors		82
Extracte de les entrevistes als càrrecs directius		113

1.- INTRODUCCIÓ

1.1.- L'Estat de la qüestió

Els centres educatius estan sotmesos a noves i diversificades demandes relacionades amb els canvis socials en general i amb les transformacions del mercat de treball. Demandes que han suposat un increment d'alumnat a les aules i l'enfartegament dels programes. Aquests dos factors han fet difícil l'atenció diversificada a l'aula i contribueixen a potenciar la percepció que és impossible atendre de manera personalitzada la major diversitat a l'aula i per tant s'acaba parlant de fracàs escolar, de pèrdua de qualitat educativa, de descontentament del professorat, etc.

L'escolarització no suposa la igualtat d'oportunitats independentment del seu origen i condicions socials. L'escola és una condició necessària però no suficient. L'escola reproduceix, no augmenta ni disminueix, les desigualtats socials. Només cal veure el perfil social dels alumnes que no acrediten l'ESO o que, tot i haver obtingut la titulació, no continuen o acaben els estudis postobligatoris. La formació més enllà de l'escolarització obligatòria és un indicador de inserció social i laboral, Catalunya com Espanya presenta taxes altes d'abandonament prematur entre els 18 i 24 anys, el 34,1% a Catalunya i 30% a tot l'estat. Segons l'Eurostat del 2005, a Catalunya la taxa de graduació a l'ESO era el 69,6%, de no graduació el 30,4%, de repetició 13,7%. Per poder afrontar la situació cal comptar amb l'esforç de tota la comunitat educativa, especialment el de les administracions públiques que haurien de tenir cura de no crear dues xarxes educatives desiguals pel que fa als recursos, la selecció de l'alumnat, les subvencions...

En els darrers anys a més la segregació entre centres públics i privats s'ha fet més evident amb la nombrosa arribada d'alumnes de famílies immigrades, actualment el 84,4% dels escolaritzats a Catalunya estan en centres públics. És evident que aquest fet dificulta encara més les pràctiques educatives integradores i pot suposar l'acabament del mite igualitarista de l'escola, fent de la pública l'escola de referència dels sectors socials més populars. Les dades són clares, al 2005 els estrangers que acreditaven l'ESO era el 52% dels quals només el 35,1% superaven nivells postobligatoris de grau superior; mentre que pels espanyols les xifres eren del 83,5% i el 57,2%. I per si encara no queda prou clar només cal mirar que l'informe PISA del 2003 diu que a Catalunya la taxa d'insuficiència formativa dels nascuts a Catalunya era del 7,2% mentre pels no nadius era del 48,7%.

Cal doncs que tota la comunitat educativa reaccionï i plantegi actuacions per crear i transformar les eines necessàries que permetin fer realitat la igualtat d'oportunitats educatives i ,per tant, la millora de la qualitat del sistema educatiu.

Les administracions públiques, com a principal integrant de la comunitat educativa, ha d'afrontar la situació i planificar línies d'actuació que contemplin

des de polítiques educatives flexibles pel que fa a la planificació i aplicació de la normativa com a l'autonomia dels centres que permeti gestionar les diferents necessitats i respostes. Però també l'augment de la inversió en educació ja que estem a la cua no només en comparació a Europa sino també dins del marc espanyol, és ridícul el 3% del PIB, i inversemblant si es vol aconseguir un sistema educatiu de qualitat i equitatiu.

La clau de tots els canvis educatius passa pel professorat, calen canvis en els models de formació del professorat i en l' exercici professional dels docents. La complexitat de la tasca docent fa necessària l' actualització de la seva formació per poder gestionar la diversitat de l'alumnat, la seva formació ha de respondre a les necessitats de la societat del coneixement, les relacions i la convivència multiculturals .

La comunitat educativa ha de garantir la igualtat d'oportunitats educatives de tots els seus alumnes, nois que partiran de situacions de desigualtat per diversos motius: desigualtats territorials, desigualtats socioeconòmiques, desigualtats derivades dels processos d'immigració, desigualtats de gènere i desigualtats per necessitats educatives especials. Combatre-les ha de ser una prioritat.

1.2.- Objectius

Tots els estudis sobre interculturalitat i cohesió social afirmen que és el tracte amb els seus iguals el que fa que un nouvingut s'integri en la societat que el rep. L'escola és un àmbit excel·lent per possibilitar l'acceptació mútua entre els alumnes i entre famílies autòctones i immigrades. I en aquesta disjuntiva el paper que jugui el professorat és cabdal per facilitar la integració dels immigrants estrangers dins de la comunitat educativa.

L'objectiu del treball ha estat copsar quina és l'opinió i percepció del professorat de secundària en quatre instituts del Maresme. He escollit el Maresme perquè és una de les comarques que des de fa anys rep una immigració nombrosa i per tant els centres escolars han desenvolupat estratègies per acollir els fills de les famílies immigrades.

L'experiència dels docents després d' uns quants anys des del desenvolupament del Pla LIC està força consolidada i, per tant, és un punt de partida vàlid per poder respondre els nostres dubtes. Conèixer l'opinió del professorat de la mostra pot ser una informació molt vàlida ja que hi ha pocs treballs que siguin els protagonistes.

Per altra banda, agafar com a punt de referència instituts del Maresme amb una organització diferent de l'acolliment i de la mateixa aula d'acollida permet obtenir resultats que puguin ser comparats amb altres zones de la mateixa comarca o amb altres comarques. El Maresme és per a mi un bon punt de partida ja que reuneix tres aspectes fonamentals: és una comarca amb un fort impacte migratori, és una de les zones on la inquietud per l'acollida dels alumnes immigrants té una certa història, i en darrer lloc, és on he

desenvolupat la meua tasca com a docent i membre del Moviment Educatiu del Maresme. Després de tres cursos de les A.A, amb 1050 aules funcionant el curs 06-07, cal saber quin grau d'èxit s'ha obtingut per tal de millorar el rendiment dels recursos humans i econòmics que s'hi dediquen, i especialment per millorar els nivells de satisfacció del professorat i alumnat. En aquest curs l'Alt Maresme té 22 Aules d'Acollida i el Baix Maresme compta amb 5 Aules d'acollida en centres de secundària (IES), tres A.A complertes i 3 de mitja dotació en escoles (CEIP).

Els supòsits inicials presentats en el projecte de la llicència d'estudis han variat significativament i això ha comportat el canvi del títol de la recerca. La modificació guia més fidelment sobre el contingut de l'estudi. El canvi també afecta al pes en la recerca, és a dir, el gruix del treball es centra en l'opinió i percepció dels professors del seu treball diari a les aules ordinàries. Calia modificar el títol per deslligar la recerca del Pla LIC ja que el treball es basa en l'aula ordinària i no en l'aula d'acollida. Així que el títol inicial: *De l'aula d'acollida a l'aula ordinària: anàlisi de la situació actual al Maresme*; ha estat transformat en : ***Acolliment de l'alumnat nouvingut a l'aula ordinària: l'opinió i la percepció dels docents de l'ESO.***

Resumint, el treball pretén fomentar la necessitat de readaptació pluricultural dels centres educatius i de coordinació entre els docents per fer de l'aula ordinària (i el centre) el lloc natural d'acollida dels nouvinguts. Aquest objectiu es concreta en altres d'específics que responen al pla de treball plantejat i desenvolupat.

L'objectiu general s'ha concretat en objectius de caire més pràctic com són:

- En referència al pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària:
  - Com es preveu i es porta a terme la coordinació entre tutors: tutor d'aula d'acollida i tutor d'aula ordinària?
  - Com es passa la informació entre els tutors i la resta dels professors que intervenen en el grup en que s'ha incorporat un alumne nouvingut d'origen immigrat?
  - Què en saben els professors del Pla d'acolliment de l'alumnat nouvingut a inici i migcurs? I dels professionals de suport extern que intervenen?
  - Quin seguiment, pla de treball i coordinació hi ha previst per la inclusió dels nouvinguts a l'aula ordinària?
  - Quina informació es té de la seva trajectòria professional una vegada han acabat l'ESO?
  - Quin acolliment i/ o entrevistes es preveuen amb la família? Qui les porta a terme? Quins recursos utilitzen? ...

•En referència a l'opinió i posicionament del professorat de secundària que atén als alumnes nouvinguts a les aules ordinàries:

- Quin és el paper del tutor de grup i personal? Quina informació inicial té de l'alumne? Viu com una càrrega la seva tutorització?

- Com es preveu la seva inclusió a l'aula ordinària ? En quines matèries? Quina informació inicial té el tutor de l'alumne? Viu com una càrrega la seva presència i atenció? ...

- Quin grau de satisfacció professional i personal té el professorat implicat?

- Quines expectatives té el professorat respecte l'alumnat nouvingut?

- Com valoren els docents la resposta i actitud dels alumnes d'origen immigrant i llurs famílies?

- Quines propostes de futur té el centre respecte a l'acolliment dels nouvinguts, la seva formació permanent ...?

2.- PLA DE TREBALL

2.1.- Metodologia

La tasca ha consistit en fer un anàlisi qualitatiu i quantitatiu de l'opinió del professorat de secundària obligatòria a partir de la pròpia experiència docent i de la seva percepció.

Com a punt de partida s'han consultat dades i estudis preexistents sobre el professorat no universitari a Catalunya, per altra banda força escassos i sovint dirigits des de la perspectiva externa al col·lectiu, dits treballs han permès fer una aproximació als aspectes més significatius i que caldria tenir presents en l'anàlisi de l'opinió general del professorat. També han servit per dissenyar el guió de les entrevistes i qüestionaris.

El treball pretén copsar quin grau de readaptació han experimentat els centres de secundària en l'acolliment dels alumnes nouvinguts d'origen immigrant a les aules ordinàries, i alhora saber com ho viuen els docents. S'ha centrat en quatre instituts del Maresme. Per triar-los es va fer una primera aproximació a diferents centres, concretament al seu equip directiu ja que era aquest qui hauria de fer de pont amb la resta del professorat.

Aconseguir parlar amb els docents directament era imprescindible, atès que la intenció del treball és educativa : descobrir allò que s'ha de tenir en compte si es vol influir positivament sobre el professorat. S'han buscat diferents tipus de veus dins dels claustres però remarcant la necessitat de comptar amb els tutors i coordinadors dels quatre nivells de l'ESO ja que és bàsica la seva implicació en el desenvolupament del Pla d'Acollida per a que no sigui només a nivell explícit sinó també implícit.

L'opinió dominant sobre diferents aspectes relacionats directa o indirectament amb la inserció dels alumnes immigrants és aquella que més s'ha repetit amb diferents matisos en les entrevistes. Val a dir que hi ha temes que han sorgit de manera espontània en les entrevistes que no estaven recollides en els qüestionaris i també hi ha punts d'aquests que no van ser tractats en les entrevistes per no tallar la dinàmica de la sessió o bé per manca de temps.

Per seleccionar la mostra es van seguir els criteris següents: institut ubicat al Maresme, centre amb cinc o més cursos de funcionament, centre educatiu on s'imparteixi l'ensenyament secundari obligatori, de titularitat pública, amb més d'una línia per nivell, amb experiència amb alumnes immigrants, amb dos o més cursos de funcionament de l'aula d'acollida i amb equip directiu força o molt col·laborador. Encara que podria semblar que és fàcil aconseguir centres que reuneixin les característiques anteriors, la veritat és que és força difícil i que han estat les relacions personals directes les que han funcionat per obrir les portes dels centres i permetre fer entrevistes. Val a dir que la intervenció d'algun dels càrrecs dels equips directius, especialment directors i cap d'estudis, han estat cabdals i imprescindibles per fer les entrevistes però també per distribuir i recollir els qüestionaris.

La recerca ha dut a terme en el context escolar i això ha comportat avantatges i inconvenients. Avantatges ja que s'ha pogut entrevistar a professors dins el seu propi centre i marc horari i ,per tant , han intervingut docents que molt probablement no ho haguessin fet si hagués calgut alguna dosi de voluntarisme com pot ser quedar-se alguna hora extra o haver de traslladar-se de centre. De fet qui va aconsellar de fer-ho així van ser dos directors ja que la proposta inicial de fer grups de discussió entre dos o més centres no va tenir prou acceptació i va fer replantejar la metodologia, es van substituir els grups de discussió per entrevistes col·lectives de grups formats per tutors i coordinador de nivell.

Els inconvenients per portar a terme la recerca es desprenen del mateix funcionament intern dels centres i el feixuc calendari escolar ja que sempre hi ha alguna activitat (avaluacions, reunions d'aula, incidents de convivència, festivitats, celebracions ...) que dificulten trobar un "forat" lliure. Per tant destinar temps a un estudi com el que es plantejava es veia com una càrrega afegida. Només la condició de professora d'un centre de secundària suavitzava la tibantor inicial, però va haver algun cas en que les entrevistes van ser retallades ja que els professors no es van presentar i l'entrevista es va fer només amb la coordinadora i en altres perquè el lloc destinat no reunia les condicions per poder desenvolupar la tasca amb un mínim de condicions.

La participació dels centres ha estat molt desigual tant pel que fa al nombre de professors presents en les entrevistes com pel nombre de grups que s'ha pogut entrevistar. Fins i tot es va substituir un dels centres inicials davant de la impossibilitat expressada per la direcció després d'haver consultat als equips de nivell i es que des del principi es va entendre que jo havia de treballar amb l'aula d'acollida i quan vaig requerir els tutors de les aules ordinàries no va ser possible. El centre que amablement va passar a substituir-lo va tenir l'inconvenient de coincidir amb les avaluacions de primer trimestre. En dos dels centres la periodicitat quinzenal de les reunions de nivell i de tutors , alternativament, va dificultar concretar el calendari ja que era complicat poder dedicar una sessió de les dues del mes pel nombre de temes acumulats, alguns d'ells urgent. Resumint, l'heterogeneïtat dels centres i el seu professorat és tant complexa com la de l'alumnat i per tant s'ha de remodelar constantment el pla inicial de treball.

Una de les claus que cal tenir en compte per desenvolupar un treball com aquest és garantir la confidencialitat i la llibertat a l'hora de conduir les entrevistes. La garantia total d'anonimat és imprescindible per poder fer l'enregistrament de les converses però en alguns casos davant la incomoditat manifesta per part d'algun docent es van prendre apunts gairebé taquigràfics. Malgrat partir d'un guió previ, les entrevistes tenien el format d'una conversa oberta en la qual s'anaven inserint les preguntes, però sense forçar-les i deixant que les opinions espontànies poguessin sorgir. L'ordre no importava tant com el relaxament i participació de tots els presents. El problema ha estat la manca de temps per poder aprofundir en alguns aspectes. Malgrat la mostra

ha resultat prou significativa ja que han participat cinquanta-un professors en les vint-i-dues entrevistes realitzades.

Les entrevistes han aportat dades qualitatives molt interessants i riques en matisos mentre que els qüestionaris ,passats als mateixos centres, han arrodonit la informació. La vinculació dels qüestionaris als instituts on s'estaven fent o es preveia fer les entrevistes respon al objectiu d'obtenir dels mateixos claustres una informació ampliada i complementària de com pensen, veuen i viuen la diversitat a les aules a partir de l'arribada d'alumnat nouvingut estranger. Això ha permès comparar, ampliar o matitzar les opinions expressades en les entrevistes i les respostes dels qüestionaris.

El procés de creació del qüestionari va passar per diferents fases, cal dir però que ha estat clau la participació de deu companys que han aportat la seva opinió i han contribuït en el disseny i reestructuració dels qüestionaris.

2.2.- Temporització

La planificació del treball en períodes de dos mesos ha anat molt bé ja que permetia retocar els canvis que el procés del treball requeria i alhora anar complint els plaços establerts. En línies generals podria dir que hi havia dues meitats força diferenciades : el primer quadrimestre era reservat a aconseguir el màxim de dades compaginant amb lectura de bibliografia que em pogués orientar, mentre que el segon quadrimestre ha estat l'anàlisi de les dades i ampliació de les consultes bibliogràfiques.

La temporització ha experimentat força canvis fins el gener ja que l'horari i calendari de treball depenia molt dels centres, ells decidien quan fer les entrevistes i passar els qüestionaris.

Setembre-octubre:

- Segon contacte amb els centres objectiu de l'estudi
- Recerca bibliogràfica
- Lectura i documentació
- Disseny dels instruments de la recerca: grups de discussió
- Disseny i validesa dels qüestionaris individuals
- Acords de participació amb les direccions dels centres

Novembre-Desembre:

- Lectura i documentació a partir de la bibliografia trobada
- Desenvolupament dels protocols de participació
- Recerca d'un nou institut substituït i propostes de participació
- Reconversió dels grups de discussió en entrevistes de tutors i coordinadors
- Disseny del guió de les entrevistes
- Realització de les entrevistes dels equips tutorials i directius
- Transcripció de les entrevistes
- Lliurament i recollida dels qüestionaris

Gener-febrer:

- Finalitzar les poques entrevistes pendents
- Transcripció de les entrevistes
- Buidat dels qüestionaris
- Lectura i documentació bibliogràfica per analitzar les dades recollides
- Informe de la supervisora

Marc-abril:

- Transcripció de les darreres entrevistes
- Anàlisi i interpretació de les dades recollides de les entrevistes.
- Anàlisi i interpretació de les dades recollides als qüestionaris
- Comparació de les dades qualitatives i quantitatives obtingudes

Maig-juny:

- Esborrany de l'informe de la recerca
- Esborrany de la valoració i propostes
- Esborrany dels altres apartats de la memòria
- Proposta de retorn de les dades als centres participants
- Elaboració de la memòria
- Informe final de la supervisora

Juliol:

- Compaginació i enquadernació del treball
- Lliurament de la recerca

3.- RECULL DE DADES QUALITATIVES I QUANTITATIVES

3.1.- Entrevistes

Les entrevistes realitzades als equips docents tutorialis de l'ESO, formats per tutors i coordinadors de nivell, són la base del treball i responen a la intenció de recollir opinions, afirmacions i valoracions del professorat directament implicat i responsable de l'atenció individualitzada de tots els alumnes, immigrants i autòctons.

Les entrevistes efectuades al professorat que ocupa un càrrec directiu donen la visió global i organitzativa del centre com a responsables de confeccionar el pla de centre i de l'estructura interna, que és el punt de partida de l'acolliment de l'alumnat d'origen immigrant a l'aula ordinària.

Inicialment es va demanar als directors i/o coordinadors pedagògics que la participació fos d'almenys dos equips de tutors: 4rt i un del primer nivell de la ESO (preferiblement 2n). En la majoria de centres des de coordinació pedagògica es va proposar la participació a tots els nivells però finalment només un dels centres ha aportat la participació dels quatre equips tutorialis de l'ESO, en els altres poca disponibilitat de calendari i horari va suposar la supressió de l'entrevista. Es van fer un total de vint-i-dues entrevistes, en les quals van participar un total de cinquanta-un docents.

Les entrevistes van ser fetes en horari lectiu, destinant les sessions de reunions de l'equip de tutoria i hores de dedicació de càrrec per part de l'equip directiu. La inclusió de l'entrevista dins l'horari de reunions va anar bé per poder disposar de la participació d'un gran nombre de tutors. Les entrevistes van ser en grup en la seva major part i l'existència d' individuals o de parelles van ser degudes a la manca d'assistència de la resta de l'equip per motius diversos més o menys justificats. Es van demanar a l'octubre, però no es van poder materialitzar fins al novembre i desembre, van quedar algunes d'elles pendents per al gener, aquest era el darrer mes previst per fer-les.

A partir d'un guió , que només tenia l'entrevistadora, la conversa entre el grup s'iniciava i es mantenia dins dels objectius de l'estudi, però s'ha preferit donar preferència a la espontaneïtat dels participants. Per tant en realitat el guió era la pauta de referència que ajudava a saber quins punts no s'havien tractat.

3.1.1.- Guió de les entrevistes a equips tutorialis (professors - tutors i coordinadors d'ESO)

- Funcions preferents

Per funcions preferents s'entenen aquelles activitats i organització interna dirigida expressament cap a alumnes nouvinguts estrangers com són : el procés d'acollida i d'escolarització inicial, la funció i responsabilitat dels tutors d'aula ordinària en el processos anteriors

i també el nivell; el grup d'alumnes o tutoria de grup, tipologia dels grups ordinaris en que se'ls ubica i com es fa, percepció del professorat-tutor sobre tot el procés ...

- Funcions compartides

Funcions compartides són les que haurien de ser assumides per tot el professorat que atén els alumnes d'origen immigrant: coordinació del professorat del nivell respecte al traspàs d'informació i atenció a les sessions "ordinàries" de diferents matèries, serveis interns i externs destinats als nouvinguts, expectatives de futur dels alumnes (segon cicle d'ESO), orientació professional una vegada finalitzada l'ESO, ...

- En relació als alumnes nouvinguts

És l'apartat on es fa referència al perfil de l'alumnat nouvingut del centre, com el descriuen els professors en quant a la seva participació i autonomia dins de les aules, els factors que dificulten o ajuden la seva implicació en el treball acadèmic i/o la seva inclusió social, les relacions personals amb els alumnes autòctons o altres alumnes immigrants ...

- En relació a les famílies d'origen immigrant

Aquesta part completa l'anterior ja que comprèn aquelles activitats i percepcions que els professors tenen vers els pares dels alumnes nouvinguts com són les entrevistes, el contacte personal, els factors que dificulten o ajuden a la seva implicació en el procés d'escolarització i els resultats acadèmics dels seus fills i les valoracions que fan al respecte ...

- Perspectives i propostes

Es demanava al professorat què proposarien o demanarien al Departament d'Educació per millorar l'acolliment i escolarització dels alumnes de famílies immigrades i que fessin algunes propostes de millora interna del centre o referent a la formació permanent del professorat, de l'organització del centre ...

3.1.2.- Guió de les entrevistes al professorat dels equips directius

El guió utilitzat per a les entrevistes dels equips directius, tot i que la conversa es va adaptar als aspectes que sorgien espontàniament, seguia un esquema molt semblant a l'exposat pels tutors i coordinadors de nivell, però s'afegit i remarcat aspectes globals i d'organització del centre com són:

- .Protocol d'inscripció i acollida dels alumnes i les seves famílies.
- .Pla de traspàs cap a l'aula ordinària.
- .Descripció de l'entorn educatiu i social del barri i/o dels alumnes del centre.
- .Organització de les tutories de grup i individuals.

.Organització dels equips de nivell i de tutoria.

.Plans especials per afavorir la inclusió social dels nouvinguts i la comunicació amb els seus pares.

.Valoració dels serveis externs de suport a l'acolliment d'alumnes.

.Immigrats, percentatges d'èxit escolar en acabar l'ESO i els estudis postobligatoris.

3.1.3- Calendari de les entrevistes i recollida dels qüestionaris

	Data i hora	Equips	components	centre	
1	20 Nov 12,30h	4rt d'ESO		B	Anul-lat
2	20 Nov 13,45	3r d'ESO	Coordinador i 4 tutors	A	
3	22 Nov 12,45h	1r d'ESO	1 coordinadora i 3 tutors	A	
4	22 Nov 13,45	2n d'ESO		A	Anul-lat
5	23 Nov 9h	1r d'ESO	Coordinadora i 4 tutors	B	
6	23 Nov 11,45h	4rt d'ESO	1 coordinadora i 3 tutors	A	
7	26 Nov 10,15h	E quip Directiu	Director, c. estudis, coord. Pedagògic i LIC	A	
8	26 Nov 12h	2n d'ESO	1 coordinadora-tutora i 3 tutors	A	
9	29 Nov 15h	E quip Directiu	Director, C. Estudis i Coord. pedagògic	B	
10	30 Nov 12,45h	1r d'ESO	1 coordinadora i 4 tutors	C	
11	4 Des 9h	Tutors A. Acollida	1 tutora	D	Malaltia d'una tutora
12	4 Des 10h	4rt d'ESO	1 coordinadora-tutora i 2 tutors	D	
13	4 Des 11,30h	3r d'ESO	Coordinadora-tutora i 1 tutora	D	
14	4 Des 12,30	1r d'ESO	Coordinadora-tutora	D	No va venir cap tutor
15	5 Des 9,15h	Equip Directiu	Director i Coord. pedagògica	C	
16	5 Des 12,30h	4rt d'ESO	Coordinador i 5 tutors	C	
17	11 Des 12,30h	4rt d'ESO		B	Anul-lat
18	13 Des 9h	2n d'ESO	Coordinadora-tutora i 2 tutores	D	

19	13 Des 13,30h	3r d'ESO	Coordinadora i 1 tutora	B	Comunicació que 2n d'ESO no vol participar
20	19 Des			tots	Recollida dels qüestionaris a diferents hores
21	8 Gen 12,30h	4rt d'ESO		B	Anul·lada per indisposició meva
22	16 Gen 15,30	Equip directiu		D	Només amb la Cap d'Estudis, el director tenia una reunió
23	16 Gen 16,30	TIS		D	TIS: Tècnic d'Inclusió social

3.2.- Qüestionaris

El gruix de la radiografia de l'opinió actual del professorat de secundària al Maresme s'ha fet en base als qüestionaris passats als docents dels quatre centres de secundària on es feien les entrevistes dels equips tutorials i directius.

A partir de les publicacions consultades i els aspectes sorgits a les primeres entrevistes del professorat es va dissenyar el format i contingut del qüestionari. Decidir quins aspectes calia tractar i com formular els enunciats no ha estat fàcil. Una vegada feta una primera proposta, va ser enviada via correu electrònic a deu professors demanant-los que intentessin respondre i fessin arribar els dubtes o canvis que consideressin oportuns. Es van rebre sis respostes, a partir d'elles es van modificar dos enunciats que eren comentats per la gran majoria d'ells i es van redactar de nou aspectes que segons ells no quedaven prou clars.

El resultat d'aquest procés ha estat molt bo ja que el qüestionari ha estat majoritàriament completat, per ser estrictes cal dir que 21 dels enunciats tenen totes les respostes vàlides, 4 enunciats tenen una resposta no vàlida, 4 tenen dues no compabilitzables i només un amb tres respostes nul·les.

En total s'han retornat 70 qüestionaris vàlids d'un total de 215 professors dels 4 centres. Només s'havia facilitat el qüestionari al professorat que imparteix classe a l'ESO. Les aportacions dels quatre instituts van ser força diferents: un va lliurar 21 qüestionaris dels 51 professors possibles, un altre va aportar 14 qüestionaris dels 44 professors d'ESO, un tercer va completar 11 qüestionaris dels 55 professors que imparteixen classe a l'ESO i finalment el quart va respondre amb 24 qüestionaris dels 59 professors d'ESO.

A continuació es presenten una part del recull de dades extret dels qüestionaris, la versió íntegra es pot consultar en l'annex.

3.2.1.- Dades extretes de la mostra

3.2.1.1.- Perfil de l'opinió del professorat a partir del promig de les opcions marcades.

En desacord
 1 Totalment en desacord amb l'enunciat
 2 Força en desacord amb l'enunciat
 D'acord
 4 Força d'acord amb l'enunciat
 5 Totalment d'acord amb l'enunciat
 3. Indefinit entre estar d'acord i en desacord

Promig	FUNCIONS	1	2	3	4	5
1	4,26				×	
2	3,58			×		
3	4,34				×	
4	2,90		×			

promig	FORMACIÓ. DESENVOLUPAMENT PERSONAL i PROFESSIONAL	1	2	3	4	5
5	4,16				×	
6	4,13				×	
7	2,73		×			
8	3,36			×		
9	4,26				×	
10	3,56			×		
11	4,20				×	
12	3,20			×		
13	3,87			×		

promig	ALUMNAT de FAMÍLIES IMMIGRADES	1	2	3	4	5
14	3,97			×		
15	4,03				×	
16	3,44			×		
17	4,40				×	

18	4,49	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.				×	
19	2,97	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.		×			
20	3,83	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.			×		
21	3,54	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.			×		
22	3,37	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.			×		
23	2,01	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.		×			
24	3,10	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.			×		
25	3,37	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.			×		
26	3,97	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.			×		

	promig	L'AMBIENTACIÓ EN EL CENTRE	1	2	3	4	5
27	4,33	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.				×	
28	4,34	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.				×	
29	4,63	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.				×	
30	4,36	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.				×	

A partir d'aquesta taula en que es recull la opinió majoritària ,segons els percentatges, de les opcions marcades es pot veure que els docents tendeixen a les valoracions intermitges , puntuades amb 2, 3 i 4, mentre que defuigen de les dues més determinants com son estar en total acord o desacord. El perfil del professorat es decanta lleugerament cap el força d'acord amb els enunciats del qüestionari .

3.2.1.2.- Llistat dels enunciats en que el professorat opta per les opcions més determinants.

Els enunciats en que el professorat es manifesta **força en desacord** són:

2,01	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.

2,73	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.
2,90	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.
2,97	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.

Els enunciats en que es manifesten **força d'acord**:

4,03	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.
4,13	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.
4,16	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.
4,20	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.
4,26	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.
4,26	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...
4,33	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.
4,34	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.
4,34	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.
4,36	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.
4,40	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.
4,49	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.
4,63	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.

Si es para esment de les taules anteriors, es veu que dels quatre enunciats en què els professors manifesten estar en desacord dos tenen relació directa amb la seva implicació a l'atenció de la diversitat: disponibilitat horària restringida al horari i especialització per matèries versus disponibilitat àmplia i augment de nombre de sessions per conèixer els alumnes. Un altre dels enunciats qüestiona la formació del docent en la resolució i prevenció de conflictes. I el darrer contradiu el que afirmen alguns estudiosos segons els quals el professorat considera un "problema" la immigració i que suposa rebaixar el nivell d'aprenentatge.

Si mirem els quatre enunciats amb els quals els docents estan més d'acord veurem que manifesten la seva superació i malestar per les exigències socials educatives afegides que consideren que correspondrien més a l'àmbit familiar. També aquells referents al desequilibri en el repartiment de les inscripcions i matriculacions especialment relacionades amb els alumnes immigrants. I finalment, veuen la necessitat d'un equip directiu amb capacitat de lideratge que promogui els canvis necessaris per entomar els nous reptes educatius.

3.2.1.3. Llistat dels enunciats dels dos centres amb més immigració.

Si agafem els qüestionaris procedents dels dos centres amb forta presència d'alumnes de famílies immigrades, el perfil experimenta pocs canvis i els que es donen no tenen gaire importància. Les diferències més notòries són:

	Promig	FUNCIONS	1	2	3	4	5
4	3,01	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.			×		

L'opinió a favor d'aquest enunciat augmenta en un 2,89.

	promig	FORMACIÓ. DESENVOLUPAMENT PERSONAL i PROFESSIONAL	1	2	3	4	5
13	3,74	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.			×		

L'opinió a favor d'aquest enunciat disminueix un 3,87.

	promig	ALUMNAT de FAMÍLIES IMMIGRADES	1	2	3	4	5
23	1,95	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.	×				
24	2,83	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.		×			

L'opinió en contra s'ha suavitzat, es rebaixa un 2,01 per l'enunciat 23 i un 3,10 per l'enunciat 24.

3.2.1.5. Percentatges de les opinions agrupades en tres categories: en desacord, indefinit i d'acord.

Per tal de tenir una idea més clara de la tendència majoritària, s'han sumat els percentatges de les dues opinions més properes, força i total, i han quedat agrupades en tres opcions:

En desacord: suma dels força i totalment en desacord amb l'enunciat

Indefinit , entre estar d'acord i en desacord

D'acord: suma dels força o totalment d'acord amb l'enunciat

núm		En desacord	3	D'acord
1	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.	02,85	10,00	87,14
2	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.	17,14	32,86	50
3 *	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.	04,41	04,41	91,18
4 *	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.	34,29	35,76	27,95

* percentatges sobre 68 respostes vàlides

		En desacord	3	D'acord
5	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.	05,73	10,00	84,28
6	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.	04,28	12,86	82,85
7	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.	42,85	27,14	30,00
8	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.	20,00	28,57	51,42
9 *	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...	04,34	14,50	81,15
10	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.	19,99	20,00	60,00
11	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.	02,86	20,00	77,14
12 *	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.	23,18	34,78	42,03

13 *	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.	02,94	25,00	72,06
		En desacord	3	D'acord
14	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.	11,43	14,28	74,28
15	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.	5,71	11,43	82,85
16	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.	17,14	34,28	48,57
17	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.	01,43	14,28	84,28
18 *	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.	02,90	11,59	85,50
19	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.	37,14	34,29	28,56
20 *	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.	19,11	4,41	76,46
21 *	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.	11,59	33,33	55,07
22	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.	20,00	30,00	50,00
23	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.	71,43	17,14	11,42
24	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.	38,56	14,29	47,14
25	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.	22,85	22,86	54,28
26 *	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.	11,58	17,40	71,01

núm		En desacord	3	D'acord
27 **	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.	01,51	7,57	90,91
28	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.	01,43	15,71	82,85
29	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.	00,00	04,28	95,71
30	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.	01,43	12,85	85,71

** percentatges sobre 66 respostes vàlides

4. – CONCLUSIONS

Els centres educatius han experimentat i experimenten canvis fonamentals que generen inseguretat i malestar entre el seu personal docent. La relació entre els diferents components de la comunitat educativa dels centres de secundària és d'un cert enfrontament provocat, en gran part, per l'extensió de l'educació obligatòria fins els setze anys. L'allargament de l'escolarització ha vingut acompanyada de un període de reformes contínues i , per tant, ha portat a què es percebi el sistema educatiu en una constant situació de canvi en funció de les correlacions de forces polítiques. Amb tot, el professorat ha trampejat com ha pogut intentant mantenir-se sense ofegar-se per les constants corrents socials, polítiques ...

El professorat com a eix de tot el sistema educatiu

El professorat és una peça clau i fonamental en tot sistema educatiu pel manteniment i bon funcionament de l'educació en general. Aquesta és una afirmació comuna a totes les recerques educatives, així com l'exercici de la docència està sent cada vegada més complex pels nous reptes educatius i per la delegació que la societat fa als centres escolars en la resolució de conflictes socials. Per això, és bàsic per l'èxit de qualsevol iniciativa del Departament d'Educació conèixer l'opinió i percepció del professorat, ja que és la corretja de transmissió que l'uneix amb els alumnes i les famílies. La complexitat de la tasca és tal que cal ampliar-la cap a la participació de les famílies i els alumnes, per aprofundir en aquest concepte és interessant consultar l'exposició de la triangulació de les relacions entre els tres sectors publicat pel *CIIMU (2008: 91, 92)*.

Per poder copsar l'opinió i percepció del professorat de secundària, s'ha disposat de la col·laboració de quatre centres de secundària públics del Maresme, dos de Mataró amb un percentatge considerable d'alumnat d'origen immigrat estranger, un d'Arenys de Mar amb un percentatge força inferior i el quart d'Argentona, aquest darrer és l'únic on el nombre d'alumnes nouvinguts és reduït, essent l'únic en que aquest curs no tenia aula d'acollida, n'ha tingut els cursos anteriors de mitja dotació. La metodologia emprada en la recaptació de les dades ha estat adaptada a les possibilitats i funcionament dels instituts que han col·laborat, i així poder concretar calendari i horari sense afectar massa la marxa ordinària del centre. El dia a dia complica poder casar les necessitats de l'investigador i les possibilitats i/o disponibilitats del professorat implicat. Així, dels grups de discussió inicialment dissenyats es va passar a entrevistes col·lectives d'equips docents i posteriorment a equips tutorials, compostos per tutors i coordinador, i als equips directius. De dues entrevistes proposades per cada equip, se'n va fer una ja que els directors, sense la implicació dels quals hagués estat impossible fer el treball, manifestaven més o menys obertament un cert cansament. Cal ser comprensius ja que el tràfec del dia a dia, el ritme vertiginós del funcionament d'un institut s'imposa davant les demandes externes que no suposen una millora immediata i directa per als centres i/o claustres.

Les entrevistes als diferents equips docents i l'anàlisi de les dades dels qüestionaris donen cos a aquest informe que no pretén etiquetar ni classificar els centres o els docents. Partint d'una sistemàtica i elemental recollida de dades, es passa a la descripció de la situació actual per intentar fer-la servir com a aproximació a les opinions, percepcions, actuacions i perspectives professionals dels docents. En aquestes dades queden reflectides algunes de les tensions que una part del professorat viu a les aules, així com en relació amb les famílies i administracions. Sentiments i estats d'ànim que repercuteixen en el procés d'acollida i escolarització dels nouvinguts, però no només d'ells sinó de tots els alumnes.

El treball d'elaboració de les dades extretes de les entrevistes han comportat una dificultat en la seva sistematització ja que en ser converses en grup i de caire obert, en que la intervenció de l'entrevistadora intentava no condicionar el fil de la conversa a no ser que es caigués en repeticions o s'allunyés dels meus objectius, sovint la resposta del grup ha barrejat diferents temes i entre ells ha calgut diferenciar-ne la idea principal de les col·laterals o fins i tot de les exemplificadores d'una altra qüestió.

El tractament de les dades dels qüestionaris ha estat comparativament més fàcil, però també menys ric i més dubtós ja que a la possible dificultat de comprensió dels enunciats, malgrat haver-los reformulat a indicació de companys que amablement han fet de conillets d'índies, es suma la pròpia intuïció dels enquestats sobre el que es plantejava o la seva interpretació. Malgrat tot, són un bon contrapunt a la informació de les entrevistes ja sigui per reforçar-les o contradir-les.

Decidir fusionar la informació dels qüestionaris, dades numèriques, amb la extreta de les entrevistes, dades qualitatives, ha estat tot un repte però ha estat un encert ja que es complementen i ens ajuden a fer-nos una idea global molt més complerta que si es fes per separat. Les opinions del professorat es recullen literalment, s'ha preferit respectar les expressions espontànies malgrat que comportin errors gramaticals sempre que no afectessin a la comprensió global del missatge. Els percentatges de les opcions marcades pel professorat en el qüestionari s'acompanyen de la transcripció de l'enunciat corresponent.

Tant els qüestionaris com els guions de les entrevistes s'han fet a partir de les consideracions i supòsits que els especialistes del tema tenen com a preceptes bàsics que hauria de preveure tota bona pràctica educativa inclusiva, com són:

- La composició heterogènia dels grups d'aula.
- La inserció en el grup de l'aula ordinària des del primer moment com a norma.
- La participació activa dels companys d'aula.
- La importància del tutor com a referent.
- Tenir expectatives positives adequades vers els alumnes.
- Coordinació i treball d'equip del professorat tutor i no tutor.
- La major responsabilitat dels docents davant de famílies nouvingudes.
- L'existència d'interès de les famílies en l'escolarització dels fills.

- La necessitat d'evitar concentracions i guetització dels centres.
- Oferir una educació de qualitat per a contrarestar desigualtats.
- La possibilitat d'una gestió flexible o autònoma dels centres.
- L'adscripció del professorat a partir de la seva implicació en el projecte educatiu de centre.
- Configurar la formació permanent i inicial del professorat per atendre la diversitat i, dins ella, la multiculturalitat.

Quan hom consulta les publicacions i conclusions de les recerques educatives sobre la comunitat educativa i l'acolliment d'immigrants estrangers sobta la contraposició i fins i tot contradicció que sovint hi ha entre les asseveracions dels estudiosos i el professorat però també la disparitat de posicionaments entre els docents de diferents centres i també dins del propi claustre. No hi ha una opinió generalitzada comuna, pocs dels enunciatos han tingut un suport a favor o en contra superior al 70% i en les entrevistes tant els tutors, com els coordinadors i els diferents càrrecs directius tenien una sintonia comuna dins d'un mateix centre però sempre hi havia veus discordants.

M'agradaria creure que el meu treball ajudarà a focalitzar millor el tema ja que no hi ha possible marxa enrera i al professorat només li queda que assumir la nova situació. Els alumnes canvien tant com ho fa l'entorn i, per tant, els centres educatius han d'adaptar-se a les transformacions i prendre-ho com un repte del qual s'és capaç d'ensortir-se i pel qual necessitem la col·laboració dels alumnes i famílies que també estan immersos en el procés. Per aconseguir-ho la comunitat educativa necessita el suport de les administracions locals i especialment del Departament d'Educació.

L'informe de les conclusions s'ha estructurat seguint un plantejament bàsic a partir del qual s'han desenvolupat les entrevistes:

- Aules multiculturals, alumnes i famílies nouvinguts.
En aquest apartat es mostra la percepció, opinió i experiència personal en relació als alumnes d'origen immigrant i les seves famílies.
- Perspectiva professional dels docents.
Es fa referència a la seva formació, la implicació i responsabilitat dins de l'organització general del centre.
- Suports externs als centres i demandes al Departament d'Educació.
Es vol saber com valoren els suports externs i quines demandes fan a les administracions.

4.1. Aules multiculturals, alumnes i famílies nouvinguts

De l'aula d'acollida a l'aula ordinària

El Pla per a la llengua i la cohesió social del Departament d'Educació ha suposat un avanç important pel que fa al tractament del tema per part de l'Administració, però durant el seu desplegament als centres ha estat força menys agosarat del que caldria esperar. A la pràctica la majoria dels protocols s'han aplicat amb més voluntat que mitjans i amb un professorat que ha participat a contracor i que ha hagut de fer mans i mànigues per trobar personal voluntari entre el seu claustre. El voluntarisme inicial no ha comportat la implicació posterior de la resta del professorat sinó l'especialització dels responsables de l'aula d'acollida i un sentiment generalitzat d'inhibició, "això no és de la meva competència", de la resta del professorat.

Els protocols d'actuació en quant a la inscripció dels alumnes nouvinguts estrangers està pautada i clara pel que fa als equips directius i tutores de les aules d'acollida, una altra qüestió seria a quin punt estem del que diu el Pla LIC " els eixos bàsics del Pla d'acollida i d'integració han de ser l'assumpció com a centre de la interacció cultural amb alumnat procedent d'altres països i el conjunt d'estratègies que afavoreixin la plena integració de tot l'alumnat al centre". I és que una cosa és redactar informes, disposicions, protocols ... i una altra canviar realment les metodologies i dinàmiques dels centres.

El protocol d'acollida inicial és, si fa no fa, molt similar als tres centres que tenen aules d'acollida, independentment del seu percentatge. En el moment de la preinscripció o a la seva arribada a mig curs hi intervé algú de l'equip directiu per destriar si cal que vagi a l'aula d'acollida: "*En el moment de la inscripció la secretaria marca la casella de tipologia nouvingut, veu quan s'inscriuen la dificultat que tenen de comunicació*" (Coordinadora pedagògica). Després l'alumne i la seva família seran entrevistats pel tutor de l'aula d'acollida i/o coordinador LIC, amb la participació d'altres professionals com poden ser EAP o professors del departament de psicopedagogia, cap d'estudis o coordinador pedagògic, que els fan proves sobre aptituds i capacitats d'aprenentatge i a partir d'aquí se li adjudica un grup d'aula i se li farà un horari individualitzat que completi les sessions a l'aula d'acollida amb sessions al grup classe que ha estat adjudicat.

El nombre d'hores i la permanència a l'aula d'acollida, segons els tutors d'aquestes aules, depèn fonamentalment de les dificultats de comunicació en català i castellà, de l'escolarització en origen i de la capacitat del propi alumne. A la pràctica però, tots els responsables de l'aula d'acollida i equips directius han dit que l'arribada constant d'alumnat a mig curs fa que s'acceleri el procés per alguns alumnes i se'ls augmentin les sessions a l'aula ordinària abans del que es tenia previst. "*El temps de permanència a l'aula d'acollida depèn de cadascú, en general, pels xinesos és molt llarg però, és clar, arriben com xurros i no s'hi cap i els has de fer sortir més hores*" (coordinadora i tutora) Aquests alumnes passen a ser atesos en grups de reforç o els anomenats de marxa lenta i en els cursos superiors a l'aula oberta. Per tant, els alumnes i els professors implicats

es troben en una situació de constant canvi en què els fruits del treball i esforç no són fàcils de percebre, provocant un desencís entre els professors tutors de l'aula d'acollida.

“Clar, tot això depèn de les possibilitats perquè està passant que actualment tenim més alumnes dels que poden estar a l'aula d'acollida”, “Si les coses van bé, al cap de l'any van integrant-se a poc a poc a altres assignatures. El que està passant ara és que surten als sis mesos i és que és una qüestió d'espai, no hi ha recursos suficients i tenen que començar a sortir”(tutores d'aula d'acollida).

En un intent d'organitzar el recursos en funció de la seva rendibilitat posterior, els instituts prioritzen els alumnes nouvinguts estrangers del primer cicle de l'ESO ja que, segons manifesten, als 15 ó 16 anys són difícils d'inserir i garantir el seu èxit acadèmic, a més molts d'ells abandonen prematurament els estudis “desapareixen del centre”. *“No en tenim a primer, ja que tots estan a l'aula d'acollida”(cap d'estudis), “Quan arriben aquí amb una edat és molt difícil que es posin al dia”(tutora) .*

Els informes elaborats des de l'aula d'acollida i l'EAP tenen com a objectius determinar el nivell acadèmic i el domini lingüístic del nouvingut i ,per tan, t es limiten a aspectes d'aprenentatge, hàbits de treball, capacitat de comunicació oral i/o escrita i poca cosa més. Es deixa de banda aspectes sentimentals i el dol de l'emigració. *“No hi ha informació sobre la situació familiar ni d'immigració”(tutora) .*

El bagatge cultural i social que l'alumne porta i el seu procés migratori, la “motxilla” a la qual fan referència els estudis, rarament es contempla i ,si es fa, serà passat un temps indeterminat en què el jove haurà assistit a classe regularment, el professorat l'atendrà a classe sense saber res del tràngol que està passant, de les pèrdues que li ha suposat i de com es sent.

Els professors no han de sentir-se culpables però sí responsables

La frase anterior completa seria: *“Els professors i les professores no s'han de sentir ni massa culpables ni massa innocents, només responsables” Dubet (1998:108)* No es tracta de passar-nos la pilota i dir què fem malament o què no fem però cal saber-ho per poder esmenar la situació, no podem oblidar que gran part de l'èxit escolar dels alumnes immigrants dependrà de com se'ls acull, de la confiança que els inspirem en un moment de dol que alguns autors comparen a la mort d'un familiar molt proper. Cal que ens organitzem per fer un acompanyament educatiu que ajudi al jove a superar el dol migratori. I un factor imprescindible i prioritari de l'acolliment és saber escoltar, és en definitiva la tutorització individualitzada de l'alumnat que ha de facilitar el descobriment del bagatge personal de l'alumne i del seu capital humà.

Ara la pregunta seria - Qui s'ha de responsabilitzar d'aquesta tasca? Els estudis publicats diuen que l'acollida i inserció reals es produeixen a l'aula amb els seus companys. No oblidem que es tracta d'un adolescent més i que el seu món es contraposa al dels adults, per tant, hauria de ser el tutor de l'aula

ordinària que assumeixi el paper de referent i dinamitzi la implicació dels alumnes del mateix grup i passi la informació a la resta de professors de l'equip docent. Aquesta relació i confiança dipositada en el tutor seria l'engranatge que facilités la reducció de l'estada a l'aula d'acollida (que ha de ser excepcional) vers l'aula ordinària.

L'acollida i inserció reals es produeixen entre iguals

Actualment, l'acolliment inicial és un tràmit burocràtic més que un plantejament pedagògic en el qual els tutors de l'aula ordinària normalment no participen. Cal invertir els papers i que el seu paper en l'acolliment no fos complementari. A més, els tutors de l'aula d'acollida difícilment poden desenvolupar un acompanyament òptim degut al nombre d'alumnes i famílies que han d'atendre.

Els tutors de l'aula ordinària i els professors que els atenen no reben cap informació dels alumnes inscrits, no en saben res relacionat amb el seu procés d'escolarització en origen, la situació familiar o personal. *“De fet no tenim cap formació i la implicació és la mínima....se'ls atén en la mesura en que es pot”, “Ens informen del temps que fa que està a l'aula d'acollida i el que ha anat fent. Jo m'he trobat amb una alumna nova a classe i només sé a quines classes estaria i res més” (tutors).*

L'adjudicació a un grup classe dels alumnes que arriben durant el curs suposa, de fet, incorporar-se a algunes activitats des del primer dia, de manera que a vegades la seva assistència és anterior a la comunicació ja que no hi ha hagut temps suficient per una reunió de l'equip docent de nivell o de tutors. *“Se'ns informa que arribarà un alumne nou tal dia, això és tot i a vegades ni això, l'edat que té, quina és la zona d'origen i ja està”, “Els tutors de l'aula ordinària no intervenim fins que es fan més assignatures a l'aula” (tutors).*

En el cas dels alumnes immigrants que no passen per l'aula d'acollida, com és el cas dels sudamericans, la informació és inexistente ja que ni tant sols es farà el protocol d'acollida inicial, passarà a l'aula ordinària i se li destinaran algunes sessions de reforç de català unes hores al dia, per tant, aquí sí que hauria d'intervenir més activament el tutor de l'aula ordinària. *“A primer s'acaba d'incorporar un noi sudamericà i no ha passat per l'aula d'acollida i només surt a fer classes de català”, “Els sudamericans que venen sense informe només se'ls adjudica un grup en funció de l'edat i ja està” (tutores).*

Tant els tutors implicats com el professorat, en general, és conscient de la mancança d'informació i així ho manifesten a les entrevistes i els qüestionaris en els quals un **82,85%** d'ells diuen estar força o totalment d'acord en que *el docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori* (enunciat 15), només el 5,71% hi estarien en contra.

El fet de ser conscients de que cal conèixer els antecedents dels alumnes immigrants no significa que es prenguin mesures organitzatives col·lectives orientades a acompanyar-los en el seu dol migratori. En general, es

tendeix a atribuir la responsabilitat cap a les tutores de l'aula d'acollida , alhora se les disculpa reconeixent la seva dedicació i argumentant que la manca de temps i de recursos juntament amb l'arribada constant de nouvinguts fa que se'ls acumuli la feina.

Podríem dir que l'aula d'acollida funciona aïlladament , l'actuació conjunta dels tutors de les aules d'acollida i ordinàries és ocasional. Normalment es fa a inici de curs però les constants arribades de nouvinguts provoquen que els intercanvis d'informació entre els dos tutors siguin puntuals. *“El funcionament de l'aula d'acollida és com una illa en la que no intervenen altres professors que no siguin de l'aula d'acollida” (tutora).* Cal dotar de temps i espai per a la coordinació del professorat implicat, sense això no passa de ser una qüestió resolta amb bona voluntat però a nivell de passadissos i trobades casuals.

Centres educatius centrats en el saber i en el professorat, què passa amb l'alumnat?

En Francesc Carbonell (2006: 34 , 35 i 36) classifica els centres segons com practiquen l'acollida en:

- A. Centre educatiu centrat en el saber, és a dir, aquells que tenen una organització interna enfocada a l'aprenentatge dels continguts acadèmics.
- B. Centre educatiu centrat en el professorat, aquells que posen l'accent en l'especialització del professorat.
- C. Centre educatiu centrat en l'alumnat, aquell on les necessitats de l'alumnat i la confiança en les seves possibilitats són el nucli de qualsevol consideració educativa.

En els centres de tipus A, els alumnes van a l'institut a aprendre continguts acadèmics i les altres activitats (socialitzar-se, aprendre a conviure, a ser, adquirir habilitats socials etc.) són complements. En aquests centres els que han d'educar són els pares i el professorat ha de bolcar-se a preparar bé els alumnes per a la fase posterior d'estudis.

En els centres tipus B es compartien algunes de les conviccions anteriors, però remarcant les especialitats de les matèries i no dedicar temps a altres activitats no docents . Fins i tot les vigilàncies de pati o els torns de guàrdia o les mateixes tutories es fan per força i a contracor. El professorat estaria d'acord que els especialistes com educadors i assistents socials o psiquiatres serien els encarregats d'educar .

Diverses recerques i la pròpia experiència demostren que la realitat és que els instituts estan organitzats a cavall dels tipus A i B, on l'aprenentatge acadèmic i l'horari del professorat són prioritaris. Però també hi ha docents , especialment tutors i coordinadors de nivell, que es veuen com educadors i intenten fer l'acompanyament i de tractament de la diversitat del seu alumnat. Cal dir que les estructures administratives actuals no faciliten les coses ja que no atorguen als tutors i coordinadors de nivell la importància que els correspon. Fa poc que es reconeix econòmicament el professor – tutor, encara no s'admet la de coordinador de nivell i sí es contempla i reforça els caps de departament.

Els caps de departament són els pilars dels centres tipus A i B. Si el Departament d'Educació vol centres de tipus C haurà d'impulsar mesures de suport a tutories i coordinació dels nivells de l'ESO.

Que els instituts, en general, tinguin estructures heretades de sistemes educatius anteriors no vol dir que no hi hagi diferències entre ells segons com les direccions atengui la tutorització dels alumnes dins l'organització global. La prioritització d'una estructura on els tutors de grup i coordinadors de nivell són els pilars respondria a una organització horitzontal del centre. En funció de la importància que se li doni , és a dir, a les hores de dedicació a l'atenció i acompanyament dels alumnes, els centres modifiquen el concepte tradicional de funcionament vertical, en qual el professor i la matèria són l'eix vertebrador. Altres indicadors del caràcter organitzatiu del centre són la titularitat i antiguitat dels tutors o coordinadors i també les hores que aquests disposin dins del seu horari en comparació amb altres càrrecs, així com les hores de reunió dels equips docents i tutorials. Els instituts que són motiu del present estudi estan més a prop de l'estructura vertical que horitzontal, varien en funció de l'orientació dominant de l'equip directiu en cadascun dels aspectes abans esmentats.

La tutoria, una càrrega que cal repartir ?

Pel que fa a la tutorització dels alumnes nouvinguts de famílies immigrades predomina la doble tutoria. Un alumne immigrant amb greus problemes de domini lingüístic tindrà dos tutors personals en els dos primers cursos de la seva arribada al centre, el de l'aula d'acollida i el de l'aula ordinària. *“Els alumnes nouvinguts primer tenen el tutor de l'aula d'acollida, després preferiblement algun professor de les matèries que ha fet simultàniament com són les instrumentals o àrees comunes i als dos anys ja passarien al còmput general. Aquest procés depèn del nombre d'alumnes que hi hagi a l'aula d'acollida i de la “problemàtica” personal de cada alumne” (cap d'estudis).*

L'alumne de l'aula d'acollida té dues persones de referència: el tutor de l'aula d'acollida i el tutor de l'aula ordinària. La dificultat de tenir dos tutors radica en la seva coordinació. Però no és la única, ja que es dona sovint el cas de què el tutor de grup només veu a l'alumne a la sessió de tutoria col·lectiva, amb una hora setmanal és impossible fer un acompanyament educatiu acurat. Però encara pot ser pitjor, quan el centre ha decidit repartir les tutories individuals entre tot el claustre , tants per cap, es donen casos com que l'alumne que arriba a mig curs tingui un tutor d'una matèria que ell no segueix. *“Hi ha diferència entre ser tutor de grup i tutor personal. Tot el claustre és tutor personal, aprox. 10 alumnes. El tutor de grup fa les activitats encomanades a les tutories”, “Tota la resta de professorat del centre passa a ser tutor personal, en funció del nivell i tal toquen 6 ó 7 nens per professor. Si hi ha un problema l'alumne va a parlar amb el tutor personal i si és greu intervé el coordinador i no el tutor de grup, el coordinador és també tutor de grup. A l'hora de lliurar notes s'estalvia molta feina al tutor i quan hi ha problemes també perquè si s'ha de trucar a casa ho fa el tutor personal” (cap d'estudis).* Com es pot veure l'alumne té un tutor de grup diferent del tutor personal, encarregat de

fer el seguiment acadèmic i manté relació amb la família, que no tingui cap sessió lectiva amb el jove.

El repartiment "equitatiu" de les tutories individualitzades posa a la mateixa balança els interins acabats d'arribar al centre i els professors més experimentats i amb antiguitat al centre. Es tracta del repartiment de la càrrega que suposa la tutoria ja que es veu com una tasca que no els correspondria ben bé o com un excés de feina. Els docents més joves o "novatos" solen sentir-se desorientats i admeten que els manquen eines per afrontar la situació. *"Les que som noves en sabem poc i no ho tinc massa clar encara que a la meva assignatura arriben des del primer dia"* (tutora).

Malgrat tot es veu la tutorització com a fonamental pel funcionament del centre, així el **54,28%** dels qüestionaris mostren què estarien d'acord en que *els tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i ,per tant, el centre esdevingui acollidor* (enunciat 25), només el 22,86% es manifesta força o totalment en desacord.

El fet de veure al tutor com a puntal de l'atenció de l'alumnat i manifestar la seva poca informació no suposa necessàriament què es facin plantejaments de cara a l'organització del centre si això suposa tocar la divisió del professorat per especialitzacions. Segons els qüestionaris, l'opinió del professorat vers canvis organitzatius estructurals està força dividida, el **35,28%** està en desacord en què *la fragmentació dels equips docents en àrees curriculars dificulti l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial* (enunciat 4), mentre que el **27,95%** estaria d'acord amb l'enunciat.

La relació entre iguals és el que més influencia als adolescents

La veritable inclusió social es dona amb el tracte quotidià i quan es deixa de ser considerat diferent, però la relació no apareix per ella mateixa, calen unes condicions necessàries mínimes que s'haurien de preveure abans de l'arribada d'un nouvingut. Com diu M.A. Alegre (*Simposi Fundació J. Bofill: octubre 2007*) *La relació entre iguals és el que més influencia als alumnes , té més impacte que no el discurs docent.* Però són els docents els responsables de proveure i fomentar un ambient escolar favorable a l'acolliment dels nouvinguts. "Ser" a la mateixa aula no comporta relacionar-se, cal tenir present que els estrangers desconèixen els codis de conducta del grup i que dur l'etiqueta de immigrant és una situació que poden portar a trastorns emocionals greus. (*Achotegui: .....*)

A part del seguiment estipulat en el protocol corresponent, l'arribada d'un alumne al grup que l'ha d'acollir , fins i tot en els centres on la matrícula viva és nombrosa, no és motiu de cap pla específic en cap dels centres estudiats.

"De fet les tutories les fem a la nostra manera, no tenim algú que pauti les activitats a fer en cada nivell, abans sí, les tutories ara han quedat desdibuixades"(tutora).

A les sessions de tutoria de grup es tracten temes relacionats amb els alumnes immigrants quan ha hagut alguna fricció en què el detonant sigui el fet

de ser estranger. La intervenció del tutor per "solucionar el problema" sol ser parlar del que ha succeït però sense fer cap prevenció de possibles nous conflictes. A vegades es destina algunes sessions de tutoria o un variable per contrarestar la mancança però normalment respon a una iniciativa particular del professor més que al pla de tot el centre.

Sense provenció davant de l'arribada de nouvinguts a les aules no hi ha cohesió

El terme provenció i no prevenció ,segons el Sr. *Paco Gascón*, suposa proveir a tota la comunitat d'eines, d'estratègies i habilitats que permetin abordar els conflictes quan comencen. Entenent que el conflicte en sí mateix no ha de ser necessàriament negatiu. En aquest sentit quant més preparats estiguem, si coneixem què es pot derivar millor podrem exercir un cert control que serveixi per canviar la perspectiva negativa del conflicte i ,per tant, actuar abans que es produeixi la crisi i no quan aquesta esclata, que és el que normalment fem als centres.

Alguns tutors consideren que hi hauria un rebuig per part dels alumnes si es tractessin temes relacionats amb els immigrants i alhora admeten no tenir formació i no haver fet mai un pla d'activitats programades que el tractessin. "*A les tutories no es fan activitats referent a la immigració o integració d'alumnes estrangers*" "*No fem activitats enfocades expressament a la integració dels immigrants. Però si les féssim de manera directa podria ser violent ja que segur que les rebutjarien. A vegades fem aquelles activitats que ells expliquen com és la seva família*" (tutors).

Normalment quan es notifica al tutor de grup l'imminent arribada d'un nou alumne passa a informar-ne a la resta de companys, preveu i té cura de la persona o persones que seuran al seu costat intentant que l'atenguin bé i l'ajudin en les tasques diàries de funcionament del centre. Cal recordar que ell tampoc coneix a l'alumne, sap el nom, l'edat i el lloc de procedència i poca cosa més. "*Jo recordo que la tutora de l'aula d'acollida va portat una noia i deia que havia d'estar en un grup normal, però era molt difícil per a ella i tampoc podia participar, estava allà i no entenia el dossier de tutoria ni les activitat que fèiem*", "*Quan arriba un alumne nou al grup d'aula només hi està per les sessions de tutoria i d'educació física. Des de l'aula d'acollida se'ns diu que fa falta que estiguin a la sessió de tutoria per que pugui veure com funciona la classe*" (tutores).

En els centres amb més percentatge d'alumnes d'origen immigrant i que pateixen la constant arribada d'alumnes tampoc hi ha una preparació específica del professorat i l'alumnat vers el seu acolliment. No es va més enllà com si el fet de ser "normal" que n'arribin i els alumnes estiguin acostumats a aquest degoteix ja suposi el seu acolliment. Es confia en els alumnes que procedeixen de la seva mateixa cultura o els alumnes-guia per fer de coixí com a intermediaris i transmissors del funcionament del sistema i/o centre. "*El primer any són els que parlen el mateix idioma que li fan com un acolliment per la*

necessitat de comunicar-se, clar, quan ja sàpiguen una mica més i puguin comunicar-se amb els demés la cosa es va disgregant” (tutora i coordinadora).

El pas de nouvingut a company sense dilacions

El professorat descriu les actituds dels alumnes davant de l'arribada d'un alumne nou estranger com a diverses: des de l'expectació per un nou company, d'ignorar la seva presència o evitar relacionar-se, de desconfiança mútua i en el pitjor dels casos de rebuig mal dissimulat. *“Jo crec que sí que pot haver una certa rivalitat però són fets puntuals però porto aquí 13 anys i no he conegut cap cas que es pugui catalogar com a realment racista. Hi ha algun comentari o incident a l'aula o fora de l'institut però en general hi ha un bon ambient” (coordinadora).*

En general es qualifica de bo l'ambient dels centres, en cap d'ells s'han produït incidents xenòfobs greus. Diuen que els casos de rebuig són deguts a situacions puntuals i per desconeixement o malfiança. Per exemple, cap a alumnes immigrants que parlen entre ells en una llengua que els altres no comprenen i aflora la temença de que puguin estar parlant d'ells. En algunes ocasions es pot complicar degut a la repetició dels prejudicis i estereotips que provoca el rebuig i la incomprensió cap als “altres”. Prejudicis i estereotips calcats dels discursos repetits per l'entorn, en els mitjans de comunicació, etc. Llavors l'incident es magnifica, en aquestes ocasions els professors es veuen desbordats. *“Clar hi ha un xoc cultural per exemple amb les noies o nois àrabs m'he trobat amb una opinió generalitzada adversa que quasi es podria qualificar de racista ... un noi va comentar que un grup de nois àrabs li havien dit que no es podia acostar a una noia àrab perquè havia de sortir amb un noi àrab i a partir d'aquí es va produir un rebuig general contra els àrabs, de desconfiança, que no venen aquí a treballar si no a conquerir i aquests prejudicis sobre el comportament o forma de vestir, les classes de gimnàstica...” (tutor).*

Aquests incidents, que diuen ser puntuals, normalment estan relacionats amb situacions externes al centre educatiu. Els adolescents arrossegueu els problemes i conflictes sorgits a la discoteca o al barri als instituts. En els conflictes amb els nouvinguts estrangers es suma la percepció que reben un tracte de favor per part del professorat i, per tant, alguns alumnes autòctons pateixen un sentit de pèrdua de protagonisme i ho expliciten dient que es dedica més temps als “altres” diferenciant-los així del “nosaltres”.

Els alumnes que pateixen el rebuig solen ser els nouvinguts i no els que porten anys escolaritzats amb la resta dels alumnes. Els docents veuen una clara diferència en el tracte i l'expliquen perquè els companys no els veuen com a immigrants. *“I a més molt d'ells es coneixen de fa temps, molts d'ells des de primària, quan es dirigeixen a en Moha, no el veuen com a immigrant, és el Moha i punt” (tutora).*

La diferenciació i separació no només és entre alumnes autòctons i immigrants, també es dona entre aquests darrers segons la zona d'origen de la família. Els agrupaments es manifesten especialment a les hores d'esbarjo i activitats acadèmiques com poden ser les sortides. En aquestes situacions fora

de l'aula és quan es fan més visibles els grups de magrebins, xinesos, sudamericans, sudsaharians ...

En general, es fa palès que els nois tenen una via d'integració natural i espontània a través dels esports, especialment el futbol durant l'esbarjo, solen ser un mitjà de cohesió si mostren habilitat o de discriminació si no participen, exemples d'això serien els magrebins i sudsaharians enfront dels xinesos. Els orientals normalment no practiquen esports col·lectius de pilota. *“Sí que al pati hi ha una separació entre ells, especialment els xinesos no és barregeren però els àrabs i els sudsaharians es barregeren amb els autòctons i de fet amb tothom. Al pati veus grups de nens, de nenes i de xinesos”* (tutor).

Però no només es separen per grups que podríem definir com a ètnics-culturals, ja que durant les primeres setmanes els alumnes nouvinguts de l'aula d'acollida fan “pinya”. Això passa especialment en centres amb poc percentatge d'alumnes immigrants, i a més és dissolt en un període curt de temps ja que les relacions entre iguals a l'aula ordinària s'acaba imposant i preferint. En aquest canvi de grup identitari tenen un paper rellevant els companys de famílies immigrades que són veterans que parlen la mateixa llengua i tenen una cultura familiar similar. Aquests solen fer-los de coixí i tant els nouvinguts com el professorat els utilitzen com a traductors-mediadors-comunicadors. Aquesta ajuda inicial és considerada com un entrebanc, a la llarga, per a la seva cohesió social. En general, el professorat considera que no ajuda a la seva integració ja que provoca un efecte d'aïllament vers els autòctons o altres grups d'immigrants. *“Els magrebins solen fer grupets entre ells, de tal manera que els que porten anys a Catalunya fan d'acollidors dels acabats d'arribar, això facilita les coses en els primers mesos però també dificulta la seva relació amb la resta de l'alumnat. Si estan sols estan aïllats”* (tutora i coordinadora).

L'acolliment entre iguals, els alumnes - guia

Un intent de fer que tinguin com a referència altres alumnes diferents als del grup afí cultural o lingüístic serien els alumnes-guia. Hi ha centres que han format a nois i noies voluntaris per desenvolupar una tasca de tutorització entre iguals, és la figura de l'alumne-guia. La seva feina és ben valorada pel professorat però amb un cert regust d'alleugeriment i en cap cas s'ha indicat qui fa el seguiment de la tasca i té cura del relleu d'aquests alumnes. Dóna la impressió que la seva tasca hagi quedat “oblidada” ja que només els tutors amb més experiència del centre són els que poden explicar la labor dels alumnes guia. *“Aquí sí que fa uns anys hi ha joves que són joves guies. S'ha format últimament i a aquests alumnes se'ls assigna un alumne nouvingut i actuen una mica com a papa i mama i els ensenyen l'institut, seuen de costat i servei per acollir d'alguna manera però continua sent molt complicat”, “ Han anat bé pel tema de l'arribada dels nouvinguts sí ... i els fan aquesta benvinguda diguem-ne. Si no hi fossin l'hauríem de fer nosaltres ... però no podríem donar la mateixa informació o dedicació”* (tutors i coordinadora).

La idea generalitzada que els alumnes són acollits a l'aula d'acollida i que una vegada s'han adaptat passen a l'aula d'ordinària assignada no correspon a la realitat. Primer, perquè hi ha centres que no tenen aula d'acollida i ,per tant, van a parar directament a l'aula ordinària. Segon, perquè

allà on n'hi ha no els tenen , amb molt bon criteri, totes les hores lectives i per tant en realitat a l'alumne se l'insereix a l'aula ordinària i a la d'acollida des dels primers dies de la seva escolarització.

A tots els centres, l'estada dels alumnes a l'aula d'acollida es complementa amb sessions a l'aula ordinària per evitar l'aïllament dels alumnes nouvinguts estrangers i facilitar la seva relació amb els altres adolescents. Les matèries i el nombre de sessions a les que assisteixen depèn de l'organització de cada centre, de les aptituds de l'alumne i del grau de dificultat de comunicació oral en català o castellà. Hi ha un gran ventall de combinacions, però les àrees normalment són: tutoria, educació física, música, arts plàstiques, tecnologia i, a vegades, un variable determinat. El motiu esgrimit és que són matèries en què la comunicació lingüística no és determinant per participar a les activitats.

El salt a l'aula ordinària i sense paracaigudes

L'alumne nouvingut té varis professors des de l'inici de la seva incorporació al centre educatiu, docents que normalment pertanyen al mateix equip docent i que participen en el seu acolliment, com és el cas del tutor de l'aula d'acollida. La major part del professorat que el tindrà a les seves classes desconeix el jove i no rep gaire informació. L'acolliment dependrà ,en gran part, de l'empatia i voluntat dels docents que imparteixin les sessions fetes amb el grup de l'aula ordinària com són: tutoria, educació física, música, arts plàstiques i tecnologia. El treball que puguin fer les tutores de l'aula d'acollida pot ser contrarestat o potenciat en funció de com es desenvolupi la rebuda a aquestes àrees i, per tant, és imprescindible la seva coordinació. La importància del treball de l'equip docent en referència a l'atenció de l'alumnat és compartit pel **91,18%** dels enquestats, mentre que només el **4,41%** es manifesta en desacord en què *la docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins l'aula* (enunciat 3), però estar-hi d'acord no és suficient, caldria dedicar-hi més atenció a l'acollida i seguiment de l'alumnat, no només els nouvinguts, sinó també els que presentin greus dificultats d'aprenentatge.

El treball iniciat i capitanejat pel tutor de l'aula d'acollida, com a dipositari de la informació prèvia a la seva incorporació al centre i com a docent amb més hores de relació amb ell no és la única influència, ni la més important, en l'escolarització dels alumnes immigrants, independentment del nombre de sessions. Cal preveure el pas cap a l'aula ordinària comptant amb els professors que l'atenen i que alhora han de responsabilitzar-se'n , especialment si és tutor del grup, i deixar de veure l'alumne nouvingut com a pertanyent a l'aula d'acollida. *“Seria la tutora de l'AA qui ens ha de comunicar si presenten alguna problemàtica ... clar perquè els pot tenir fins a 12 hores a la setmana i nosaltres el tenim tres o dos o a vegades una”*(tutora).

Els docents de les matèries , inclosos els tutors de grup, que solen rebre els alumnes d'origen immigrant des de l'inici de la seva inscripció al centre, admeten tenir molt poca informació del jove que s'incorpora a les seves

sessions, generalment es limita al nom i cognom, país de procedència i edat i , per tant, desconeixen tot el que fa referència a la seva escolarització anterior i les circumstàncies de la immigració. *“Quan s'incorpora no tenim informació, que s'incorpora i ja està. Vas espavilant-te a mida que el tractes veus com va la criatura” (tutora) “Nosaltres no intervenim, estan a l'aula d'acollida. Només a Educació física i Tutoria estan amb la resta d'alumnes i per tant no intervenim i desconeixem el procés”. “Penso que caldria més informació amb la professora de grup sempre i quan detectéssim alguna problemàtica que sortís de lo normal dels alumnes quan s'incorporen. La informació no m'ha arribat gens. Les qüestions de tipus personals no interessaven especialment” (tutors i coordinadora).*

La manca de temps per coordinar-se és plantejada a les entrevistes gran part dels professors que són tutors i coordinadors de nivell. Però, en canvi, dos dels quatre centres redueixen el temps de reunió dels equips tutorial i docent. Tenen programades una sessió setmanal alterna entre les reunions que es troben tutors i coordinador i la de tot el professorat del nivell, malgrat ser els únics espais horaris en què el traspàs d'informació és preceptiu. En circumstàncies extraordinàries, com poden ser festes, celebracions o avaluacions, les reunions encara es dilaten més en el temps, per exemple, són substituïdes per juntes d'avaluació.

Tenir-los a classe és un problema ?

Una part significativa del professorat veu com una dificultat determinant per atendre'ls a l'aula el desconeixement del català o el castellà , no poder comunicar-se lingüísticament es percep entre el professorat com un problema que condiona la seva inclusió a les seves sessions. Així ho manifesta el **48,57%** del professorat davant d'un **17,14%** en contra (enunciat 16). Això no vol dir que es culpabilitzi al col·lectiu immigrant ja que situen el problema com a anterior a la seva arribada. El **76,46%** opina que *les mancances de la xarxa educativa existents ha quedat manifesta* (enunciat 20) i alhora manifesten sentir-se superats per la seva dimensió. S'admet que no tenen prou eines però majoritàriament busquen estratègies per suavitzar la situació com poden ser lliurar-los material diferenciat fotocopiats, asseure'ls al costat de companys que parlin la seva llengua o de “voluntariosos” que els ajudin en les activitats d'aula, rebaixar el nivell d'exigència ... *“Jo quan tinc un d'aquests alumnes intento donar-li treballs adaptat dintre del que es pot fer ja que dins del grup, que són força moguts, se'ls atén en la mesura en que es pot”, “Jo em vaig espavilant i amb els alumnes oberts funciona però els xinesos no accepten material diferenciat” (tutors).*

Una de les pràctiques educatives més generalitzada és rebaixar el nivell d'exigència i, per tant, d'aprenentatge dels alumnes amb dificultats d'aprenentatge. A tots els centres, hi ha agrupacions anomenades de reforç o marxa lenta que poden correspondre o no a un grup d'aula, en tots ells hi ha una bona representació d' alumnes nouvinguts . Malgrat tot, el fet de ser a grups que els exigeixen menys esforç no comporta la seva adaptació al ritme general, i per tant, hi ha professorat que continua reclamant que rebin més preparació abans de tenir-los a les seves classes. *“Tens una dinàmica adaptada però no tenen res a veure amb la dinàmica general del grup”, “ A l'aula d'acollida no només cal que s'ensenyi català si no també les altres matèries, per exemple*

venen a anglès i no saben res. Cal que tinguin una preparació o una base en totes les matèries per poder incorporar-se a l'aula ordinària" (tutors).

Una representació nombrosa dels docents valora la integració dels alumnes nouvinguts estrangers fonamentalment des d'una perspectiva acadèmica i acaben afirmant que l'atenció a la diversitat, l'existència d'alumnes amb dificultats d'aprenentatge suposa una rebaixa en la qualitat de l'ensenyament, així ho manifesta el **28,56%** contra el **37,14%** que creu que no repercuteix en el desenvolupament òptim del currículum (enunciat 19).

En l'intent d'atendre la diversitat s'acaba diferenciant als alumnes en grups homogenis segons els seus ritmes d'aprenentatge. Tot i així el número de suspesos entre els alumnes que pertanyen als de rendiment més baix és major i sovint acaben repetint el primer any del pas a l'aula ordinària o durant l'ESO. Les explicacions donades són variades, des que és degut a les mancances d'aprenentatge anteriors a la seva arribada, a la manca d'interès de l'alumne o a la poca implicació de la família. Però en cap cas s'esmenta la responsabilitat del centre, ni es planteja un canvi en la seva organització que tingui com a objectiu millorar els resultats. *" Ara que he estat posant les notes he vist que entre els immigrants inclosos els que fa força temps que hi són aquí, hi ha un percentatge més alt de suspesos. Això probablement és degut a la seva anterior escolarització, les mancances s'arrossegueuen, especialment és el cas dels magrebins. Però també depèn de l'interès personal (tutora).*

La mala preparació en origen és un argument més que ve a reforçar entre els docents la idea que no es pot fer res, que és una càrrega afegida i que no tenen prou recursos ni eines. *"Home ets sents que no tens eines, com a bloquejat per no poder atendre'ls (tutora).* Alguns docents admeten que els caldria formació per poder atendre'ls però és una percepció força minoritària.

L' experiència immigratòria, una motxilla que els pot esclafar

El professorat interactua amb adolescents que estan passant per una experiència de trencament amb tot el que li era conegut, familiar i estimat. Desconeix les circumstàncies i no fa cap acompanyament en el seu dol. Caldria que es tractés el tema igual que fa amb un alumne que ha patit el divorci dels pares o la mort de l'àvia que l'ha criat, i per fer això, cal temps de coordinació, treballar conjuntament i amb coherència respecte el que sabem d'ell i de la seva família, què li demanem, com i quan li exigim ... *"Se li diu a la coordinadora i se li demana que ho comuniqui als tutors i als professors i per a que li assignin un grup i un tutor i ja està (tutora).* Si no hi ha prevista cap reunió es procura informar quan es troben pel passadís o a l'hora d'esbarjo o es comunica amb una nota que es deixa a la casella del professor corresponent. *" Vull dir una nota que diu tal dia s'incorporarà un nen" (tutora).*

La situació informativa respecte a l'alumne no millora pel que fa a les seves expectatives i sortides professionals una vegada hagi sortit de l'institut. Tots els autors remarquen la importància del grau de coneixement de les seves expectatives de futur en l'èxit o el fracàs d'inserció laboral o d'estudis posteriors. La OCDE veu com a factor indicatiu d'èxit o fracàs escolar d'un país

el % de joves que cursen estudis postobligatoris. Per tant, saber què es proposen fer una vegada acabada l'ESO i el seu grau d'èxit professional seria una dada que informaria si s'han assolit o no els objectius dels alumnes. En els centres educatius, impera el desconeixement total de què fan o es dediquen quan abandonen l'institut. Dóna la impressió que no sembla ser un aspecte que preocupi . Només un dels centre estudiats ha comentat que enguany s'ha proposat esbrinar-ho i les dades estaran disponibles per a cursos vinents.

Garantir la igualtat d'oportunitats per contrarestar les desigualtats

Si es pregunta l'origen dels alumnes que romanen al centre cursant batxillerat resulta que a tots els quatre instituts és escassa, la presència d'immigrats és quasi testimonial, i tampoc són gaires els que fan cap grau mitjà en l'únic centre que l' imparteix. *“Alguns s'han quedat al centre a fer batxillerat però no tenim una estadística, no es fa cap estudi de seguiment posterior”, “Els nois van a treballar a algun taller i alguns van a algun cicle formatiu de grau mitjà. Diríem que la meitat d'ells van a treballar i els altres cicles formatius. Però no fem cap seguiment. Però les xifres diríem que estan entre el 45% i el 50% i un 5% continuen estudiant”* (cap d'estudis i director).

La comunitat educativa s'ha de comprometre en la igualtat d'oportunitats educatives de tots els seus alumnes, nois que partiran de situacions de desigualtat per diversos motius: desigualtats territorials, desigualtats socioeconòmiques, desigualtats derivades dels processos d'immigració, desigualtats de gènere i desigualtats per necessitats educatives especials. Cada una d'aquestes però especialment la combinació de vàries provoca situacions de desigualtat educativa dins dels centres i entre els centres. Combatre-les ha de ser una prioritat. (X. Bonal: Fundació Bofill 2004)

Als docents els costa veure la seva implicació i responsabilitat en el futur dels alumnes, per això no tenim dades quan deixen el centre i tampoc hi ha plans estratègics d'orientació laboral o professional que tingui com a objectiu garantir la igualtat d'oportunitats preveient l'abandonament prematur i les expectatives individuals de cadascú. D'altra banda, la dissociació entre el que diem i el que fem continua sent significatiu, per exemple, l'orientació de l'alumnat normalment es concentra al crèdit de síntesi i tutoria de 4rt d'ESO, malgrat l'abandonament escolar prematur a tercer i, fins i tot, a segon d'ESO. Aquesta pràctica es contradiu amb el que manifesten els enquestats, el **72,06%** estan d'acord que l'orientació s'hauria de fer a tercer d'ESO i així evitar l'abandonament prematur i tenir en compte les expectatives individuals de cadascú (enunciat 13) i només el **2,94%** estaria en desacord. I és que no veu el seu paper més enllà de l'ESO . Fins i tot, es considera que els que arriben amb 14, 15 ó 16 anys és molt difícil que segueixin una escolarització normalitzada i es creu preferible l'aprenentatge d'un ofici fora de l'institut. *“Els que venen a 3r i 4rt els interessaria aprendre un ofici i no maxacar-los, no haurien d'entrar a l'IES. Els cal aprendre una llengua per poder comunicar-se i integrar-se i fer tallers d'oficis que els integrarà realment”* (equip directiu). Es dóna molta més importància i es remarca la capacitat i esforç personal , que també la té, però oblidant la responsabilitat dels docents.

El fet d'haver pocs alumnes immigrants a Batxillerat o cursant estudis postobligatoris s'intenta explicar per la seva capacitat de treball, l'actitud personal de l'alumne , per la situació socio-cultural i econòmica de la família i el valor que aquesta doni als estudis. En aquest aspecte, s'igualen als autòctons, no es veuen diferències importants pel seu origen, però sí de gènere. *“En general tan els autòctons com els immigrants no els interessa res, no els interessa plantejar-se què faran. No hi ha cap diferència entre els immigrants i els altres, no els interessa”* (tutora), *“Tenen la necessitat d'ajudar a casa. A vegades és que han de tenir cura dels germans petits, les noies ... han de quedar-se a casa per rellevar la mare que ha de treballar”* (director).

La sortida dels nouvinguts al món laboral sí que sol ser motiu d'acompanyament, especialment si són alumnes amb problemes conductuals i/o d'aprenentatge importants que han complert els 16 anys. Normalment són dirigits cap a PGS, escola d'adults, taller... per no allargar la seva escolarització. El tutor sigui d'aula d'acollida, aula oberta o ordinària sol ser qui s'encarrega de fer-ho però també intervenen altres professors o professionals. *“La psicopedagoga és qui fa l'orientació dels alumnes que fan 16 anys i conjuntament amb el tutor abans que abandonin se'ls orienta cap a PGS, Cicle Formatiu, escola d'adults o continuar els estudis en el centre. No esperem que acabin el 4rt amb 18 anys”* (director), *“Els de l'aula oberta a tercer i 4rt fan visites a empreses i l'orientació es personalitzada. La resta no té orientació fins a quart. La tutora de tercer fa el seguiment dels que tenen 16 anys per decidir entre tots si se'l dirigeix a un PGS”* (coordinadora pedagògica i director).

Grups de marxa lenta, de reforç versus grups heterogenis i diversos

La diversitat a les nostres aules és un fet, el nombre d'alumnes procedents d'altres països és un fenomen imparable. Segons el Departament d'Educació la immigració a les escoles de Catalunya el curs 1995-96 era del 0,9% (16.921 alumnes) i al curs 2006-07 ha estat el 11,8% (121.642 escolars) dels quals el 44,1% són sudamericans i el 26,55 magrebins. Aquesta modificació de la situació escolar i social s'ha fet a expenses del professorat que ha hagut de fer front a la nova situació sense tenir eines ni experiència i ha organitzat el seu centre en funció del que ha considerat millor pel conjunt de l'alumnat.

Els centres intenten millorar l'atenció a la diversitat de l'alumnat amb recursos propis: ampliant grups per nivells, matèries o problemàtica, etc. Mesures que responen a la mateixa composició de l'equip directiu però també als propis recursos personals del professorat que compona el claustre. En general, la tendència és agrupar els alumnes segons el rendiment escolar o el nivell d'aprenentatge. El **77,14%** dels qüestionaris tenen marcades les caselles que manifesten estar totalment o força d'acord en què *el professorat prefereix treballar amb grups homogenis que no pas heterogenis, és a dir, en grups agrupats segons el rendiment escolar* (enunciat 11) i només el **2,86%** es manifesta força en desacord. A tots els centres la tipologia prevista inclou grups homogenis en algunes matèries (flexibles i/o de reforç), grups homogenis estables anomenats de marxa lenta o de reforç. A aquests grups el professorat fa adaptació dels continguts i de l'avaluació per adequar-los al nivell de

l'alumnat. *“Cada any varia en funció de l'alumnat, la que estem fent ara per aquest curs en concret són uns grups heterogenis i uns més homogenis és a dir de via lenta. Són per alumnes que venen de primària ja amb mancances”* (cap d'estudis).

Els alumnes conductuals o “problemàtics” es troben a les aules obertes o bé “repartits” entre tots els grups a excepció del de marxa lenta. *“Els alumnes de NEE i dels grups flexibles és a dir alumnes de reforç van a un grup i la resta siguin conductuals, repetidors i van als altres”* (tutora i coordinadora), *“A l'aula oberta són alumnes desmotivats, conductuals i gent que vol anar a treballar i si posen una mica d'esforç poden acreditar per anar a treballar sempre que tinguin 16 anys”* (director), *“ A l'aula oberta si mirem qui hi ha, tens quatre alumnes de famílies immigrades en una ràtio de 10. Encara que fa temps que han arribat acaben en aquests grups però hi ha altres dos que estan en grups normals”* (coordinadora pedagògica).

A la pràctica, els grups anomenats de marxa lenta o de reforç estan integrats per alumnes amb dificultats d'aprenentatge i conseqüentment absorbeixen els alumnes immigrants amb baix nivell de domini de la llengua. La presència dels nouvinguts sol ser notòria en grups de rendiment acadèmic baix siguin esporàdics o estables. *“Sí és veritat que als grups de via lenta hi ha més nens que venen de l'aula d'acollida. Per un problema fonamentalment de llengua”, “A 4rt hi ha un grup de marxa lenta que està format pels alumnes amb NEE i els d'incorporació tardana que presenten dificultats lingüístiques, immigrants”, “Sí en tenim els alumnes de llengües romàniques i els que porten dos anys a Catalunya. Aquests van a l'aula de reforç, són alumnes amb dificultats d'atenció o problemes lingüístics* (tutors i coordinadora).

Quan es pregunta el motiu d'aquesta coincidència , la resposta és que consideren que és casual i que respon a la seva capacitat i esforç, admeten el fet de que molts pocs arriben a cursar estudis postobligatoris. *“Potser sí que a algun grup hi ha més immigrants però és casual i és perquè tenen més dificultat i també n'hi ha dels altres. No sempre el grup de reforç és on hi ha més immigrants”* (tutor). Els alumnes de famílies immigrades que són a grups d'alt rendiment solen ser nascuts a Catalunya o que han fet l'escolarització des dels cursos inferiors de primària a Catalunya o d'origen europeu com poden ser ucraïnesos. *“Coincideix perquè l'aprenentatge de la llengua la tenen inferior però no vol dir que els altres grups no en tinguin, hi ha dos o tres alumnes que van molt bé però clar és que han nascut aquí”* (tutora).

No només l'origen ,també el gènere compta

Segons el professorat entrevistat, el perfil de l'alumne immigrant al Maresme correspondria a un adolescent d'origen llatinoamericà o magrebí, de renda econòmica baixa, amb nivell socio-cultural baix i amb poca o inexistent preparació acadèmica en origen i que , en general, té poc interès per estudiar. *“Jo crec que en general passen molt ... És també l'actitud personal i nosaltres no hi podem fer més”, “ Per la raó que sigui hi ha manca d'esforç , iguals que els d'aquí”* (tutores).

La valoració i/o concepció dels alumnes pot variar força segons el seu origen. Els orientals se'ls caracteritza com a treballadors però molt distants. *“Els xinesos treballen molt malgrat que són els que tenen més dificultats amb l'idioma”, “Els xinesos són un col·lectiu tancat, es busquen entre ells”* (tutors) i, en conseqüència, amb dificultats per a la integració mentre que els nois magrebins i subsaharians són oberts però poc treballadors i desinteressats pels resultats acadèmics, en contraposició les noies són voluntarioses. *“Les noies són diferents als nois marroquins, són molt treballadores però tenen problemes amb els esports, per exemple no aniran mai amb bicicleta”, “ Si féssim un llistat de 10 ó 12 anys enrera dels alumnes expulsats i amb faltes de disciplina veuríeu com guanyen els nois marroquins”* (tutores).

Els millors valorats són els alumnes de l'est (ucraïnesos, romanesos) se'ls considera estudiants motivats i treballadors que obtenen millors rendiments escolars que la resta d'immigrants. La seva bona trajectòria s'atribueix al seu esforç i a la implicació de les seves famílies. *“Els dels països de l'est se'n surten millor perquè tenen la cultura de l'esforç assumida”* (tutor), aquesta darrera condició és essencial, és a dir es considera que l'alumne se'n surt gràcies a la família i al seu esforç i viceversa, el fracàs s'explica per manca d'implicació dels pares i de l'alumne. *“La situació cultural de la família té un gran valor l'ensenyament, un pes important. Alguns dels pares tenen carrera”, “ Depèn de cadascú, els alumnes brillants tan és si són o no immigrants . Per exemple una nena ucraïnesa que va arribar a tenir les millors notes en català i castellà de selectivitat. A quart hi ha una romanesa molt bona, a segon de batxillerat hi ha en Mohamed”* (tutors).

Pel que fa als alumnes sudamericans es fa diferència entre les xarxes educatives dels països d' origen, els resultats entre ells són diferents així com respecte el seu rendiment i integració acadèmica. Sembla que els que tenen millors valoracions són els italo-argentins, cubans i veneçolans malgrat que també se'ls qualifica, com a la resta dels llatinoamericans, com a lents i mancats d'esma. La lentitud també és una característica remarcada en els sudsaharians.

En general les caracteritzacions de les diferents ètnies de l'alumnat responen a estereotips socialment estesos barrejats amb percepcions personals poc afortunades: *“Veig un canvi quan arriben a secundària, nens magrebins que funcionaven deixen d'estudiar i és per la seva religió. L'ambient que viuen a la mesquita els influencia i per això canvien”* (tutor). Així, la integració és entesa com a abandonament de totes les tradicions i costums anteriors per ser substituïda per la “nostra” cultura. Gairebé la meitat dels enquestats, concretament el **47,14%** estan d'acord en què *l'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme les d'origen* (enunciat 24) i el **38,56 %** es manifesta força o totalment en desacord.

L'experiència escolar en origen marca la conducta de les famílies i dels alumnes

Entre els professors és manifest el neguit i la inseguretat que provoca la incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius llunyans i, en part, s'explica per la manca de preparació i pel desconeixement del procés educatiu dels nouvinguts. Es dona per suposat que els alumnes i les famílies immigrades entendran i assimilaran el funcionament dels nostres instituts. Aquest convenciment és degut al desconeixement dels sistemes educatius dels quals procedeixen els alumnes, unes nocions bàsiques permetrien evitar malentesos i millorar la relació entre docents, alumnes i famílies.

S'han publicat treballs sobre les xarxes educatives dels col·lectius més representats que el professorat hauria de conèixer. A partir d'ells s'hauria de dissenyar un pla d'actuació, pla que ajudaria a guiar-los en la seva adaptació al sistema educatiu català. Segons els estudis fets (veure M.A. Alegre ...) amb les famílies magrebines, aquestes dipositen als centres educatius catalans un elevat marge de confiança, malgrat les dificultats de comunicació lingüística, i dels costums o experiències anteriors al Marroc. Tots els estudis publicats afirmen que els pares donen molta importància als estudis dels seus fills i projecten vers ells grans expectatives de futur independentment del lloc de procedència. Per tant fóra bo que el professorat fes un esforç per acostar-se i facilitar la comprensió i inclusió activa de les famílies i els alumnes nouvinguts estrangers que arriben als seus centres.

Professors i famílies, una comunicació unidireccional i a posteriori

La relació entre professorat i famílies és un dels aspectes en què cal incidir més. L'opinió i percepció dels docents dels quatre centres de la present recerca és molt similar i les respostes normalment es saldaven amb poques paraules. Les entrevistes i comunicacions entre els tutors de l'aula ordinària i els pares és sempre a posteriori, és a dir, una vegada passada l'acollida inicial. Aquest temps es deixa passar per a poder tenir prou informació acadèmica abans de parlar amb els progenitors, no es planteja rebre'n. Per tant és una entrevista en la qual s'informarà als pares sobre el procés d'aprenentatge de l'alumne, una comunicació unidireccional. *"No contactem amb els pares, només quan ja porten temps a la nostra aula i els coneixem una mica els convoquem i fem l'entrevista amb un mediador"* (tutor).

Les principals dificultats esgrimides pels docents a l'hora de comunicar-se amb els pares són el domini de la llengua. *"Amb les famílies sol ser més difícil perquè no dominen bé la llengua"* (tutora), i el desinterès de les famílies a assistir-hi. Els tutors diuen que les famílies responen majoritàriament a la convocatòria d'entrevistes personals, no així a les reunions d'inici de curs o similars, i si no s'presenten a les entrevistes és per la dificultat de compaginar-ho amb l'horari laboral. Per això creuen que assisteixen més les dones, les que no entenen res de català o castellà es fan acompanyar de familiars. *"Algunes perquè no volen i altres perquè no poden. Una família monoparental és molt difícil deixar la feina"* (tutora). *"Et venen tots dos depèn de la disponibilitat horària si la mare treballa al matí vindrà el pare o a l'inrevés"*, *"En general tots creuen, també els autòctons, que és cosa de la mare encara que entre els magrebins ja veus que la darrera paraula serà del pare"* (tutores). Hi ha pares que es queixen de les contínues convocatòries d'entrevistes ja que temen perdre la feina i la

dificultat d'atendre tots els requeriments dels professors dels seus fills, especialment si són família nombrosa. *“Costa molt que les famílies vinguin a les entrevistes. La seva prioritat és la feina i la subsistència diària, els seus paràmetres són uns altres”* (tutors).

Les entrevistes: problemes d'horari i de comunicació?

El professorat té el convenciment que, en general, les famílies no estan interessades tal i com passa amb els autòctons però en major nombre, es creu que només els interessa el centre com a servei de guarderia i no si els seus fills aprenen o no ja que les seves necessitats de subsistència són importants.

Quan a l'entrevista s'ha preguntat a quina hora se'ls sol convocar, la resposta majoritària és que s'intenta donar hores dins l'horari de permanència en el centre. *“Els donem varies opcions dins el nostre horari”, “ Intentes cobrir els forats que tens”* (tutors) i quan s'ha plantejat si això podria ser una dificultat per a que es presentessin, la resposta àmpliament compartida és que no té res a veure. El **71,43%** dels qüestionaris també reforcen aquesta opinió ja que es mostren força o totalment en desacord amb que *el suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan es concerten les entrevistes* (enunciat 23) i només el **11,42%** hi veu una correlació. Per tant l'horari laboral dels pares continua sense contemplar-se a l'hora de convocar-los per a una entrevista sobre el procés escolar.

Els centres confien i valoren els serveis dels mediadors municipals i comarcals encara que hi ha queixes de la poca disponibilitat que fa que s'ajornin massa sovint les entrevistes i això és un greu problema, i més si es tracta de casos conflictius. Hi ha professors que eviten els mediadors familiars, parents, ja que hi ha experiències que així ho aconsellen, havent-se donat casos en què es disfressava o fins i tot s'amagava informació al pare. *“Sí però el problema a vegades és el traductor, perquè si tradueixen el germà, el fill gran o el oncle, tradueixen el que volen ens vàrem trobar el cas que el pare no sabia res perquè li traduïen diferent del que dèiem”* (coordinadora). En tot cas la manca de domini lingüístic sempre dificulta les entrevistes amb els progenitors ja que cal la intervenció d'un traductor, llavors es complica més trobar una hora que vagi bé a les tres parts .

Quins factors dificulten la integració d'un nouvingut?

Durant les entrevistes s'ha demanat explícitament quins factors consideren que dificulten la integració dels alumnes nouvinguts als centres. Els diferents equips de tutors, coordinadors i equips directius han coincidit força. En general, hi ha unanimitat de dirigir el focus d'atenció a aspectes purament acadèmics i a focalitzar el problema cap a l'alumne i la seva família, no es veu cap correlació amb aspectes del professorat o d'organització del centre.

L'opinió majoritària de tots els grups entrevistats es pot resumir en diferents factors , que s'exposen a continuació. L'ordre en què apareixen respon al grau d'importància que li han donat els professors:

- El domini lingüístic

Tothom coincideix en què el desconeixement del català i el castellà fa que no es puguin comunicar, per això, la seva integració és difícil. Hi ha però diferents criteris respecte quin seria el nivell suficient de comunicació que possibilités el pas a l'aula ordinària i que suposi una garantia d'èxit acadèmic.

Es veuen clares diferències pel que fa a la facilitat amb l'idioma segons la procedència, els orientals són els que tenen més dificultats i els europeus de l'est o sudamericans els que menys. *“L'idioma és bàsic per poder arribar a l'alumne, per poder arribar a comprendre els coneixements que se l'imparteixen a les àrees, si no hi ha el mitjà de comunicació el vincle és difícil. Comunicació oral per entendre-t'hi i fer-se entendre l'alumne però també pel llenguatge escrit”* (tutora).

- L'absentisme escolar

El professorat manifesta que l'absentisme dels nouvinguts és més elevat que el dels autòctons, especialment les noies. Sembla que elles falten a classe per motius de suport a tasques familiars o que les casen molt joves. A tall d'exemple, es fa referència a gitanes i marroquines.

Però no sempre l'absentisme es veu negativament ja que en casos d'alumnat conflictiu els professors ho viuen com un alleugeriment ja que diuen que la situació els supera. *“Les que desapareixen són les gitanes, a primer i sobretot a segon d'ESO”* , *“l'absentisme és més preocupant entre els immigrants però gairebé és preferible ja que si vinguessin serien alumnes amb problemes conductuals* (tutors).

- Un percentatge elevat d'immigrats en un mateix centre

Un elevat nombre d'alumnat immigrant en un mateix barri suposa una majoria d'alumnat estranger nouvingut a l'institut i es també un factor que es creu que dificulta la integració de les famílies a la comunitat educativa i en definitiva a la societat catalana. *“Aquí és demostra que és viable la integració perquè el percentatge no depassa. No hi ha un desbordament”* (tutor). El **84,28%** dels enquestats estan força o totalment d'acord en que *és necessari un repartiment equitatiu dels alumnes immigrants entre centres sustentats amb fons públics* (enunciat 17) , mentre només l' **1,43 %** manifesten estar força en desacord.

- La poca implicació familiar en l'escolarització de les filles

En general el professorat creu que les famílies donen poc valor a l'ensenyament, sigui per la necessitat de treballar o perquè la seva cultura els influencia, i això és determinant en l'abandonament de l'escolarització de les noies. A tots els centres s'han donat casos que avalen les seves opinions. La idea és que a les nenes, especialment les magrebines, se les veta i dificulta estudiar malgrat que són millors que els seus germans i, en canvi, a ells se'ls manté al centre malgrat no aprofitar el temps i fins i tot ser conflictius. *“ Per exemple un nen magrebí semblava que venia d'una família sociocultural mitjana alta però la importància que aquesta família donava a l'ensenyament era escàs i també en referència a la seva germana que se'n sortia per la voluntat de la nena i resulta que està a casa malgrat haver acreditat, tancada”* (coordinadora).

- El nivell sociocultural i econòmic de les famílies

Lligat al factor anterior de la implicació en l'aprenentatge dels fills i al nivell d'aprenentatge escolar en origen, els docents veuen com a determinant el nivell dels pares en els aspectes social, cultural i econòmic. Els sembla que les famílies sudamericanes tenen un nivell econòmic i cultural més elevat que els magrebins i els sudsaharians. *“Jo distingiria entre els llocs de procedència, els que venen de sudamèrica les famílies estan molt a sobre perquè són de classe mitjana i els estan molt a sobre, allà eren els primers de la classe i aquí es troben un decalaix perquè aquí tenim un ritme de treball que allà no tenen i veus a les famílies preocupades”* (tutora).

- L'actitud de l'adolescent

Creuen que l'actitud de l'alumne explica en bona part l'èxit de la seva inclusió. S'esmenta que en la relació amb els companys és decisiva la seva manera de ser, els tímids o distanciats pateixen força més. I pel que fa al fracàs escolar, consideren que en general hi ha manca d'esforç, la majoria no estan interessats en estudiar encara que hi ha excepcions. *“Pocs d'ells tenen interès per estudiar. Tenen problemes d'on i com ubicar-se, molts d'ells són nens de carrer i ara no poden seguir el nostre ritme* (tutora i coordinadora).

- El barri o entorn social

La ubicació del domicili familiar és veu com a influent o fins i tot determinant als barris on la concentració d'immigració és important. L'alumne assimila els codis del barri per integrar-se en ell i majoritàriament no és en pro de l'estudi. Constaten que els barris històricament d'emigrants espanyols ara són d'estrangers i, per tant, els centres educatius situats en ells també incorporen un major nombre d'alumnat de famílies immigrades estrangeres. *“El reagrupament familiar fa que es concentrin en barris o zones, com abans, i això dificulta la integració. Ara veus més túniques i mocadors que abans”* (tutor).

4.2. Perspectiva professional dels docents

Dins el qüestionari hi havia una part destinada a captar quina era la percepció i els sentiments esperiençats pels professors davant del repte educatiu que suposa l'atenció d'alumnat d'origen estranger i si això els feia considerar o plantejar la seva formació. A les entrevistes no s'ha tractat aquest tema directament, però sí que sovint ha sortit durant la conversa. Les opinions expressades al respecte permeten completar la visió donada per les dades extretes dels qüestionaris que són la base en aquest apartat.

La docència, una tasca ampla i complexa

El professorat ha vist com la tasca docent i el grau de responsabilitat en el seu exercici ha canviat, ampliant-se per respondre a les noves demandes de la societat. Així **el 87, 14%** està d'acord en què *el centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral* (enunciat1), només el **2,85%** està en contra. Però és conscient que les transformacions no han suposat innovacions significatives en la pràctica educativa diària, **el 60%** està d'acord en que *els canvis socials, la*

diversitat de l'alumnat han modificat els continguts però no pas la didàctica (enunciat 10), el 19,99% es manifesta en contra. I també creuen haver-se convertit en vigilants de l'ordre, tasca a la qual han de destinar molt de temps. El 50% dels professors que han respost els qüestionaris estan força o totalment d'acord en que la seva tasca docent diària és més de control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament (enunciat 2), només el 17,14 % manifesten estar força en desacord.

Malgrat el malestar del professorat, aquest afronta la nova situació i això fa que comenci a plantejar-se aspectes que fins ara no eren plantejables, com és el cas de la seva formació. Segons les dades extretes del qüestionari, el **84,38%** està d'acord en que *una bona formació inicial dels docents de secundària hauria d'incloure aspectes psicopedagògics dels joves i didàctiques del tractament de la diversitat (enunciat 5).* En desacord, només el **5,73%** . *“Si hem d'atendre la diversitat ens han de formar per atendre-la i lo mateix que a magisteri fan una sèrie d'assignatures encarades a la docència, hem fet una llicenciatura i com a molt el CAP i no és prou” (tutor).* Es veu necessària una formació permanent de qualitat que completi els estudis universitaris. El 82,85% del professorat creu necessària una formació permanent que ajudi a afrontar els nous problemes apareguts a les aules i a contrarestar estereotips i prejudicis personals (enunciat 6), el 4,28 % està en contra. El 55,07% està d'acord en que la formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats al centre(enunciat 21) i només l' 11, 59% està en contra.

En funció dels dos apartats anteriors s'arriba a la conclusió que cal més formació i especialment una formació de qualitat, però llavors apareix el contratemps de quan i com fer-la ja que l'opció de dedicar més temps a formar-se mentre s'imparteix classe es veu com una càrrega no assumible i, per tant, voluntària. *“Demanen un voluntarisme extraordinari” (tutora)* però sí s'està d'acord en formar-se :*“Caldria formar al professorat per poder atendre'ls. Però no només cursats”.* El **81,15%** està d'acord en que *periòdicament els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació docent per a poder cursar postgraus o màsters (enunciat 9).* Només el **4,34%** es manifesta obertament en contra. Veiem que l'opinió del professorat es divideix, però el **42,85%** s'inclina clarament en contra de *relacionar directament la seva formació amb les dificultats trobades a l'aula (enunciat 7).*

Simplificant, podríem dir que es vol rebre formació ja que s'és conscient de les dificultats i, en general, es veu convenient una formació de qualitat. Aquest plantejament no suposa acceptar la responsabilitat del professorat en l'èxit o el fracàs dels alumnes i tampoc un augment del seu horari laboral per els cursos corresponents.

“Superats”, sols , criticats ...

El sentiment de solitud, d'estar superats per les circumstàncies, de manca de consideració per part de les administracions, d'estar desautoritzats per tothom, etc. És una constant en totes les entrevistes i aquesta percepció surt espontàniament en qualsevol dels aspectes perfilats amb els tutors,

coordinadors i equips docents. Podríem fer un llarg reguitzell de les opinions expressades sobre acolliment, formació, relació amb els pares, etc. Però, la informació més clara al respecte ens l'aporta el qüestionari, *enunciats 28 i 29*, el **82,85%** (del qual el 63% és totalment d'acord) *manifesta sentir-se desautoritzat per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació* i només l'**1,43%** no estaria d'acord amb aquesta opinió. I el **95,71%** (del qual el 70% és totalment d'acord) dels docents *manifesten sentir-se superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari*, i no hi ha ningú que es manifesti en contra.

"Hi ha classes senceres i de totes les nacionalitats. Em sentia inútil" (tutor).

"Home ets sentit que no tens eines, com a bloquejat per no poder atendre'ls" (tutor).

"Passo per l'aula d'acollida i com a professora (a l'aula ordinària)estic perduda" (tutora)

"Però resulta que per fer els tallers a partir dels 16 anys els demanen un nivell de llengua que no tenen. Als PGS no poden entrar perquè no tenen la competència lingüística mínima però sí poden estar a l'institut" (coordinadora pedagògica).

Projectes que no siguin paper mullat

Ha quedat de manifest que, en general, no s'arriba ni a plantejar la responsabilitat dels docents en el fracàs acadèmic dels alumnes, en la dificultat d'inserció escolar, en la comprensió i interacció amb les famílies. Com a conseqüència, rarament els projectes dels centres tindran un pes important en l'organització i el funcionament dels instituts. En aquest sentit, es van plantejar diferents qüestions que els estudis consideren rellevants com són el lideratge, la constitució d'equips docents estables i implicats en un projecte de centre.

La majoria del professorat reconeix la importància i transcendència de l'equip directiu, el **85,71%** d'ells està d'acord en què *la capacitat de lideratge és clau pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica* (*enunciat 30*), només l'**1,43** es manifesta força desacord.

Per poder portar a terme projectes cal tenir equips docents, estables i compromesos, capaços de dur-los a terme. El **51,42%** està d'acord en què *els centres han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte* (*enunciat 8*), però hi ha un **20%** que no comparteix aquesta necessitat i es manifesta en contra, del qual el 60% és totalment en contra.

Què poden fer els centres per millorar la tasca docent?

S'ha plantejat als equips directius, per ser els que tenen una visió global del funcionament del centre, què creuen que podríem fer per millorar la situació des del punt de vista del propi centre. En general, s'admet que caldria formar-se i fer una atenció més individualitzada, però sense arribar a concretar. No hi

ha una opinió definida o majoritària que pugui definir el camí a fer, però hi ha propostes específiques que sí que es podrien dur a terme:

“Treballar amb programacions que contemplen fer ACI resulta davant de la bona rebuda dels alumnes” (cap d'estudis)

“Si vols que la gent es formi has de facilitar que ho faci al centre, possibilitant recursos i que ens els organitzem segons la nostra manera de fer” (director)

“L'adaptació curricular, és una feina que hauríem de tenir l'assessorament d'algú que ens ho faci i tenir una persona que es pugi dedicar alguna hora a fer això” (coordinadora pedagògica)

“La formació hauria de ser com fer els progressos a l'aula ordinària i material. La teoria és molt fàcil però a la pràctica ... I qui diu que ho fa menteix perquè la proporció és que entre 60 professors sempre hauria d'haver algú i encara no ho he vist. He vist activitats de curta durada (dossiers) i intermitent” (director).

“Tenim la dificultat de l'adaptació dels currículums de l'aula ordinària. Programa individual intensiu, no estem acostumats i no sabem com fer-ho i aquesta formació sí que ens aniria bé” (coordinadora LIC).

4.3. Suports externs i demandes al Departament d'Educació

La dotació de recursos humans i material per l'acollida d' alumnat nouvingut entre els quatre centres estudiats és força diferent ja que depèn, entre altres coses, del percentatge d'alumnes de famílies immigrades del centre i dels programes als quals estiguin inscrits. La dotació estàndar de l'aula d'acollida que preveu el Departament d'Ensenyament suposa, a més dels tutors corresponents, material de suport i un assessorament LIC setmanal. Els dos centres de Mataró també disposen d'un tutor d'aprenentatge subministrat per l'ajuntament que fa el seguiment dels alumnes immigrants i les seves famílies, desenvolupant funcions d'atenció individualitzada: l'absentisme, l'orientació professional, extraescolars. Aquest servei s'ofereix a tots els instituts de Mataró, especialment pel primer cicle d'ESO. I a més un dels instituts gràcies a un pla específic de centre, disposa d'un Tècnic d'Integració Social adjudicat pel Departament d'Ensenyament i que treballa bàsicament amb els alumnes amb risc exclusió social des del curs 2005-06. També fa el seguiment d'altres tasques d'atenció personalitzada i seguiment dels casos més greus d'absentisme.

Tots els centres disposen d'un assessorament setmanal de l'EAP i el servei de mediadors – traductors, municipal de Mataró o comarcal per la resta de pobles, i els serveis socials municipals.

A tots aquests recursos cada centre afegeix d'altres interns segons la seva organització interna i plantilla, com poden ser les “cues horàries” de professorat que intervé a l'aula d'acollida o a l'aula oberta. *“La situació es solventa amb recursos interns. Amb recursos intern amb bona voluntat i perquè és un equip no és una sola persona”* (coordinadora pedagògica).

Malgrat que l'enumeració de tots els recursos pot donar la impressió de tenir cobertes les necessitats, la realitat és que els assessoraments setmanals i puntuals de l'EAP, LIC, Serveis Socials són poc utilitzats pel professorat de les aules ordinàries. De fet, la gran majoria del professorat no sap el nom ni l'horari d'estada en el centre de l'assessor LIC. El **71,01%** del professorat diu estar força o totalment d'acord en que *els serveis de suport extern com són els assessors LIC, EAP, Serveis socials... són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories*. El 11,58% es manifesta força en desacord (enunciat 26). La actitud més crítica és la dels components dels equips directius. *“Els recursos LIC en realitat no serveix de res”* (director).

Els professors creuen que no reben prou informació i col·laboració dels serveis socials i els EAP, que recelen massa i protegeixen excessivament les dades dels alumnes. Mentre que reclamen més implicació d'aquests serveis en temes que van més enllà del centre educatiu, com poden ser l'absentisme dels alumnes i les relacions amb les famílies. La dificultat de no tenir cap seguiment o acompanyament continuat dels companys de l'EAP i de l'assessor LIC, ja que només hi són al centre un cop per setmana, fa que la seva actuació i aportacions no siguin valorades, o fins i tot, es vegin com una càrrega per als tutors, coordinadors o equips directius. Un dels aspectes més esmentats en relació amb ells són els ACI. Aquest tema preocupa a gran part del professorat que admet no saber com fer-ho i veu necessària que, d'una manera pràctica, la seva ajuda es dirigís a la confecció dels ACI i de material adaptat als alumnes nouvinguts. *“Podem parlar amb l'assessora LIC però és insuficient per la preparació de la feina”, “Haurien de funcionar els ACI però no en tenim temps per fer-los”* (tutors).

Què demanàrieu al Departament d'Educació?

Quines demandes farien al Departament per poder millorar l'acolliment dels nouvinguts a les aules ordinàries? Aquesta pregunta es va plantejar a les entrevistes als membres dels equips directius i a les dels tutors i coordinadors. En general, coincidien bastant, però les respostes dels directors i caps d'estudis van ser molt més pragmàtiques i concises que la de la resta dels docents. Es veia que tenien experiència i parlaven des de la resolució de traves burocràtiques i d'organització que han de salvar per poder respondre a les necessitats del seu centre. Per això aquest apartat es basa exclusivament en les entrevistes realitzades a membres dels equips directius.

Les demandes parteixen de les seves necessitats específiques que els diferencien d'altres centres i es basen en el seu coneixement quan fan demandes al Departament ja que es basen en la seva experiència diària, alguns d'ells amb una dilatada dedicació i desenvolupament de càrrecs dins els equips directius.

La queixa en que coincideixen els tres instituts amb alumnat d'origen immigrant i que pateixen l'anomenada matrícula viva és la desigual distribució dins del municipi. Als tres centres veuen l'arribada constant d'alumnes estrangers com un problema relacionat amb la disponibilitat de vacants que no s'han cobert i amb la política educativa del Departament que no vetlla per una distribució prou equitativa entre els centres.

La desigual distribució de l'alumnat d'origen immigrant

Els dos centres de Mataró creuen que hi ha un greuge comparatiu amb altres centres de titularitat pública i privada que provoca la concentració d'alumnes immigrants en el seu institut. Sense negar que els barris on es troben ubicats marca la composició social del centre, creuen que un plantejament més equitatiu en l'adscripció als centres dels alumnes amb necessitats educatives especials podria pal·liar el fenomen. Ara per ara, la única possibilitat real que veuen és aconseguir omplir els grups abans de l'inici de les classes i així evitar que la comissió de matriculació els adjudiqui alumnes durant el segon o, fins i tot, el tercer trimestre. *“La comissió de matriculació que es reuneix cada dues setmanes reparteix (els alumne de NEE) entre tots els centres públics i concertats. Però els que omplen totes les places en el període de matriculació i per tant després no tenen places”* (director)

La preocupació expressada pels equips directius coincideix amb l'Informe Extraordinari del Síndic de Greuges (maig 2007: 98, 101) que constata que la segregació escolar és superior a la segregació urbana: *La segregació escolar s'explica, en part, per la gestió que l'administració educativa ha fet durant anys de la matrícula viva.*

La desigual distribució de l'alumnat immigrant entre els centres públics i concertats d'una mateixa zona es dona malgrat la creació de comissions de matriculació municipals o per zones. En aquest sentit, és explícit el malestar expressat per un dels instituts que veu com un centre concertat de la mateixa localitat no pateix la constant arribada de nouvinguts: *“Hi ha una comissió de matriculació que decideix després a quin institut ha d'anar... Però en realitat tots venen aquí. Malgrat que hi ha un centre concertat, tots venen aquí”* (director).

El qüestionari reflecteix que el problema de la concentració d'alumnes en alguns centres públics i la necessitat de no crear guetos és una preocupació dels equips directius que comparteix la majoria del professorat. El **85,50%** estan d'acord en què *la inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme que apliqués criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes* (enunciat 18), només el **2,90%** no ho creu així.

Aules d'acollida de segon nivell ?

Relacionat amb el punt anterior hi ha les demandes que es deriven del funcionament de les aules d'acollida, en el sentit que l'Administració no només ha d'implicar-se en la dotació de recursos materials, també es reclama més dotació de personal preparat i qualificat que pugués atendre'ls. També és necessari un funcionament burocràtic i administratiu més operatiu que permetés tenir la plantilla del professorat amb més antel.lació, així com poder rebaixar les ràtios o grandària dels grups d'aula especialment als centres que pateixin major segregació.

Algunes demandes van més enfocades a "passar la pilota" a altres i no implicar-se ni responsabilitzar-se de la tasca docent en sentit ampli, com són:

Crear aules "intermitges" com a pas cap a l'aula ordinària que atenguin alumnes d'un segon curs d'aula d'acollida. *"L'aula d'acollida no pot assumir les necessitats dels de segon any perquè amb els que arriben ara ja la copen. Necessitem una altra aula d'acollida per atendre els de segon any"*.

Dotar de professorat especialitzat en l'alumnat immigrant nouvingut i la immersió lingüística. El professorat també opina que calen "especialistes", així el **74,28%** manifesta estar d'acord en què *l'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha d'estar en mans de professionals especialitzats* (enunciat 14), en contra hi ha un 11,43%.

Crear i aconseguir un funcionament àgil de la borsa de professorat d'aules d'acollida per poder ampliar la dotació i també les substitucions. *"La tutora de l'aula d'acollida ha estat malalta i ningú l'ha substituït, s'han quedat a la seva aula. Si està 10 dies envien un suplent. Però tot i així no pot ser perquè se'ls ha de conèixer . Ara per anar a l'aula d'acollida el substituït ha de ser de llengües però no hi ha professors que l'agafin, pots trobar-te més d'un mes per que agafin la vacant"* (director).

Autonomia en la gestió i organització del centre i activitats de formació

Podríem dir que els docents que tenen més experiència en càrrecs directius demanen obertament més marge de maniobra en la gestió del centre i no haver d'estar a remolc d'allò que a nivell general permet fer l'Administració. Diuen que les traves burocràtiques suposen veritables entrebancs per atendre les necessitats del seu centre. Una de les quals és formar equips estables. *"Trobo a faltar autonomia, tenir la capacitat normativa de fer-ho i no haver d'anar sempre a remolc de l'administració", "La trava administrativa que suposa la comissió de serveis, per destinar hores és una trava burocràtica que fa difícil formar l'equip"* (director).

Una tendència en la demanda de formació dels claustres és poder-la fer al mateix centre i lligada a les necessitats i interessos dels professors. Una solució a la formació contínua del professorat seria que l'Administració faciliti poder fer cursos als instituts, formació a càrrec del professorat extern o del mateix centre i que es pugui incloure dins l'horari de dedicació. *"Si ho fem tipus curset de dimecres a la tarda vol dir voluntari i això vol dir que majoritàriament*

no et vindran. Ha de ser utilitzar hores del centre, dins l'horari que el centre pugui gestionar, ara mateix estem fent un curs d'informàtica i som 17 ó 20. Un curset així seria factible ja que tenim a la formadora i no com està muntat el tema de la formació permanent avui dia” (director).

5. Valoració i propostes

5.1. Valoració personal

A partir del treball bibliogràfic i de l'assistència a diferents simposis i xerrades, he pogut constatar que allò que sembla ser principis bàsics assumits per tots els que fan recerca educativa i el que opinen i perceben els professors sovint no concorda o , fins i tot, s'oposa.

Després d'un curs acadèmic molt mediatitzat en que el sistema educatiu, focalitzat en la tasca del professorat, ha estat nombroses vegades en portada o motiu de programes radiofònics i televisius on tothom , amb o sense coneixement de causa, ha qüestionat la tasca dels docents des de nombrosos punts de vista; no voldria que el meu treball fos vist com una crítica més. La intenció és molt lluny de voler culpabilitzar cap sector de la comunitat educativa.

El que convé, pel bon funcionament del sistema educatiu és centrar-se , assossegadament, en l'encert de mesures properes que facilitin l'organització i el desplegament de projectes educatius dinàmics i específics de cada centre. La diversitat dels factors que componen una comunitat educativa, requereix que els centres de secundària puguin organitzar-se en funció de les seves prioritats. És necessari que l'Administració doni suport al bon funcionament intern i a l'organització dels centres educatius i faciliti que puguin anar més enllà de la simple gerència dels recursos. Per això, cal l'autonomia de centre, plantilles

estables i la dotació de personal de suport implicat en el projecte del centre i que formin part del claustre.

La clau del canvi són els equips docents, encapçalats i potenciats per l'equip directiu del centre. És imprescindible aprofitar les aptituds d'aquests equips, formats pel coordinador de nivell i tutors de grups d'aula.. Cal impulsar la figura del tutor i donar-li tot el reconeixement que es mereix. No pot ser que encara des de l'Administració es valori i gratifiqui més el càrrec de cap de departament que el de coordinació o tutorització dels alumnes. El professorat viu com una càrrega l'acció tutorial, especialment la relació amb les famílies. Sovint aquesta percepció és deguda al gran nombre d'alumnes que ha d'atendre, però també, a la inseguretats que produeix una formació inicial insuficient per afrontar el tracte amb adolescents i al desconeixement de com atendre a persones procedents d'altres cultures o àmbits. El reconeixement i suport real a la feina del tutor és urgent.

La millora real del sistema educatiu ve, fonamentalment, des de dintre dels centres, a ritme lent però segur. El binomi format per un grup de professors innovadors i un equip directiu, amb capacitat de lideratge i que els dóna suport, són el motor impulsor del progrés cap a una educació que faci possible inclusió i excel·lència.

Per millorar cal saber on som i, per això, hem d'avaluar tot el sistema , inclòs el professorat. L'avaluació ajuda a enfocar cap on s'hauria d'anar. En aquest sentit recomano la lectura de la publicació de la Fundació Bofill, del gener del 2008: *El professorat de Catalunya. Diagnosi de la situació actual del professorat*, dirigida per en Francesc Pedró.

Les publicacions, les recerques consultades i les dades recollides demostren que els aspectes estudiats per l'acolliment i atenció cap a immigrants són en realitat una necessitat general i no només dels nouvinguts estrangers. El repte és atendre'ls a tots, possibilitar la seva educació en l'excel·lència i dotar-los de mitjans per encarar-se amb el món laboral o professional posterior. Plagiant els plantejaments d'Alfons Formariz: *Necessitem que siguin ciutadans participatius ja que sense participació no hi ha formació real i per aconseguir-ho els centres han de tenir un programa general específic i permanent que inclogui l'acollida, la mediació, la participació i la formació. L'actitud prèvia dels docents o d'aquell que pretén ensenyar ha de ser de reconeixement de l'individu més enllà de la cultura o estereotip amb un projecte vital, de coneixement dels elements sociològics i antropològics de les cultures majoritàries i de l'estructura de les seves llengües, de respecte pels seus coneixements diversos i finalment apreciar les seves expectatives professionals.*

La creixent arribada d'alumnes d'origen immigrant estranger comporta noves demandes al professorat i l'obliga a fer-se nous plantejaments pedagògics. Aquestes demandes educatives noves s'engloben dins un marc global de constant canvi social i l'arribada de nouvinguts fa que les deficiències del sistema s'evidencin més. La població d'origen immigrant, majoritàriament,

comparteix les desigualtats socials i econòmiques de les classes més desfavorides autòctones i l'afecta, en igual mesura, l'accés als centres educatius, les condicions d'escolarització i els resultats acadèmics. Si a tot això s'afegeix que els alumnes desconeixen les llengües catalana i/o castellana i que els professors els manca molta informació sobre la situació personal de l'adolescent immigrant i el seu dol migratori, és evident que les condicions d'aprenentatge són dificultats considerablement. Tot plegat, pot confondre al professorat en el moment de valorar les capacitats d'aquests alumnes, la participació de les seves famílies i el seu rendiment escolar. Les desigualtats queden plasmades en els resultats, en el baix índex d'escolarització postobligatòria dels alumnes estrangers immigrants. Circumstàncies que, generalment, suposen no haver assolit un nivell mínim d'aprenentatge que els permeti la inclusió laboral i social.

Diferents anàlisis sobre les reformes educatives han mostrat la importància del factor de la qualitat i la motivació del professorat per entendre el grau d'èxit del canvi educatiu. Comptar amb un professorat convençut de les possibilitats de la seva tasca, ben preparat professionalment i amb motivació i implicació en el projecte del centre és indispensable per a l'èxit educatiu. Malgrat no ser l'únic factor determinant de l'èxit o fracàs escolar, sí que la qualitat i nivell d'implicació dels docents condiciona molt els resultats. Fent un símil amb el món cinematogràfic, un bon guió no fa necessàriament una bona pel·lícula però un mal guió sempre portarà a una pel·lícula de poca qualitat. A un professorat preparat i implicat li pot correspondre alumnat motivat i desmotivats, però, a un professorat desmotivats sempre li correspon un alumnat que "passa" dels estudis i, fins i tot, conflictiu a les seves classes.

Les relacions humanes són la base del funcionament de la comunitat educativa, per damunt del projecte educatiu o de les instal·lacions. En l'estructura general del centre, el tutor és l'engranatge que uneix l'alumne i la seva família amb la resta del professorat i a l'inrevés. Per tant, la tutoria ha de ser mimada des de l'administració i des dels equips directius. La tasca tutorial per ser efectiva ha de ser una labor d'equip. Impartir dues o tres sessions de classe i una de tutoria de grup a la setmana, no és suficient per fer un seguiment de l'escolarització dels alumnes i, encara menys, per possibilitar una atenció psicoafectiva. La relació amb les famílies és delicada i comporta una gran responsabilitat i, per això, la tutorització dels alumnes no pot recaure només en una persona. La comunicació, coordinació i actuació conjunta de tot el professorat d'un mateix nivell és condició bàsica de l'atenció de tot l'alumnat i, especialment, dels joves que presenten qualsevol dificultat d'aprenentatge, com és el cas dels nouvinguts immigrants.

Insisteixo, els avenços en aspectes educatius amb èxit són els que parteixen i desenvolupen en el sí dels centres. Per més recerca educativa i propostes de formació que es faci des de les universitats o les administracions, si aquestes continuen estant desconnectades de la praxis del professorat, la millora qualitativa global no es produirà. Els docents són l'artífex i cal comptar amb ells, especialment amb els que porten a terme projectes d'innovació.

Un dels aspectes que caldria tenir en compte a l'hora de fer nous plans d'actuació i de formació, si es vol aconseguir una resposta favorable dels docents, és el recel vers els erudits i/o professionals externs. És difícil que als centres educatius de secundària fructifiqui cap proposta nova que no provingui dels mateixos claustres. La relació personal i quotidiana en un mateix centre i el fet de compartir les dificultats diàries són els avals que permeten trencar barreres establertes per anys de pràctica docent basada en la classe magistral. La intervenció de "professionals" puntuals que destinen un dia al centre, el seu esforç i dedicació tenen molt poca influència i no porta cap canvi substancial en l'actitud del professorat de l'aula ordinària. La majoria del claustre desconeix el nom i horari d'atenció del professional en el seu centre, i, difícilment, se li veu cap utilitat directa per la pràctica docent. El desprestigi del servei és evident, però, hi ha reticència a admetre-ho.

5.2. Propostes de millora

- Formació inicial i permanent

La qualitat de l'educació ve, en gran part, donada pel grau de preparació dels professionals tant pel que fa a la formació inicial com la permanent. Tenir una llicenciatura de qualsevol de les especialitats no prepara per atendre adolescents, és una obvietat però els professors continuen arribant als centres sense haver rebut una preparació adequada.

El professorat ha de participar en activitats de formació permanent, que els permeti adequar la dinàmica general de la classe als canvis que s'experimenten en la societat i, per tant, en l'alumnat. No serveix de res aferrar-se al passat, la situació és diferent i, en conseqüència, la metodologia, la programació i l'avaluació de l'alumnat també ho han de ser. En aquesta transformació i adequació a les noves demandes socials tenen un paper cabdal les competències bàsiques.

Els Departaments d'Educació i d' Universitats han de procurar que la formació inicial i permanent del professorat inclogui les necessitats derivades de la diversitat i aporti eines per fer possible l'èxit educatiu de tots els alumnes, independentment del seu origen i situació socio-cultural-econòmica. En aquesta formació han d'intervenir el professorat amb llarga experiència docent, especialment els docents implicats en projectes de renovació educativa.

El Departament d'Educació hauria de reclamar als docents la renovació continuada dels seus coneixements i incentivar-los en la seva formació permanent. Per exemple, facilitar al professorat en actiu la inscripció en cursos de formació de qualitat (postgraus o màsters). Formació que hauria de fomentar l'organització del currículum a partir d'orientacions multiculturals. La motivació i incentivació del cos docent hauria d'anar acompanyada de projectes de recerca educativa i/o de pràctiques innovadores.

- Política educativa

És necessària una política educativa més agosarada que faci el desplegament d'una planificació educativa adequada a l'oferta i que inclogui la realització de mapes escolars equilibrats. És a dir, l'establiment de zones educatives que afavoreixin l'heterogeneïtat social i la composició flexibles de grups on les ràtios i reserves de places permetin compensar desigualtats entre els centres.

Concretament, cal corregir les concentracions artificials i implicar a tots els centres sostinguts amb fons públics d'una mateixa zona. Si cal, procedir a la distribució equitativa de tot l'alumnat entre els instituts de la mateixa zona i fer reserves de places a tots ells, per poder assumir la incorporació tardana d'alumnes immigrants i, així, evitar la creació de guetos.

- Carrera docent

El Departament d'Educació hauria de revisar i ampliar els incentius econòmics i el reconeixement curricular a efectes de carrera docent . Revisió que hauria d'incloure els càrrecs directament relacionats amb la tutorització dels alumnes i funcionament de l'equip docent , concretament tutors i coordinadors de nivell.

- Organització dels centres

El Departament d'Educació ha de dotar als centres de poder de decisió real i d'una estructura d'organització del professorat flexible que permeti desenvolupar el Pla educatiu de centre. L'estabilitat del claustre és imprescindible, tant per la coherència com per la dinamització dels plans educatius. I per aconseguir-ho cal poder fixar un perfil de professorat que respongui a les necessitats d'atenció a la diversitat de l'alumnat i al Pla educatiu del centre.

- Cultura de centre: Pla d'acolliment general

Els equips directius haurien de revisar el pla d'acollida del centre i fer efectives les propostes que es contemplin. Aquest pla ha de contemplar que tots els que s'incorporen (professors, alumnes i famílies) a la dinàmica del centre necessiten sentir-se acollits, acompanyats i estimats des del primer

moment. Ha d'atorgar especial interès als alumnes i famílies nouvinguts estrangers, provenció que ha d'incloure la participació activa dels tutors de l'aula ordinària i els alumnes (tutories entre iguals, alumnes guia ...). Crear un bon ambient de centre és bàsic, els pares apreciaran que els seus fills tinguin una relació propera amb el professorat, els docents valoren sentir-se part d'un projecte comú i els alumnes valoren les amistats que fan al centre i sentir-se "acompanyats" i valorats pel professorat.

Per afavorir una cultura de centre que uneixi l'esforç de tota la comunitat educativa cal prendre en consideració als alumnes adolescents i el seu paper en la seva pròpia educació i socialització. Això facilita la comprensió de la naturalesa de certs conflictes que a vegades es poden confondre amb la pèrdua d'autoritat del professorat i que sovint no és més que desconfiança mútua. L'autoritat del professorat té una dimensió col·lectiva, de centre. L'autoritat del professor surt reforçada si hi ha un marc col·lectiu i professional unificador, amb intercanvi d'experiències i informació, amb suport mutu, amb reconeixement de la feina ben feta i amb transparència en la gestió.

- Pla tutorial de centre

Calen projectes educatius de centre concrets, temporitzats i autoavaluables. Projectes on l'acció tutorial ha de ser una tasca de tot el centre i que implica destinar recursos i esforços però també suposa, en molts casos, la modificació de l'organització del centre. Els equips directius haurien de prioritzar l'atenció als alumnes en la seva organització general i, dins d'ella, la tutorització de l'alumnat.

La figura del professor-tutor ha de ser consolidada, el pla tutorial de centre ha de facilitar i afavorir les tasques i funcions dels tutors. Aquest pla hauria de basar-se en una relació de confiança amb l'alumnat i les seves famílies i hauria de contemplar reunions setmanals entre tutors i equips docents (dues reunions a la setmana). Hauria de desenvolupar l'orientació escolar durant tota l'educació secundària i no només en el darrer curs, així com la provisió de possibles conflictes racistes, sexistes ... En els centres amb aules d'acollida, el tutor de l'aula ordinària hauria de ser una de les persones de referència i compartir la tasca amb el tutor de l'aula d'acollida des del primer moment.

La coordinació pedagògica hauria de vetllar per l'aplicació del pla d'acció tutorial i promoure la seva avaluació per fer que sigui modificat de manera dinàmica i sequeixi les normes de convivència del centre. L'existència de normes d'actuació clares i efectives són molt importants pel funcionament intern dels centres però cal que estiguin consensuades amb el professorat, alumnat i pares i, també, que s'apliquin amb regularitat per tot el claustre amb criteris integradors. Tant important és la disciplina com el benestar dels alumnes, dins el seu grup aula i a tot el centre.

Els equips docents haurien de preveure des d'inici de curs activitats enfocades a crear un bon ambient de treball, un dels més importants és

l'acolliment del primer dia de curs, especialment pels alumnes de primer d'ESO. Les activitats de formació i cohesió de grup són imprescindibles per proveir possibles conflictes entre alumnes però també amb els professors (veure l'annex on es presenta una proposta de pla d'acolliment general).

- Aula ordinària inclusiva

Els professors han de transformar i adequar el seu paper per respondre a les necessitats de tots els alumnes. Per això, cal millorar la gestió de l'aula ordinària per a que sigui inclusiva. S'ha de programar, adequar el material i la metodologia, així com, avaluar des del punt de vista de les competències bàsiques.

- Responsabilitat vers l'alumnat

El professorat ha de conèixer l'itinerari escolar dels alumnes nous, ha de vetllar per la trajectòria dels que abandonen el centre i ha de saber els seus resultats acadèmics en els respectius ensenyaments postobligatoris. I pel que fa als alumnes immigrants estrangers, s'ha de fer un esforç per disposar d'un major nivell de coneixement antropològic dels hàbits de vida i tradicions dels diferents orígens culturals presents als centres i de les seves conseqüències en els processos d'escolarització i les seves perspectives de futur.

- Responsabilitat vers les famílies

La col·laboració entre docents i pares és imprescindible. Per això, cal que en casos on la comunicació i l'entesa puguin ser més difícils, com és el cas de les famílies immigrades d'origen estranger, cal que hi hagi una informació bàsica entenedora, que es faci en les dues direccions i que sigui fluïda. Per evitar els malentesos, el centre s'ha d'assegurar que la informació donada als pares és interpretada correctament. En aquest aspecte els interlocutors , els tutors especialment, són molt importants.

- Autoavaluació de la tasca educativa i els seus resultats

Caldria que els equips directius preveïessin una avaluació interna del centre amb la participació de tota la comunitat educativa. Una avaluació periòdica contribuiria a donar confiança en el funcionament del centre i el seu professorat i, alhora, estimularia l'autoanàlisi professional dels docents. Els centres han de fer activitats d'autoavaluació que permetin millorar aspectes de la seva organització i rendiment. Un dels aspectes a tenir en compte seria el nombre d'alumnes que cursen una formació postobligatòria i la seva evolució. Un altre, és l'opinió de l'alumnat, s'han de preveure activitats que permetin la manifestació de la percepció dels alumnes. La confiança en l'institut es basa en la implicació de tota la comunitat educativa i per tant hem de preveure com fomentar-la i avaluar-la.

6. Bibliografia

ALEGRE, M.A. BENITO, R i GONZÁLEZ, S. Immigrants als instituts. L'acollida vista pels seus protagonistes. Fundació J. Bofill. Col polítiques núm.55. Barcelona 2007

ALEGRE, M.A. BENITO, R i GONZÁLEZ, S. Els sistemes educatius als països d'origen de l'alumnat immigrant. Una aproximació. Informes Breus núm. 8. Fundació Jaume Bofill. 2007.

ALEGRE, M.A. (coord.) Educació i immigració. On és el problema?" a T. Montagut . Societat Catalana 2007. Barcelona, Associació Catalana de Sociologia, IEC, 2007.

ALEGRE, M.A. Educació i immigració: l'acollida als centres educatius. Col polítiques núm.44. Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2005.

ALONSO, M. Anàlisi dels protocols d'acollida i material d'aprenentatge per a alumnat nouvingut i d'incorporació tardana. Llicència d'Estudis DEL Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

BENITO, R I GONZÁLEZ, I. Processos de segregació escolar a Catalunya. Col polítiques núm 59. Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2007.

BESALÚ, X I CLIMENT, T. Construint identitats. Espais i processos de socialització dels joves d'origen immigrat. Col polítiques núm. 40 Fundació jaume Bofill. Barcelona 2004.

BISQUERRA, R. (coord) (2004). Metodología de la investigación educativa. Madrid. Ed. La Muralla.

BONAL, X. ESSOMBA, M.A. FERRER, F. (coordinadors). Política educativa i igualtat d'oportunitats. Prioritats i propostes. Col. Polítiques educatives de la Fundació J. Bofill, 2004

BONAL, X; ALEGRE, M.A. ... Joves adolescents i escolaritat obligatòria: sis contra-arguments i una coda. Fundació Jaume Bofill. Barcelona.

BONAL, X. (coord). La segregació escolar a Catalunya. Informe extraordinari, maig 2007. Síndic de greuges.

BOOTH, T ; AINSCOW, M. (2004). Índex per a la inclusió. Guia per a l'avaluació i millora de l'educació inclusiva. Tony Booth i Mel Ainscow. Editat i produït pel "Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE)." Traduït i adaptat al català pel "Grup de treball sobre escola inclusiva" de l'Institut de Ciències de l'Educació de la UB. Barcelona.

CALERO, J. (coord.) La equidad en educación. Informe analítico del sistema educativo español. CIDE. Ministerio de Educación y Ciencia. 2006.

CARBONELL, F. L'acollida. Eumo editorial i Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2006.

CARBONELL, F. L' Omar i l'Aixa. Socialització dels fills i filles de famílies marroquines. Eumo editorial. Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2006.

CARRASCO, S. Inmigración y educación: oportunidades y dificultades para un modelo plural e inclusivo. Programa Multiculturalitat i Educació, ICE y Departament d'Antropologia Social i Cultural. UAB

CARRASCO, S (coord). Inmigración, contexto familiar y educación. Procesos y experiencias de la población marroquí, ecuatoriana, china y senegambiana. Libros de la UAB. Serie sociedad y educación núm. 15. Barcelona 2004.

CALLEJO, J (2001). El grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación. Barcelona. Ariel Prácticum.

CARRASCO, S; CARBONELL, F; CHAIB, M. Fills i filles de la immigració a les escoles catalanes. IEMed

COLECTIVO IOÉ. Immigració, escola i mercat de treball. Una radiografia actualitzada. Fundació "La Caixa" núm. 11. Barcelona 2002.

ELBOJ, C.; PUIGDELLÍVOL, I; SOLER, M.; VALL, R. (2002) Educación e inclusión social de inmigrados y minorías. Tejer redes de sentido compartido. Barcelona: CISSpraxis.

ESSOMBA, M.A. (2003) Educación e inclusión social de inmigrados y minorías. Tejer redes de sentido compartido. Barcelona: CISSpraxis

FERNÁNDEZ BATANERO, J.M. (2003). Cómo construir un currículum para "todos" los alumnos. De la teoría a la práctica educativa. Granada: Grupo Editorial Universitario.

FERRER, F. ALBAIGÉS, B (coord.) L'estat de l'educació a Catalunya 2006-2007. Informe - Anuari de la Fundació Jaume Bofill.

FORMARIZ, A., CASANOVAS, M. i BALAGUER, C. *Educació de persones adultes per a la convivència i la cooperació en una societat multicultural.* Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2003, 59-76

GARRETA, J. SAMPER, L. *La relació família d'origen immigrant i escola primària de Catalunya. Grup de Recerca Interculturalitat i Desenvolupament. Universitat de Lleida.*

J. FUNES (direcció i redacció). Arguments adolescents: El món dels adolescents explicats per ells mateixos. Fundació Jaume Bofill

LACOMBA BÁZQUEZ, J. (2004). La dimensión antropológica y pedagógica de la educación intercultural. Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana.

LARIOS, M.J I NADAL, M. L'estat de la immigració a Catalunya. Anuari 2006. Col. Polítiques núm 58. Barcelona 2007.

MAALOUF, A. *identidades asesinas.* Biblioteca Maalouf. Alianza editorial. Madrid 2007. 3ª edición.

MARÍN, S. (2005). "Aprender lengua en equipos cooperativos". Cuadernos de pedagogía, 354, abril, pàg.69-72.

MARTÍNEZ, F. (2002). El cuestionario. Un instrumento para la investigación de las ciencias sociales. Barcelona. Ed. Laertes.

MARTÍNEZ, M. (coord.) El professorat i el sistema educatiu català. Col polítiques núm. 62. Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2008.

MORERAS, J. Els imams de Catalunya. Empúries. Barcelona 2007.

OCDE. El paper crucial del professorat. Atraure, preparar i mantenir professors de qualitat. Polítiques d'educació i informació. Informes breus de la Fundació J. Bofill núm. 2, abril 2006

OLIVER, E.; DE GRACIA, S. (2004). "Grupos interactivos en Secundaria". Cuadernos de Pedagogía, 341, desembre, pàg. 70-76.

PÀMIES, J. La inmigración marroquí y la escolarización de los hijos e hijas en un proceso de diferenciación sociocultural. Programa Multiculturalitat i Educació de L'ICE y Departament d'Antropologia Social i Cultural, UAB.

PÀMIES ROVIRA, J (2006). Escolarització i trajectòries socio-laborals i comunitàries dels fills i filles de famílies marroquines immigrades. De la Yabala marroquí a la perifèria de Barcelona. Llicència d'Estudis del curs 2005-06.

PEDRÓ, F. (director). El professorat de catalunya. Col polítiques núm.60 Fundació Jaume Bofill. Barcelona 2008.

PUJOLÀS MASET, P. (2003). Els grups i els equips d'aprenentatge cooperatiu: una manera d'ensenyar que beneficia tots els alumnes. Edició del Servei de difusió i publicacions. Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

PUJOLÀS, P. (2003). Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo.

SERRA, C i PALAUDÀRIAS, J.M. Simposi sobre educació i immigració a Catalunya. 17 i 18 d'Octubre de 2007 . L'alumnat estranger a catalunya. Continuïtats i abandonaments de l'Educació Obligatòria a la postobligatòria. Facultat d'Educació i Psicologia. Universitat de Girona.

SALES, A. Entre l'aula d'acollida i l'aula ordinària. Equips docents cooperatius *Caixa d'eines núm.4 . Edició: Servei de difusió i publicacions. 2006. Dep. d'Educació de la Gen. de Catalunya.*

SANCHO, J. (coord.) Los efectos de los cambios sociales y profesionales en el trabajo y en la vida de los docentes: implicaciones para la mejora de la educación. Simposio presentado en el ICSEI 2005. Barcelona.

SUBIRATS HUMET, J (director) (2006). Memòria de la recerca realitzada en el marc de la convocatòria ARIE 2004. Una visió comparada a les polítiques d'acollida i escolarització de l'alumnat nouvingut. Els casos de Baviera, la Comunitat Francófona de Bèlgica, Quebec i Anglaterra. IGOP- Institut de Govern i Polítiques Públiques (Àrea d'Educació). UAB i Fundació Jaume Bofill. Barcelona.

TRIBÓ, G. Formació i professionalització del professorat de secundària a catalunya. Informes Breus núm. 10. Fundació Jaume Bofill. 2008

VILA, I; PERESA, S; SERRA, J.M. (2006).Les aules d'acollida en l'educació primària. Algunes dades del curs 2004-2005. Edició del Servei de difusió i publicacions. Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

7. Annexos: Model del qüestionari passat al professorat
                  Dades extretes dels qüestionaris
                  Proposta de pla d'acolliment general
                  Extracte de les entrevistes als tutors i coordinadors
                  Extracte de les entrevistes als càrrecs directius

Annex 1. Model del qüestionari passat al professorat

L'objectiu d'aquest qüestionari és conèixer l'opinió i la percepció del professorat sobre el tractament de la diversitat (incidint especialment en els alumnes de famílies immigrades) a partir de la seva experiència docent individual. Les opinions dels participants es mantindran en absoluta confidencialitat ja que només les faré constar des del punt de vista general i anònim.

Completa els espais en blanc:

Data :	Codi de control

IES :	Població:	Matèria:

Marcar amb una X la casella corresponent

	1 a 3	4 a 6	7 a 9	10 a 14	15 a 19	20 a 24	25 ó més
Anys d'experiència docent							

Marcar amb una X la casella corresponent segons la vostra opinió sigui:

En desacord

D'acord

- 1 Totalment en desacord amb l'enunciat
 2 Força en desacord amb l'enunciat
 3 Indefinit , entre estar d'acord i en desacord
 4 Força d'acord amb l'enunciat
 5 Totalment d'acord amb l'enunciat

núm	FUNCIONS	En desacord		D'acord		
		1	2	3	4	5
1	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.					
2	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.					
3	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.					
4	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.					

	FORMACIÓ. DESENVOLUPAMENT PERSONAL i PROFESSIONAL	En desacord		D'acord		
		1	2	3	4	5
5	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.					
6	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.					
7	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.					
8	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.					
9	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...					
10	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.					
11	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.					
12	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.					
13	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.					

	ALUMNAT de FAMÍLIES IMMIGRADES	En desacord		D'acord		
		1	2	3	4	5
14	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.					
15	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per					

	tal de treballar de manera integradora.					
16	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.					
17	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.					
18	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.					
19	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.					
20	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.					
21	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.					
22	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.					
23	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.					
24	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.					
25	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.					
26	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.					

En desacord   D'acord

L'AMBIENTACIÓ EN EL CENTRE		1	2	3	4	5
27	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.					
28	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.					
29	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.					
30	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.					

Moltes gràcies pel teu temps i per la teva col·laboració. Virgínia Martínez
(vmartin9@xtec.cat)

Recorda que en atenció a la teva col·laboració si tens interès en rebre un informe-devolució general, amb la interpretació de les dades dels qüestionaris del conjunt del professorat que hi hagi participat, només has de fer-m'ho saber enviant-me un mail.

Observacions, valoracions, comentaris:

Annex 2: Dades quantitatives extretes dels qüestionaris

En total s'han retornat 70 qüestionaris vàlids d'un total de 215 professors dels 4 centres , només professorat que imparteix classe a l'ESO siguin o no dels equips docents corresponents. Per centres les aportacions van ser: IES A (P.B) 21 qüestionaris de 51 professors, IES B (T.C) 14 qüestionaris de 44 professors d'ESO, IES C (T.T) 11 qüestionaris de 55 professors d'ESO i IES D (AA) 24 qüestionaris de 65 professors d'ESO.

3.2.1.- Dades extretes de la mostra

3.2.1.1.- Perfil de l'opinió del professorat a partir del promig de les opcions marcades.

En desacord
1 Totalment en desacord amb l'enunciat
2 Força en desacord amb l'enunciat
3. Indefinit entre estar d'acord i en desacord
D'acord
4 Força d'acord amb l'enunciat
5 Totalment d'acord amb l'enunciat

	Promig	FUNCIONS	1	2	3	4	5
1	4,26	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.				×	
2	3,58	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula			×		

		que a l'ensenyament.					
3	4,34	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.					×
4	2,90	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.		×			

	promig	FORMACIÓ. DESENVOLUPAMENT PERSONAL i PROFESSIONAL	1	2	3	4	5
5	4,16	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.				×	
6	4,13	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.				×	
7	2,73	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.		×			
8	3,36	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.			×		
9	4,26	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...				×	
10	3,56	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.			×		
11	4,20	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.				×	
12	3,20	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.			×		
13	3,87	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.			×		

	promig	ALUMNAT de FAMÍLIES IMMIGRADES	1	2	3	4	5
14	3,97	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.			×		
15	4,03	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.				×	
16	3,44	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.			×		
17	4,40	Un forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.				×	
18	4,49	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.				×	
19	2,97	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.		×			
20	3,83	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.			×		
21	3,54	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.			×		
22	3,37	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i			×		

		funcionament escolars.					
23	2,01	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.		×			
24	3,10	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.			×		
25	3,37	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.			×		
26	3,97	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.			×		

	promig	L'AMBIENTACIÓ EN EL CENTRE	1	2	3	4	5
27	4,33	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.				×	
28	4,34	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.				×	
29	4,63	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.				×	
30	4,36	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.				×	

3.2.1.2.- Llistat dels enunciats ordenats pel grau d'acord.

Els enunciats en que el professorat es manifesta **força en desacord** són:

2,01	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.

2,73	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.

2,90	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.

2,97	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.

Els enunciats en que la resposta del professorat és **indefinida** ordenats des del més proper al desacord fins al més proper a l'acord són:

3,10	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.

3,20	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.

3,36	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.
3,37	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.
3,37	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.
3,44	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.
3,54	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.
3,56	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.
3,58	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.
3,83	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.
3,87	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.
3,97	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.
3,97	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.

Els enunciats en que es manifesten **força d'acord**:

4,03	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.
4,13	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.
4,16	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.
4,20	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.
4,26	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.
4,26	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...

4,33	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.
4,34	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.
4,34	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.
4,36	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.
4,40	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.
4,49	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.
4,63	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.

3.2.1.3. Llistat dels enunciats dels dos centres amb més immigració ordenats segons el grau d'acord.

Si agafem els qüestionaris procedents dels dos centres amb forta presència d'alumnes de famílies immigrades el perfil experimenta pocs canvis i sense significació, els valors baixen lleugerament, alguns del canvis "més notoris" són :

	Promig	FUNCIONS	1	2	3	4	5
4	3,01	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial. Augmenta el 2,89			×		
	promig	FORMACIÓ. DESENVOLUPAMENT PERSONAL i PROFESSIONAL	1	2	3	4	5
13	3,74	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes. Disminueix el 3,87			×		
	promig	ALUMNAT de FAMÍLIES IMMIGRADES	1	2	3	4	5
23	1,95	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes. Rebaixa el 2,01	×				
24	2,83	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen. Rebaixa		×			

		el 3,10					

L'ordre dels enunciats varia lleugerament però continua sense ser significatiu:

Els enunciats en que el professorat es manifesta **força en desacord** són:

1,95	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.

2,73	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.

2,83	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.

2,88	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.

Els enunciats en que la resposta del professorat és **indefinida** ordenats des del més proper al desacord fins al més proper a l'acord són:

3,01	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.

3,03	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.

3,24	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.

3,30	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.

3,31	La presència d'alumnat immigrat és un problema important pels centres educatius públics.

3,32	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.

3,44	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.

3,59	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.

3,67	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.

3,74	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.

3,90	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.

3,97	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja

	existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.

3,99	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.

Els enunciats en que es manifesten **força d'acord**:

4,05	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.

4,10	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.

4,17	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.

4,18	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...

4,21	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.

4,26	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.

4,28	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.

4,34	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.

4,35	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.

4,37	Un forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.

4,38	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.

4,62	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.

4,62	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.

3.2.1.4. Percentatges de totes les opcions marcades pel professorat.

En desacord

1 Totalment en desacord amb l'enunciat

2 Força en desacord amb l'enunciat

D'acord

4 Força d'acord amb l'enunciat

5 Totalment d'acord amb l'enunciat

4 Indefinit , entre estar d'acord i en desacord

núm		En desacord		3	D'acord	
		1	2		4	5
1	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.	00,00	02,85	10,00	45,71	41,43
2	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.	00,00	17,14	32,86	24,29	25,71
3	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.	00,00	04,41	04,41	44,12	47,06
4	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.	10,29	25,00	36,77	20,60	07,35

* sobre 68 respostes

		1	2	3	4	5
5	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.	02,85	02,86	10,00	44,28	40,00
6	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.	00,00	04,28	12,86	48,57	34,28
7	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.	21,42	21,43	27,14	22,86	07,14
8	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.	12,86	07,14	28,57	34,28	17,14
9	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...	00,00	04,34	14,50	31,88	49,27
10	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.	4,28	15,71	20,00	38,57	21,43
11	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.	00,00	02,86	20,00	31,43	45,71
12	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.	04,34	18,84	34,78	36,23	05,80
13	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.	1,47	01,47	25,00	52,94	19,12

* sobre 69 respostes

		1	2	3	4	5
14	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.	00,00	11,43	14,28	40,00	34,28
15	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de	01,43	04,28	11,43	55,71	27,14

	manera integradora.					
16	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.	05,71	11,43	34,28	30,00	18,57
17	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.	00,00	01,43	14,28	27,14	57,14
18	* La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.	00,00	02,90	11,59	18,84	66,66
19	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.	08,57	28,57	34,29	14,28	14,28
20	* La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.	02,94	16,17	4,41	47,05	29,41
21	* La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.	04,34	07,25	33,33	40,58	14,49
22	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.	04,29	15,71	30,00	38,57	11,43
23	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.	41,43	30,00	17,14	8,57	2,85
24	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.	14,28	24,28	14,29	31,43	15,71
25	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.	05,71	17,14	22,86	42,85	11,43
26	* Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.	01,44	10,14	17,40	31,88	39,13

		1	2	3	4	5
27	** Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la creació de serveis interns que donin suport al professorat.	00,00	01,51	07,57	46,97	43,94
28	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.	00,00	01,43	15,71	30,00	52,85
29	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.	00,00	00,00	04,28	28,57	67,14
30	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació	00,00	01,43	12,85	34,28	51,43

	pedagògica.					

** sobre 66 respostes

3.2.1.5. Percentatges de les opinions agrupades en tres categories.

Sumem els percentatges de les dues opinions més properes per tenir una idea més clara de la tendència majoritària:

En desacord: suma dels força i totalment en desacord amb l'enunciat

Indefinit , entre estar d'acord i en desacord

D'acord: suma dels força o totalment d'acord amb l'enunciat

núm		En desacord	3	D'acord
1	El centre ha de prioritzar la formació de l'alumnat en estudis i hàbits de treball que faciliti la seva futura inserció social i laboral.	02,85	10,00	87,14
2	Actualment el professorat dedica més temps al control de l'ordre a l'aula que a l'ensenyament.	17,14	32,86	50
3 *	La docència i atenció d'un grup d'alumnes ha de ser un treball d'equip que es concreti en l'acció individual dins de l'aula.	04,41	04,41	91,18
4 *	La fragmentació dels equips docents de l'ESO en àrees curriculars dificulta l'atenció a la diversitat i l'acció tutorial.	34,29	35,76	27,95

* sobre 68 qüestionaris

		En desacord	3	D'acord
5	El docent de secundària hauria de tenir una bona formació inicial en continguts, en aspectes psicopedagògics dels joves i en didàctiques del tractament de la diversitat.	05,73	10,00	84,28
6	És necessària una bona formació permanent per afrontar els nous problemes que apareixen a les aules i també per contrarestar els estereotips i prejudicis personals.	04,28	12,86	82,85
7	Hi ha una relació directa entre la formació del professorat i les dificultats que es troba a l'aula.	42,85	27,14	30,00
8	Els centres escolars han de tenir competències en la sol·licitud i/o continuïtat dels docents que responguin al perfil professional que necessita el seu projecte.	20,00	28,57	51,42
9 *	Periòdicament, els docents haurien de poder disminuir la seva dedicació a la docència per poder cursar postgraus , màsters...	04,34	14,50	81,15
10	Els canvis socials, la diversitat de l'alumnat, ens han forçat a adaptar les programacions però s'ha reflectit més en els continguts que no pas en la didàctica.	19,99	20,00	60,00
11	Els professors preferim treballar amb grups homogenis que heterogenis , és a dir agrupats segons el rendiment escolar.	02,86	20,00	77,14
12 *	Les expectatives que el professorat té cap a un individu o col·lectiu condiciona en gran part el seu desenvolupament cognitiu i per tant escolar.	23,18	34,78	42,03

13 *	L'orientació professional s'ha de fer a 3r d'ESO, per evitar abandonaments escolars prematurs, i tenint en compte les expectatives individuals dels alumnes.	02,94	25,00	72,06

		<u>En desacord</u>	3	<u>D'acord</u>
14	L'atenció de l'alumnat de famílies immigrades ha de estar en mans de professionals especialitzats.	11,43	14,28	74,28
15	El docent ha de conèixer l'entorn familiar i de relació de l'alumnat, així com la seva experiència en el procés migratori, per tal de treballar de manera integradora.	5,71	11,43	82,85
16	La presència d'alumnat immigrant és un problema important pels centres educatius públics.	17,14	34,28	48,57
17	Una forma de contrarestar aquest problema seria repartir equitativament els alumnes d'origen immigrant entre els centres sustentats amb fons públics.	01,43	14,28	84,28
18 *	La inscripció als centres públics i concertats hauria de ser feta per un sol organisme i aplicant criteris d'equitat en el repartiment de tots els alumnes.	02,90	11,59	85,50
19	La presència d'alumnat estranger és un obstacle pel desenvolupament òptim dels currículums que repercuteix en la qualitat del servei ofert al conjunt de l'alumnat.	37,14	34,29	28,56
20 *	La nombrosa presència dels alumnes nouvinguts ha posat de manifest les mancances ja existents en la xarxa educativa i no n'ha creat de noves.	19,11	4,41	76,46
21 *	La formació permanent del professorat hauria d'incloure el coneixement sobre sistemes i contextos escolars en origen dels col·lectius representats en el centre.	11,59	33,33	55,07
22	Sovint l'existència o absència de conflictes amb alumnes i/o famílies immigrades es deu al grau de comprensió real de la normativa i funcionament escolars.	20,00	30,00	50,00
23	El suposat desinterès de les famílies es reduiria si el professorat tingués en compte els horaris laborals dels pares quan concerta les entrevistes.	71,43	17,14	11,42
24	L'alumne integrat és aquell que adopta les pautes de conducta i la cultura del lloc d'acollida deixant de banda o en segon terme els d'origen.	38,56	14,29	47,14
25	Els professors-tutors són la clau per a que a les aules ordinàries es produeixi la cohesió social entre els alumnes i per tant el centre esdevingui acollidor.	22,85	22,86	54,28
26 *	Els serveis de suport extern (assessors LIC, EAP, Serveis Socials ...) són insuficients i no donen resposta a les necessitats reals de les tutories.	11,58	17,40	71,01

		<u>En desacord</u>	3	<u>D'acord</u>
27 **	Els Plans de la G.C. han de respondre a les necessitats específiques de cada centre i han de contemplar la	01,51	7,57	90,91

	creació de serveis interns que donin suport al professorat.			
28	Els docents es senten sovint desautoritzats per l'administració pública, les famílies i els mitjans de comunicació.	01,43	15,71	82,85
29	Els docents es veuen superats pel constant augment de les demandes educatives que recauen en els centres, aspectes que abans eren d'àmbit familiar o comunitari.	00,00	04,28	95,71
30	L'equip directiu i especialment una direcció amb capacitat de lideratge són claus pel funcionament del centre i poder reeixir en projectes de renovació pedagògica.	01,43	12,85	85,71

** sobre 66 respostes

Annex 3: Proposta de pla d'acolliment general

Aquest pla d'acolliment general s'emmarca dins de la convivència general del centre.

Partint de la idea de que les relacions personals són les que més valorem, la base de tot bon funcionament d'un centre seria crear un ambient de treball en que els que s'incorporin (professors, alumnes i pares) siguin acollits i sentin que formen part d'una comunitat i un projecte comú.

La proposta que presento s'ha elaborat pensant en el centre on treballa, però, pot ser aplicada a qualsevol. S'ha tingut cura que hi hagi una proporció equilibrada entre els aspectes que ja es porten a terme i aquells que es proposa incloure. Si la balança es decantés excessivament cap allò que falta per fer, es podria provocar el desencís i, fins i tot, rebuigde l'equip directiu i/o professorat. El Pla pot iniciar-se en format petit i anar creixent a mida que el professorat es va implicant en la seva aplicació. A final de cada curs s'ha de fer una autoavaluació i les propostes de millora pel curs següent.

El fet que hi hagi apartats que ja s'estan portant a terme, no significa no revisar-los i veure si poden ser susceptibles de millora. Cada centre ha de valorar la situació on es troba, avaluar-la i fer la seva proposta .

La proposta consta de tres apartats que corresponen als sectors de la comunitat educativa:

1. Professorat

1.1. Acolliment i acompanyament del professorat novell o nou al centre.

L'equip directiu ha de preveure fer una reunió de benvinguda on s'informi al professorat del funcionament general del centre. A aquesta benvinguda caldria que es presentessin els caps de departament i seria preferible fer-la amb un petit refrigeri o esmorzar.

1.2. Acolliment i acompanyament del professorat novell o nou al centre que ha de ser tutor.

L'equip directiu ha de preveure fer una reunió amb el professorat novell que ha de ser tutor de grup i tutor personal d'un grup d'aula. A la reunió cal que es presentin els coordinadors de nivell corresponents.

1.3. Acolliment i acompanyament del professorat substituït al llarg del curs.

L'equip directiu ha de preveure com i qui el rebrà i n'informarà als substituïts. Cal que l'acompanyament inclogui la seva presentació als diferents grups on impartirà classe.

1.4. Activitats durant el curs que fomentin les relacions entre els docents.

1.5. Acomiadament del professorat que abandona el centre (jubilacions, trasllats, etc.)

2. Alumnat

2.1. Acolliment d'alumnat de sisè de primària de les escoles adscrites a l'institut.

L'equip directiu ha de facilitar la visita del seu centre per grups d'alumnes de 6è que s'han inscrit o s'inscriuran pel curs vinent.

2.2. Acolliment i acompanyament de l'alumnat de primer d'ESO a inici de curs.

El primer dia lectiu ha de ser bàsicament de tutoria. Aquesta és una activitat de tot l'equip docent, han de tenir un disseny propi enfocat a la benvinguda i informacions bàsiques per moure's dins el centre i conèixer el seu funcionament, així com, activitats de dinàmica de grup.

2.3. Acolliment i acompanyament d'alumnat nou a altres nivells i cursos a inici de curs.

A tots els cursos s'ha de preveure fer activitats de benvinguda i acolliment (2 ó 3 hores) per poder conèixer els alumnes nous i el professorat de l'equip docent i fer activitats de dinàmica de grup.

2.4. Acolliment i acompanyament d'alumnat nou durant el curs.

L'equip directiu ha de preveure com i qui rebrà als alumnes nouvinguts i els informarà del funcionament del centre. Cal que l'acompanyament inclogui la seva presentació al seu grup d'aula i professorat que l'impartirà classe.

2.5. Implicació d'alumnat experimentat en l'acolliment de companys nous: alumnes-guia o cotutors.

Cal que els estudiants participin en l'acolliment dels seus companys. Hi ha diferents experiències que poden servir de models. Una vegada iniciada l'activitat cal preveure qui vetlla pel seu funcionament i millora. S'ha de fer l'autoavaluació i propostes de millora a final de curs.

2.6. Activitats de tot el centre que fomenti les relacions entre docents i alumnes i entre alumnes de diferents nivells.

Les sortides i festes tradicionals són un bon moment per incloure activitats encaminades a millorar les relacions entre els participants.

2.7. Activitats de participació de l'alumnat amb l'objectiu de consensuar activitats i normes de funcionament.

Si volem que els alumnes assumeixin les normes de convivència establertes, hem de possibilitar la seva participació i responsabilitat en el funcionament del centre.

2.8. Acomiadament dels alumnes que acaben els estudis a 4rt i 2n de Batx.

3. Famílies

3.1. Reunió d'informació i acolliment de les famílies dels alumnes de sisè de primària de les escoles adscrites a l'institut.

L'equip directiu ha de facilitar la visita del seu centre per grups de pares i mares de 6è que s'han inscrit o s'inscriuran pel curs vinent. També cal fer una reunió informativa on les famílies puguin conèixer els components de l'equip directiu i el coordinador de primer d'ESO del curs següent.

3.2. Acolliment i acompanyament de les famílies dels alumnes de primer d'ESO a inici de curs.

Cal fer una reunió de presentació del professorat que forma l'equip docent i lliurar un document explicatiu del calendari del curs on s'incloguin totes les activitats previstes. Cal preveure la possibilitat de que les famílies puguin visitar el centre de nou.

3.3. Acolliment i acompanyament de les famílies dels alumnes nous d'altres nivells i cursos a inici de curs.

Cal fer una reunió de presentació del professorat que forma l'equip docent i lliurar un document explicatiu del calendari del curs on s'inclouin totes les activitats previstes. Cal preveure la possibilitat de que les famílies nouvingudes puguin visitar el centre.

3.4. Acolliment i acompanyament de les famílies d'alumnes nous durant el curs.

L'equip directiu ha de preveure com i qui rebrà als pares i mares dels alumnes nouvinguts i els informarà del funcionament del centre. Cal que l'acompanyament inclogui la visita del centre i la presentació del tutor.

PROPOSTA DE PLA D'ACOLLIMENT
IES ARGENTONA, curs 2008-09

E.C.: *En curs, ja s'està fent i, potser, caldria revisar.*

P.M.: *Proposta de millora, activitat nova que es proposa incloure pel curs que s'especifica o bé que s'està fent però caldria reestructurar.*

			E.C.	P.M.
1	Professorat	1.1. Acolliment i acompanyament del professorat novell o nou al centre.	√	
		1.2. Acolliment i acompanyament del professorat novell o nou que ha de ser tutor.		08-09
		1.3. Acolliment i acompanyament del professorat substituït al llarg del curs.	√	08-09
		1.4. Activitats durant el curs que fomentin les relacions entre els docents.	√	
		1.5. Acomiadament del professorat que abandona el centre (jubilacions, trasllats, etc.).	√	
2	Alumnat	2.1. Acolliment d'alumnat de sisè de primària de les escoles adscrites a l'institut.	√	

		2.2.Acolliment i acompanyament de l'alumnat de primer d'ESO a inici de curs.	√	
		2.3.Acolliment i acompanyament d'alumnat nou a altres nivells i cursos a inici de curs.	√	08-09
		2.4.Acolliment i acompanyament d'alumnat nou durant el curs.	√	08-09
		2.5.Implicació d'alumnat experimentat en l'acolliment de companys nous: alumnes-guia o cotutors.		08-09
		2.6.Activitats de tot el centre que fomenti les relacions entre docents i alumnes i entre alumnes de diferents nivells.	√	
		2.7.Activitats de participació de l'alumnat amb l'objectiu de consensuar activitats i normes de funcionament.		09-10
		2.8.Acomiadament dels alumnes que acaben els estudis a 4rt i 2n de Batx.	√	09-10
3	Famílies	3.1.Reunió d'informació i acolliment de les famílies dels alumnes de sisè de primària de les escoles adscrites a l'institut.	√	
		3.2.Acolliment i acompanyament de les famílies dels alumnes de primer d'ESO a inici de curs.	√	
		3.3.Acolliment i acompanyament de les famílies dels alumnes nous d'altres nivells i cursos a inici de curs.	√	09-10
		3.4.Acolliment i acompanyament de les famílies d'alumnes nous durant el curs.	√	08-09

Hi ha aspectes que presenten les dues opcions ja que s'estan tractant però cal reestructurar-los. És una proposta per dos cursos, al finalitzar dit període caldrà fer l'avaluació y un nou pla.

Aquesta proposta ha estat comentada amb l'equip directiu del centre, director i coordinadora pedagògica, i veuen factible afegir-la , amb retocs de reajustament, al pla de millora del proper curs.

Annex 4: Extracte de les entrevistes als tutors i coordinadors

Quadre de treball

<i>Tema</i>	<i>Procés d'acollida i escolarització previst pels alumnes nouvinguts d'origen immigrant</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>El procés és conegut a grans trets pels tutors en major o menor grau en funció de la seva antiguitat en el centre. Els coordinadors tenen una visió més complerta i àmplia, així com els que intervenen amb “cues horàries” en l'aula d'acollida. El procés més generalitzat és que l'alumne i la seva família tingui una entrevista prèvia amb el tutor de l'aula d'acollida, l'EAP o departament de psicopedagogia i a partir de l'entrevista o entrevistes i les proves sobre aptituds i capacitats d'aprenentatge se'l adjudica un grup d'aula i per tant passarà a fer la sessió de tutoria, un variable i algunes matèries amb els companys segons les seves possibilitats de comunicació , normalment són e. Física, Plàstica, música i en alguna ocasió Dibuix o Tecnologia.</i>

	<i>Se li farà un horari individualitzat que contempli aquesta distribució i se n'informarà de la seva arribada al coordinador per a que n'informi al nivell i tutor de grup.</i> <i>La permanència en l'AA estarà en funció de les dificultats de comunicació de l'alumne però també del nombre d'incorporacions que es vagin produint al llarg dels cursos i els recursos de que disposi el centre. A la pràctica els centres amb un percentatge alt de matrícula viva els han de derivar cap a les aules ordinàries abans del que estava previst i aquests alumnes acaben dins dels grups de reforç o de marxa lenta o bé en les seves aules obertes.</i> <i>Per tant pot haver des de l'alumne que només surt de l'AA per fer tutoria o una matèria a l'alumne que s'incorpora directament a l'aula ordinària i només surt per fer llengua catalana.</i> <i>El seu tutor personal serà el de l'aula d'acollida si la major part del seu horari està allà, posteriorment serrarà el tutor d'una matèria comú i als dos anys podrà ser qualsevol del altres.</i> <i>Els centres solen prioritzar els alumnes de primer o segon d'ESO ja que rentabilitzen molt més la seva estada en el centre i a més els major sovint desapareixen del centre. Així els nouvinguts de 1r que es van escolaritzar a sisè també són inclosos. És evident que un alumne de 15 ó 16 anys és molt més difícil d'inserir i per tant de garantir l'èxit acadèmic(no el personal).</i> <i>Veiem una manca d'acolliment de les famílies i un enfoc gairebé exclusiu cap a la informació acadèmica, hi ha una comprensió de l'acolliment com a entrada al centre descurant el llarg procés d'escolarització i orientació més enllà de la estada en el centre.</i> <i>Un altre factor rellevant és que en els centres on hi ha gran afluència d'immigrants l'estada recomanable d'estada a l'AA es talla davant de l'arribada de nous alumnes. Per tant es troben , alumnes i professors , en una situació de constant canvi on els fruits del treball i esforç no és fàcil de veure. El Departament no contempla ampliar la dotació de recursos una vegada iniciat el curs. Una vegada més les previsions burocràtiques no tenen en compte la realitat de les aules.</i> <i>Malgrat que hi ha professors que coneixen la importància de tenir una informació complerta de la situació d'origen i del procés migratori, la seva incidència pel que fa a l'acolliment dels alumnes és molt minsa i no suposa cap canvi en el plantejament de l'acollida en els centres. Per tant la informació per ella mateixa tampoc és un motor de canvi d'estratègia.</i>
<i>Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>- Els tutors dels nouvinguts són els de l'AA i conjuntament amb els mediadors es fan les entrevistes amb les famílies. La idea és que els alumnes d'AA surtin d'allà algunes hores cap a un grup. El temps de permanència en l'AA depén de cadascú, en general pels xinesos és molt llarg però és clar arriben com xurros i no s'hi cap i els has de fer sortir més hores, els xinesos van cap a matemàtiques. Hi ha nois que porten dos cursos a l'AA, depen molt del seu nivell d'estudi en origen, la seva incorporació progressiva es fa parlant amb el tutor.</i>

- ... quan arriba un alumne nou ... al grup d'aula només hi està per les sessions de tutoria i d'E.Física. Des de l'AA. se'ns diu que fa falta que estiguin a la sessió de tutoria per que pugui veure com funciona la classe.   - El fet d'anar a E.Física i a tutoria és millor per a ells ja que han de sortir de l'AA. però a vegades els hem de fer incorporar a l'aula ordinària massa ràpid. L'equip de l'AA. els passem una prova al principi i a partir d'ella els programem les activitats i després anirem modificant segons què vagin fent. Tot això ho decidim amb la coordinadora LIC però tenim molta gent i a vegades ... no podem fer-ho tot.   - A primer s'acaba d'incorporar un noi sudamericà i no ha passat per l'AA i només surt a fer classes de català.   - Hi ha algun cas que va només a E.F. i encara no ve a les tutories.   - Coordinadora: els nouvinguts quan arriben a l'instituts passen a l'aula d'acollida, aquest temps en principi és un any i sense sortir d'ell, durant aquest any acaben surtin per fer E. Física i tutoria quan surten per primera vegada. Clar tot això depèn de les possibilitats perquè està passant que actualment tenim més alumnes dels que poden estar a l'AA. L'altra assignatura a la que surten és l'aula de tecnologia només a les hores de taller. Si les coses van bé al cap de l'any van integrant-se a poc a poc a altres assignatures., el que està passant ara és que surten als sis mesos i és que és una qüestió d'espai, no hi ha recursos suficients i tenen que començar a sortir.   - Es molt difícil, jo recordo que la tutora de l'AA va portat una noia i deia que havia d'estar en un grup normal, però era molt difícil per a ella i tampoc podia participar, estava allà i no entenia el dossier ni les activitat que fèiem.   - ... a educació física venen des del primer moment i després s'intenta que facin dibuix però no és fàcil   - Per fer dibuix cal entendre mínimament el català.   - Cal que vagin a un grup d'aula per tenir relació amb els companys,   - La professora de de l'AA és qui té tota la informació ... Ella s'entrevista amb les famílies i amb unes entrevistes més exhaustives que amb els alumnes normals.   - Enguany es fan agrupacions flexibles però és el darrer any ja que amb el canvi de currículums es variarà. A 4rt hi ha un grup de marxa lenta que està format pels alumnes amb NEE i els d'incorporació tardana que presenten dificultats lingüístiques, immigrants.   - Així els alumnes nouvinguts primer tenen el tutor de l'AA, després preferiblement algun professor de les matèries que ha fet simultàniament com són les instrumentals o àrees comunes i als dos anys ja passarien al còmput general. Aquest procés depèn del nombre d'alumnes que hi hagi a l'AA i de la "problemàtica" personal de cada alumne.   - No en tenim a primer, ja que tots estan a l'AA

	- <i>Sí en tenim els alumnes de llengües romàniques i els que porten dos anys a Catalunya. Aquests van a l'aula de reforç, són alumnes amb dificultats d'atenció o problemes lingüístics.</i> -<i>Tenim l'informe de l'AA, la informació extreta per les psicopedagogues en les entrevistes i les proves inicials que es fan a partir de les quals es decideix si necessiten reforç, si han d'anar a l'AA i quant de temps perquè depèn, per exemple el curs passat un alumne que va arribar al gener desseguida va passar a l'aula ordinària.</i> - <i>Un alumne nouvingut i la seva família primer passa per l'E.Directiu (secretaria) i segons la informació que se'n tregui després passa a ser entrevistat ell per les tutores de l'AA i la psicopedagoga per veure el seu nivell de llengua i segons això va més o menys hores a l'aula d'acollida. Des del primer dia van a les matèries de música, tutoria, plàstica i educació física. Segons el nen poden arribar a estar a l'A. A. dos cursos però hi ha que s'incorporen abans perquè el seu ritme és bo ... i a vegades l'arribada de nous alumnes fan que també es talli abans.</i> - <i>Però a nivell d'aprenentatges hi ha molts i greus incloïnt els que venen amb un bon expedient que no sé si ho fan perquè quan vene aquí , perquè tots son de la foto de honor o del cuadro de honor, no sé com li diuen o és que realment els nivells d'allà són increïbles. No es corresponen en absolut. No sé si quan les famílies comuniquen que ha de venir aquí els fan un expedient positiu o què..</i> - <i>Quan arriben aquí amb una edat és molt difícil que es posin al dia.</i> - <i>Abans jo treballava en un TAE i per la meva experiència allà sé que és important saber el seu origen , el procés d'escolarització en el seu país. També depèn del tipus de família, la seva situació familiar, com han fet la reagrupació, si ha hagut un trencament en el seu entorn social, per exemple hi ha nens que s'han creat amb els avis i per tant quan venen ha estat un trencament important per a ells, en aquests casos els ha mancat l'autoritat i quan arriben aquí no l'accepten. Es diferent els de l'est que venen en bloc i per tant el nucli familiar es manté.</i>

<i>Tema</i>	<i>Funció i responsabilitat dels tutors de l'aula ordinària en els processos d'acolliment i escolarització</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>Els tutors de l'aula ordinària no participen en la rebuda d'aquests alumnes. No tenen cap informació del seu procés d'escolarització en origen , situació familiar o personal ...</i> <i>La informació recau en els tutors de l'aula d'acollida malgrat que els alumnes s'incorporen automàticament a un grup de tutoria , per tant està a la sessió de tutoria de grup, i a algunes matèries on la comunicació lingüística pugui ser menys “necessària” com poden ser música, plàstica i educació física. Els tutors i professors pertinents manifesten una certa preocupació per la manca d'informació però</i>

	<i>ahora descarguen toda la responsabilidad cap a les tutores de l'aula d'acollida. "no se'ls informa".</i> <i>Es reconeix la tasca de l'aula d'acollida i que si no informen més és degut a la manca de temps i de recursos i a que la constant arribada d'alumnes nous fa que se'ls acumuli la feina però tot i així no hi ha ningú que reconduexi aquesta situació.</i> <i>En la pràctica totalitat dels informes elaborats des de l'A.A. i EAP que arriben als tutors es limiten a aspectes d'aprenentatge, hàbits de treball, capacitat de comunicació oral i/o escrita i poca cosa més. Es deixa de banda aspectes sentimentals i el dol de l'emigració. En alguns casos ni això ja que l'A.A. està saturada i s'opta per fer passar a l'alumne directament a l'A.O, com poden ser els sud-americans ja que poden comunicar-se en castellà.</i> <i>No sembla que el tutor de fet no té més informació que un altre professor del nivell, la situació a més es complica quan el tutor personal de l'alumne no és el tutor del grup ja que el claustre ha decidit repartir-se les tutories individualitzades i cadascun té entre 10 ó 12 alumnes. Fins i tot en aquests casos ningú ha manifestat saber més dels "seus" tutorandos personals que de la resta del grup malgrat que majoritàriament ho saben des de inici de curs o amb prou antelació. No serà fins que els tinguin a les seves sessions de tutoria i/o matèria que comencin a conèixer l'alumne i posteriorment rebin informació directa dels mateixos alumnes o les seves famílies.</i> <i>L'arribada d'un alumne al grup , fins i tot en els centres on la matrícula viva és nombrosa, no és motiu de cap pla d'acolliment en el grup classe, es tracten temes puntuals o activitats ???. Se n'informa a la resta de companys de que hi haurà un de nou i es té cura de la persona o persones que seuran al seu costat. El repartiment dins de la classe es fa intentant evitar la seva agrupació espontània per una de més heterogènia. No es va més enllà com si el fet de ser "normal" que n'arribin suposi que l'acullin i es confia en els alumnes de la seva cultura o els alumnes-guia per fer de coixí. Hi ha centres que destinen alguns variables a paliar aquesta manca però continua sense respondre a un esquema d'organització del centre. Sense haver fet activitats programades alguns consideren que hauria un rebuig per part dels alumnes.</i> <i>Una altra queixa és la manca d'informació quan l'alumne viu una situació de risc o té problemes greus que el professor percep i els serveis socials o l'EAP no informen més enllà del "teniu cura o aneu en compte que estar malament" sense informar per protegir al menor del mal ús que se'n pugui fer però això encara provoca que el tutor senti que no compta per les administracions o ...</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>-Quan arriba un alumne nou està a l'A.Acollida, al grup d'aula només hi està per les sessions de tutoria i d'E.Física. De fet no tenim cap formació i la implicació és la mínima....se'ls atén en la mesura en que es pot. Des de l'A.A. se'ns diu que fa falta que estiguin a la sessió de tutoria per que pugui veure com funciona la classe.</i>

-No tenim cap preparació prèvia, els de l'AA. Ens informen del temps que fa que està a l'aula d'acollida i el que ha anat fent.

- ... jo m'he trobat amb una alumne nou a classe i **només sé a quines classes estaria i res més.**

- El problema també es que **no hi ha informe si no passen per l'AA.**

- ... **no hi ha informació sobre la situació familiar i d'immigració.**

- ... els tutors de l' A. Ordinària no intervenim fins que es fan més assignatures a l'aula

- .... segurament per manca de temps.

- ... **tenim molta gent i a vegades no poden fer-ho tot.**

- Els sudamericans que venen sense informe només se'ls adjudica un grup en funció de l'edat i ja està.

-... **nosaltres no intervenim, estan a l'aula d'acollida i d'entrada no els tenim gairebé mai a cap hora. Només a Educació física i Tutoria estan amb la resta d'alumnes i per tant no intervenim i desconeixem el procés.**

- ... que està passant ara és que surten als sis mesos i és que és una qüestió d'espai, **no hi ha recursos suficients** i tenen que començar a sortir.

- ... fer la distribució en les llistes per a que no es concentrin en un sol grup, això es fa des de coordinació

- **Les decisions venen ja donades des de Coordinació o coordinadora**, ve ja determinada si que **podem opinar a lo llarg del curs** si un alumne se li posa a l'aula d'acollida perquè no hi va o se li posa a un grup flexible per una escolaritat fluixa o el que sigui.

- **Hi ha diferència entre ser tutor de grup i tutor personal.** Tot el claustre és tutor personal, aprox. 10 alumnes. El tutor de grup fa les activitats encomanades a les tutories. ... Així els alumnes nouvinguts primer tenen el tutor de l'AA, després algun professor de les matèries instrumentals o àrees comunes i als dos anys ja passarien al còmput general. Aquest procés depèn del nombre d'alumnes que hi hagi a l'AA i de la "problemàtica" personal de cada alumne.

- **La professora de de l'AA és qui té tota la informació perquè és també la tutora personal de l'alumne, els té entre 6 ó 10 hores a l'aula, no es el tutor del grup. Ella s'entrevista amb les famílies i amb unes entrevistes més exhaustives que amb els alumnes normals.**

- **Penso que caldria més informació amb la professora de grup sempre i quan detectéssim alguna problemàtica que sortís de lo normal dels alumnes quan s'incorporen ... la informació no m'ha arribat gens. Les qüestions de tipus personals no interesses especialment ...**

T4: Seria la tutora de l'AA qui ens ha de comunicar si presenten alguna problemàtica ... clar perquè els pot tenir fins a 12 hores a la setmana i nosaltres el tenim tres o dos o a vegades una (la tutoria) ..

- **Tenim l'informe de l'AA, la informació extreta per les psicopedagogues en les entrevistes i les proves inicials que es fan a partir de les quals es decideix si necessiten reforç, si han d'anar a**

l'AA i quant de temps ...

- Abans jo treballava en un TAE i clar per la meva experiència allà sé que és important saber el seu origen , el procés d'escolarització en el seu país. També depèn del tipus de família, la seva situació familiar, com han fet la reagrupació, si ha hagut un trencament en el seu entorn social, ...

- Les que som noves en sabem poc i no ho tinc massa clar encara que a la meva assignatura (plàstica) arriben des del primer dia. Hi ha un problema de comunicació greu ja que m'arriben sense saber res de català ni de castellà.

- Un alumne nouvingut i la seva família primer passa per l'E. Directiu i segons la informació que se'n tregui després passa a ser entrevistat ell per les tutores de l'AA i la psicopedagoga per veure el seu nivell de llengua i segons això va més o menys hores a l'aula d'acollida. Des del primer dia van a les matèries de música, tutoria, plàstica i educació física.

- Se'ns informa que arribarà un alumne nou tal dia, això és tot i a vegades ni això, l'edat que té, quina és la zona d'origen i ja està ... Se li diu a la coordinadora i se li demana que es comuniqui als tutors i als professors i per a que li assignin un grup i un tutor i ja està. Vull dir una nota que diu tal dia s'incorporarà un nen.

- Ens informen les de l'AA ... Es passa un informe sobre les seves capacitats. Son molt metòdics.

- En "aras" de la protecció de dades, de la protecció del menor ... Moltes vegades sabem que hi ha problemes, intuïm els problemes, problemes greus del que sigui, salut , delinqüència, del tipus que sigui legals o de jutjats, o d'hospital i que segur que estan els serveis socials ficats per mig i els EAPs ... i a nosaltres ningú ens informa mai.

- ... se'ns que diu que hem d'anar en compte perquè està malament però no se'ns diu de què o què tipus de problema té. No em donen eines, no tinc com saber-ho.

- ... quan s'incorpora no tenim informació, que s'incorpora i ja està. Vas espavilant-te a mida que el tractes veus com va la criatura.

- ... a vegades ens diuen demà passat se'n va i a mig curs marxa a un altra institut o a un centre d'acollida per problemes familiars ... i serveis socials no informen.

- A les tutories no es fan activitats referent a la immigració o integració d'alumnes estrangers. No hi ha cap tipus de rebuig cap els immigrants, estan molt acostumats. El número s'imposa.

- Es fan activitats a les tutories, també hi ha un crèdit variable de teatre que es toca el tema dels immigrants , en general els variables permeten saber com estar el grup en general i poder treballar algun aspecte que pugui afectar a un grup perquè a les matèries el currículum marca molt.

- A les tutories intentem que facin grups diferents als grupets que

	<i>ells fan imposant que hi hagi nens i nenes, immigrants i autòctons, de bon rendiments i baix rendiments ... però no els agrada, costa molt. Per exemple quan han de fer els grups del C. de síntesi, costa molt.</i> <i>- No fem activitats... enfocades expressament a la integració dels immigrants, procurem que es barregin al màxim...</i> <i>- Però si les féssim de manera directa podria ser violent ja que segur que les rebutjarien. A vegades fem aquelles activitats que ells expliquen com és la seva família ...</i> <i>- De fet les tutories les fem a la nostra manera, no tenim algú que pauti les activitats a fer en cada nivell, abans sí, les tutories ara han quedat desdibuixades.</i>

<i>Tema</i>	<i>Serveis de suport per l'acollida d'aquests alumnes</i>
<i>Tema</i>	<i>Disposen de mediadors per fer les entrevistes i dels assessors LIC. Els assessors LIC poden ser consultats però ho consideren insuficient ja que cal una contínua posta al dia.</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>Hi ha una part del professorat que creu que els LIC haurien de facilitar materials o fins i tot descarregar als tutors dels ACI i de l'adaptació del material necessari per atendre'ls.</i> <i>La creació de materials adaptats de les seves matèries és una de les vies més contemplades pel professorat però a la vegada manifesten no tenir temps de fer-ho i per tant creuen convenient que altres ... puguin alliberar-los.</i> <i>També es reclama suport per part de serveis socials per poder fer el seguiment dels casos d'absentisme i aconseguir que els pares vinguin a les entrevistes. I també com a pont i acollida de les famílies i alumnes que desconeixen el sistema.</i> <i>Els professors creuen que no reben prou informació i col·laboració dels serveis socials i els EAPs que recelen molt i protegeixen excessivament les dades dels alumnes.</i> <i>Un dels centres té un TIS que és qui controla l'absentisme, parla amb els alumnes i fa activitats extraescolars, els orienta professionalment, contacta amb les famílies i amb els serveis socials. La seva tasca és molt valorada pel professorat ja que els resultats són evidents i reben més informació que abans. Fins i tot així lliguen molt el seu èxit al seu caràcter i implicació. El problema és que la seva continuïtat no està assegurada. Però continua sent un traspàs d'informació individualitzat i per tant pot ser que la major part del professorat no n'estigui assabentat.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>- Podem parlar amb l'assessora LIC però és insuficient ja que quan et prepares la feina per ...</i> <i>- Vaig tenir una entrevista amb la LIC sobre material per un nen però com no pots generalitzar el material l'has de tornar a adaptar.</i> <i>- Haurien de funcionar els ACI però no en tenim temps per fer-los</i> <i>- ...Mediadors de totes les nacionalitats, assessors LIC.</i>

	- <i>Tothom que en té necessitat pot sol·licitar entrevista (assessor LIC) per crear materials.</i> - <i>No només que vinguin els pares si no seguir els casos d'absentisme, no pots parlar amb els pares i per més que intentes indagar i resulta que t'assabentes que probablement estigui treballant ho passes a serveis socials i res, la nena va continuar sense venir</i> <i>Perquè deien que vivia a Mataró...ningú es va fer càrrec i faltaria algú que fes el seguiment dels Serveis Socials.</i> - <i>Cal recolzament dels socials per als que arribin aquí ja que arriben a un sistema que no coneixen, hem d'oferir-los una assistència de recolzament que a la llarga facilitaria el treball de tots.</i> - <i>En aras de la protecció de dades, de la protecció del menor, dels que és políticament correcte que és injust i deshonest. Moltes vegades sabem que hi ha problemes, intuïm els problemes, problemes greus del que sigui, salut , delinqüència, del tipus que sigui legals o de jutjats, o d'hospital i que segur que estan els serveis socials ficats per mig i els EAPs i tots els psicòlogues pel mig i a nosaltres ningú ens informa mai. I a sobre se'ns exigeix que tractem els nens d'una manera adequada.</i> - <i>I a sobre se'ns que diu que hem d'anar en compte perquè està malament però se'ns diu de què o què tipus de problema té. No em donen eines, no tinc com saber-ho què.</i> - <i>Quan ens assabentem és normalment a través del mateix nen o de la seva família.</i> - <i>Tenim un tècnic d'integració social per ser un centre amb risc d'exclusió social ... Ell treballa les orientacions professionals, controla l'absentisme i fa extraescolars esportives. Contacta amb els serveis socials i contacta amb les famílies. No és clar que continuï el proper any. Des de que el tenim sembla haver millorat l'absentisme. El seguiment el fa conjuntament amb les psicopedagogues. Però si ha aconseguit tantes millores és gràcies a la seva personalitat i implicació, no al càrrec que ocupa.</i>

<i>Tema</i>	<i>Coordinació i traspàs d'informació relacionada amb ells</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>La informació inicial és insuficient ja que els tutors no la disposen.</i> <i>La manca de temps per coordinar-se és referida com el motiu, a vegades tenen la informació però com no hi ha una trobada amb la finalitat expressa de parlar dels alumnes hi ha dades que es perden.</i> <i>La manca de temps és evident, fins i tot en els centres en que les reunions setmanals són dobles : tutorials i de nivell.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	- <i>No tenim cap informació de la seva situació inicial i és normal perquè els de l'A.Acollida toquen moltes tecles. Costa trobar-se per passar-se la informació.</i> - <i>La veritat que aquest curs no , no hem recordat que cal seure'ls (xinesos) davant ja que si no creuen que no els importes.</i> - <i>Normalment quan ... porten 3 ó 4 anys al centre el traspàs</i>

	<i>d'informació és com la dels altres , la carpeta de tutoria o expedient hi consta i si hi ha algun aspecte confidencial es diu i ja està.</i>

<i>Tema</i>	<i>Grau de coneixement de les seves trajectòries immigratòries i/o la situació en origen</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>S'admet que gairebé no es té informació sobre la seva trajectòria immigratòria i situació familiar.</i> <i>La poca informació prové normalment de les entrevistes que fan els tutors de l'aula d'acollida i per tant en els casos dels sudamericans que no hi passen per ella no es disposa de cap informació prèvia. Els tutors expressen que ells s'han d'espavilar com poden.</i> <i>La informació no sempre és fidedigna.</i> <i>Es té més informació o menys segons el nivell d'estudis dels pares i la capacitat de comunicació amb els alumnes.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	- No hi ha informació sobre la situació familiar i d'immigració. - Les primeres entrevistes i mentre estan a l'AA les fan els tutors d'AA i el tutors no intervenim fins que es fan més assignatures a l'aula (a més de les de tutoria, E.Física, plàstica ...) - <i>Però a vegades tampoc aquests, segurament per manca de temps.</i> - Els sudamericans que venen sense informe només se'ls adjudica un grup en funció de l'edat i ja està. - ... una informació mínima, la que recull el centre per un alumne d'aquestes característiques, sobretot senegalesos o xinesos la informació és bastant mínima, ara s'està recollint informació dels germans però pel que fa a l'escolarització ... A vegades aquesta informació tampoc és real. - <i>Sí tenim més informació sobre el grup de sudamericans, fins i tot aquí hi ha gent amb estudis i s'assembla més ...</i> - Més informació de cap mena perquè l'institut tampoc la té. I a partir d'aquest moment una mica te las apañas com pots. - <i>Quan t'arriben a l'institut sempre tenen un parell o tres d'entrevistes amb diferents persones, una d'elles pot és el tutor o el coordinador, sempre hi ha petites converses on intervé també l'equip directiu. Abans d'entrar a classe, a l'Aula d'Acollida es fan coses, no?</i> - La poca informació que hi ha flueix però clar és mínima.

<i>Tema</i>	<i>Grau de coneixement de les seves expectatives d'inserció laboral o d'estudis posteriors</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>No hi ha un programa d'orientació específic només per aquells que encara estan a l'AA l'orientació la fan els tutors de l'AA.</i> <i>No hi ha cap seguiment dels estudis o sortides professionals dels alumnes.</i> <i>Consideren que els que arriben amb 14, 15 ó 16 anys és molt difícil integrar-los i seria preferible que aprenguessin un ofici més que estar a</i>

	<i>l'institut. La prova de que estan més interessats en treballar és que alguns marxen als 16 anys, però no s'han entrevistat amb ells.</i> <i>El fet d'haver pocs alumnes immigrants a Batxillerat o cursant estudis postobligatoris ho lliguen a l'esforç de cadascú I per tant si no arriben és perquè no estan interessats i en aquest aspecte els igualen amb els autòctons. En tot cas són les excepcions.</i> <i>Per la manca d'informació podem deduir que no es sap res de les seves expectatives i desigs, així com de les dificultats o necessitats en la seva orientació. Però aquesta circumstància és comuna amb els alumnes autòctons.</i> <i>Relacionen les expectatives amb la situació cultural de la família i el valor que en donin als estudis.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>- Si són alumnes que porten temps al centre es fa l'orientació igual que amb la resta d'alumnes ja que presenten les mateixes mancances. Però si encara estan a l'AA la fan les tutores d'acollida.</i> <i>- Alguns s'han quedat al centre a fer batxillerat però no tenim una estadística, no es fa cap estudi de seguiment posterior</i> <i>- L'orientació d'aquest alumnes (immigrants) es fa des de l'AA</i> <i>- Els que venen a 3r i 4rt els interessaria aprendre un ofici i no maxacar-los, no haurien d'entrar a l'IES. Els cal aprendre una llengua per poder comunicar-se i integrar-se i fer tallers d'oficis que els integraran realment. Però resulta que per fer els tallers a partir dels 16 anys els demanen un nivell de llengua que no tenen. Als PGS no poden entrar perquè no tenen la competència lingüística mínima però sí poden estar a l'institut.</i> <i>- Els alumnes quan tenen l'edat de treballar hi van i alguns continuen estudiant. Aquí tenim alguns casos. Hi ha 4 ó 5 a Batxillerat i fins hi tot hi ha que han fet carrera. Sí la Saida que és infermera. Una xinesa també a segon de batxillerat, s'han donat casos. Però molts arriben a un nivell a 4rt d'ESO que ...</i> <i>No és el cas dels sudamericans que s'integren perfectament i la situació cultural de la família é un gran valor l'ensenyament, un pes important. Alguns d'ells tenen carrera.</i> <i>- (les expectatives o èxit escolar) depèn de cadascú, els alumnes brillants tan és si són o no immigrants . Per exemple una nena ucraïnesa que va arribar a tenir les millors notes en català i castellà de selectivitat.</i> <i>- A quart hi ha una romanesa molt bona, a batxillerat hi ha en Mohamed que fa un segon i ...</i> <i>- En general tan els autòctons com els immigrants no els interessa res, no els interessa plantejar-se què faran. No hi ha cap diferència entre els immigrants i els altres, no els interessa.</i>

Tema	Descripció del perfil d'alumnat estranger del centre
Consideracions	Per poder copsar què en sabien dels seus alumnes i com els veien es

– informacions tretes de les entrevistes	va demanar el perfil de l'alumnat o les característiques que podien tenir els alumnes nouvinguts de famílies immigrades. En general, les manifestacions segueixen les pautes estereotipades que es publicades en diferents treballs i/o estudis consultats, fins i tot entre el professorat que intervé a l'AA: - Noies magrebines treballadores i voluntarioses - Nois magrebins moguts, desinteressats i poc treballadors per motius de cultura i influenciats per la religió. Manca d'esforç. - Els magrebins, nois i noies, són de fàcil integració. - Els alumnes xinesos treballen, tímids i distants. Difícil integració. - Els que funcionen és gràcies a la família, igual que els autòctons. - L'únic aspecte comú entre les diferents ètnies és que són de rendes baixes. - Subsaharians analfabets i majors del que diuen Els de l'est i saharauís millors rendiments per la seva millor escolarització, tenen la cultura de l'esforç assumida. - Entre els sudamericans que se'ls considera molt lents com a mancats d'esma, en això se'ls equipara amb els centre i sudafricans, també hi ha diferències segons el país de procedència i per tant la xarxa educativa corresponent, sembla que els argentins, veneçolans i cubans tenen millors resultats que els altres del mateix continent, també es relaciona amb el nivell d'estudis de les mares??
Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	- Les noies són diferents als nois marroquins, són molt treballadores però tenen problemes amb els esports, per exemple no aniran mai amb bicicleta. - Els xinesos no poden sortir a la pissarra si no estas segura que ho saben fer, volen seure davant de la classe per captar-ho tot i no pots deixar-lo darrera, en canvi els magrebins volen sortir a la pissarra i no els importa si s'equivoquen i normalment se'ls veu contents. - La timidesa és molt important entre aquesta gent. Amb els xinesos cal motivació perquè són molt tímids. -... els àrabs són molt oberts i en els esports de seguida s'integren. - Els més moguts i desinteressats són els nois magrebins, els altres no tant. - Sí que hi ha nois marroquins que treballen però són els menys, fins i tot els deien mariques perquè treballaven. - Depèn de casa seva, es veu que tenen molta cultura de carrer - Veig un canvi quan arriben a secundària, nens magrebins que funcionaven deixen d'estudiar i és per la seva religió. - ... l'ambient que viuen a la mesquita els influencia i per això canvien. - Sí, potser sí, jo m'he trobat que una noia magrebí que duia tot el material del noi. - Els xinesos treballen molt malgrat que són els que tenen més dificultats amb l'idioma i els magrebins són ganduls.

	- <i>El problema dels xinesos és que no demanen ajuda i a més no els agrada el contacte físic i això ho noten els altres.</i> - <i>En general són folloners (nois magrebins) i es busquen problemes i les excepcions són perquè la família esta a sobre.</i> - <i>Algunes noies marroquines són tossudes però en general són treballadores.</i> - <i>Si féssim un llistat de 10 ó 12 anys enrera dels alumnes expulsats i amb faltes de disciplina veuríeu com guanyen els nois marroquins encara que sembla que darrerament estan tranquils.</i> - <i>a francès hi ha uns quants i treballen.</i> - <i>Sí els de nivell alt, recomanem el francès als alumnes sens problemes a català o que tinguin un rendiment alt.</i> - <i>Jo crec que en general passen molt ... És també l'actitud personal i nosaltres no hi podem fer més.</i> - <i>Per la raó que sigui hi ha manca d'esforç , iguals que els d'aquí i és que clar...</i> - <i>Hi ha de tot, econòmicament potser seria de nivell baix</i> - <i>La única cosa que seria comú seria el nivell de renda, la majoria venen per treballar.</i> - <i>Perquè per l'actitud no són diferents que dels d'aquí..</i> - <i>Els subsaharians són analfabets i tenen més edat de la que diuen tenir, venen pel reagrupament familiar.</i> - <i>Els dels països de l'Est i els saharauís sí que tenen més facilitat, entenen bastant i amb rapidesa. Els marroquins són ganduls.</i> - <i>Hi ha molta diferència dels que han nascut aquí o els que porten anys respecte dels nouvinguts.</i> - <i>Els xinesos són un col·lectiu tancat, es busquen entre ells.</i> - <i>Les noies marroquines que acaben d'arribar del seu país o en fa molt poc també es busquen però no les altres.</i> - <i>Els dels països de l'est se'n surten millor perquè tenen la cultura de l'esforç assumida.</i> - <i>Els sudamericans en general sembla que els costa però clar que el nivell de les famílies que venen també sol ser força baix..</i> - <i>Depèn dels països, hi ha força diferència entre els que venen d'Argentina, Veneçuela i Cuba respecte als altres. Jo abans estava en un IES que hi havia molts i aquests tenien un bon nivell comparat amb els altres. Aquí tenim una argentina que està a segon de batxillerat i treu molt bones notes i només fa tres o quatre cursos que està aquí.</i> - <i>A trets generals podrien dir que els sudamericans són poc participatius, els manca esma. Però crec que és un problema cultural més que d'integració.</i>

<i>Tema</i>	<i>Integració d'aquests alumnes dins la dinàmica de treball de l'aula ordinària.</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>La integració dins les activitats d'aula sol ser complicada i el professorat expressa la seva impotència davant de la situació, especialment si es troben amb alumnes conflictius. Es veu sense eines per entomar “el problema”.</i> <i>Sovint es limita a estar-hi seguint les indicacions dels tutors de l'AA i es vagi adaptant però sense el convenciment del docent responsable. En la majoria dels casos el professorat busca estratègies que puguin suavitzar la situació donant-li material adaptat (però els xinesos el rebutgen, no els marroquins), seient-los al costat de companys de la seva pròpia procedència i que facin de traductors o si no hi ha al costat d'alumnes voluntariosos que els puguin ajudar a fer els exercicis. Com seria el cas dels sudamericans als quals se'ls pot anar traduint. Fins i tot quan estan en grups de marxa lenta tampoc és fàcil atendre'ls, no comprenen prou per seguir el gran grup. Les instruccions donades pel professor no s'entenen i per tant no poden treballar.</i> <i>Veuen necessària la intervenció dels altres alumnes en la seva acollida però des de la perspectiva d'entomar la comunicació amb ells ja que tenen la mateixa llengua (lazarillos).</i> <i>Malgrat que se'ls adapti i rebaixi el nivell (com que venen de l'AA???) amb un nivell d'exigència baix i s'han acostumat a no treballar.</i> <i>També es reclama que a l'AA s'ensenyin altres matèries abans d'incorporar-se a l'aula ordinària.</i> <i>Solen concentrar-se en els nivells homogenis baixos de diferents tipologies, segons l'organització del centre, sigui els anomenats de marxa lenta o aules obertes... La homogeneïtzació de grups segons els seus ritmes d'aprenentatge és una de les pràctiques més esteses, tot i així el número de suspesos és major i sovint acaben repetint el primer any del pas a l'aula ordinària o al final de la ESO. L'explicació llavors és que es degut a les mancances d'aprenentatge anteriors a la seva arribada, a la manca d'interès de l'alumne ...</i> <i>Aquesta circumstància afiança la idea de que no es pot fer res i de que és una càrrega. La percepció és de no tenir eines.</i> <i>Quan es parla de la necessitat d'aconseguir una bona capacitat lingüística sempre es refereixen a classes de català, reforç ... sense tenir en compte la integració personal en el seu ampli espectre.</i> <i>La situació s'agreuja quan els nouvinguts tenen NEE, el seu diagnòstic triga donat el poc temps disponible de l'EAP per a cada centre.</i> <i>La incorporació immediata a matèries com E.Física, dibuix o plàstica i música depèn molt dels professors que l'hagin d'atendre , la capacitat de comunicació no verbal és fonamental però en general hi ha una manca d'informació i formació que realment ha de dificultar aquesta tasca als docents.</i>
<i>Transcripcions</i>	<i>- Jo que sóc professor de ... quan tinc un d'aquests alumnes intento</i>

d'algunes opinions que poden servir de mostra	donar-li treballs adaptat dintre del que es pot fer ja que dins del grup, que són força moguts, se'ls atén en la mesura en que es pot. Des de l'AA. se'ns diu que fa falta que estiguin a la sessió de tutoria per que pugui veure com funciona la classe. - En tinc dos nenes que venen de l'aula d'acollida, els costa molt, elles soles no segueixen, estan marginades, he fet que altres companys de classe les ajudin, els dic que primer facin ells els deures i després l'ajudin. ... Així hem vist que es senten millor i llegeixen. Els altres s'han sorprès i han comentat "si fins i tot parlen" però són molt tallades. - El meu grup és adaptat, és a dir de marxa lenta, és un grup petit amb nens de N.E.E. Aquestes nenes també són de N.E.E., no és per l'idioma que estan en aquest grup si estiguessin en una escola àrab també tindrien dificultats. -El curs passat va venir una noia xinesa i de seguida la vaig tenir a anglès... Jo crec que a classe d'anglès no hauria d'haver vingut ja que no en saben. - Si a classe tens un de la mateixa nacionalitat és més fàcil que ajudi al nouvingut , els asseus de costat. -Aquest any que està sol no m'entenen i no pots fer res. Per exemple a tutoria estem fent una enquesta sobre hàbits d'estudi i està allà però no es pot fer res més, treballen en grup. A matemàtiques sí que va bé. -Tens una dinàmica adaptada però no tenen res a veure amb la dinàmica general del grup (marxa lenta) - Jo em vaig espavilant i amb els alumnes oberts el funciona però ... Els xinesos no accepten material diferenciat. Amb els magrebins no hi aquest problema. -Els magrebins i xinesos són els que estan a l'AA i els sudamericans van directament a les aules i se'ls tradueix al castellà el que no entenguin. - Passo per l'AA i com a professora estic perduda, no sé què se li pot demanar i ells han après que com que no se'ls demana gairebé res no s'esforcen i fan veure que no saben. Ara que passo per l'AA veig que sí poden fer molt més. -Aparentment no hi ha diferència, tenim alumnes immigrants en tots els grups però sí que hi ha més o ha hagut altres cursos, encara que pocs, a l'aula oberta o 4rt B. - Home ets sentis que no tens eines, com a bloquejat per no poder atendre'ls. - No és que no estiguin interessats (els professors) però l'ambient influeix. - Hi ha llocs on hi ha alumnes lazarillo que els acompanyen i així comparteixen amb el professorat l'acolliment. - Seria necessària una inversió econòmica perquè l'AA no només s'ensenyi català sino també les altres matèries, per exemple venen a

	<i>anglès i no saben res. Cal que tinguin una preparació o una base en totes les matèries per poder incorporar-se a l'aula ordinària.</i> - <i>Amb l'arribada massiva d'immigrants s'ha complicat la situació dels professors y de los alumnos.</i> - <i>El problema és no poder treballar a nivell col·lectiu, no poden seguir perquè no entenen.</i> - <i>A la pràctica el nen que acaba integrat a l'aula normal que li correspon molts d'ells acaben repetint el primer any, la immensa majoria.</i> - <i>... difícilment quan un alumne està en la fase inicial tu pots atendre'l a l'aula normal ... quan té una certa autonomia lingüística tu pots ajudar-lo en les seves necessitats</i> - <i>Quan ja tenen una comunicació mínima també necessiten continuar amb una capacitació lingüística molt més , fora o dins del centre ...</i> - <i>A 4rt hi ha un grup de marxa lenta que està format pels alumnes amb NEE i els d'incorporació tardana que presenten dificultats lingüístiques, immigrants.</i> - <i>Ho vivim com una càrrega, no tenim prou recursos per atendre'ls.</i> - <i>Ara que he estat posant les notes he vist que entre els immigrants (inclosos els que fa força temps que hi són aquí) hi ha un % més alt de suspesos. Això probablement és degut a la seva anterior escolarització, les mancances portades anteriorment del seu país s'arrosseguen, especialment és el cas dels magrebins. Però també depèn de l'interès personal...</i> - <i>En general quedo parada per la rapidesa en que aprenen la llengua sobretot si comparo que fa anys que estudio anglès i no hi ha manera.</i> - <i>Quan ens arriben, si no és un cas greu, fem dossiers facilitats per la assessora LIC, però depèn no es pot generalitzar.</i> <i>Fan un dossier diferent, adaptat.</i> - <i>El problema és quan a més tenen NEE ja que triguen a ser diagnosticats i per tant fins que l'EAP no es fa res.</i> - <i>A Dibuix es molt més fàcil que a les altres matèries, venen a la meua classe des del primer dia i el problema inicial és de comunicació però com que la imatge parla per ella mateixa. Els parlo en castellà o amb gestos o com sigui per a poder-nos comunicar i donar-li confiança en que pot i aconseguir relaxar-lo. Quan se'n surten estan contents.</i>
Tema	Factors que dificulten o faciliten la seva integració
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	<i>Aquest apartat és el més àmpliament tractat.</i> <i>Els factors que dificulten són nombrosos i diversos, també es veu que és més un conjunt de factors que un de sol però amb tot és el problema de la llengua el que sobresurt :</i> - <i>El domini lingüístic, tothom coincideix en que el desconeixement del català i castellà fa que no es puguin comunicar i per tant la seva</i>

<i>integració és difícil. Aquesta dificultat no es supera amb la permanència a l'AA i sovint acaben repetint el curs, això queda de manifest amb els sudamericans que passen directament a l'A.O. i només surten per fer reforç de català però com totes les matèries s'imparteixen en català acaben repetint.</i>   <i>Es veuen clares diferències pel que fa a la facilitat amb l'idioma segons la procedència, els orientals són els que tenen més i els europeus de l'est o sudamericans els que menys.</i>   <i>El problema del idioma és tal que pot portar a enfrontaments per malentesos.</i>   <i>- L'absentisme escolar, manifesten que és més elevat que el dels autòctons i especialment lligat a les noies per motius de suport familiar o que les casen molt joves, aquí sempre s'esmenten les gitanes i marroquines. En casos d'alumnes conflictives ho viuen com alleugeriment, la situació els superava.</i>   <i>-L'actitud de l'alumne, la gamma d'aspectes és amplia però podem destacar la timidesa o distanciament davant d'una situació que pateixen i que no van escollir però també pel seu propi caràcter o manera de ser, l'altra seria el xoc inicial entre cultures que a vegades es converteix en un rebuig total, aquí es comenta el cas dels sudamericans que venen pensant que no tindran cap problema amb la llengua i estaven acostumats a un estatus que ara veuen rebaixat. Una tercera seria la manca d'esforç, consideren que no estan interessats en estudiar i en això els equiparan amb els autòcton. Davant d'això manifesten que no poden fer res. Diferents ritmes culturals de fer, sudafricans i sudamericans són lents i xoquen amb la nostra.</i>   <i>- La ubicació del domicili familiar és veu com a determinant, especialment pel que fa als barris on la concentració d'immigració és important. L'alumne assimila els codis del barri per integrar-se en ell i majoritàriament no és en pro de l'estudi. Els barris històricament d'emigrants espanyols ara són d'estrangers i per tant els centres educatius situats en ells també incorporen un major nombre d'alumnat de famílies immigrades. Un elevat nombre d'alumnat immigrant en un mateix centre es també un factor que dificulta la integració de les famílies a la comunitat educativa catalana i en definitiva a la societat catalana.</i>   <i>-El poc valor que les famílies donen a l'ensenyament sigui per la necessitat de treballar o perquè la seva cultura influeix en la retallada i abandonament de l'escolarització de les noies. En tots els centres s'han donat casos que avalen les seves opinions. La idea és que a les nenes, especialment les magrebines, se les veta i dificulta estudiar malgrat que són millors que els seus germans que se'ls manté en el centre malgrat no aprofitar el temps i fins i tot ser conflictius.</i>   <i>- El xoc cultural fa que es trenquin amb els rols anteriors familiars i que en canvi no s'adoptin els de la societat acollidora. En aquest sentit els professors esmenten els comentaris d'alumnes i pares sudamericans que troben a faltar un major respecte al professorat. També és el cas d'alguns xinesos.</i>   <i>- El nivell sociocultural de les famílies pel que fa referència a la</i>

	<i>implicació en l'aprenentatge dels fills. Sembla que les famílies sudamericanes tenen un nivell econòmic i cultural més elevat que els magrebins i els sudsaharians .</i> <i>-S'han esmentat altres factors però sense ser opinions esteses, per exemple la influència de creences religioses o cultures allunyades de la societat catalana.</i> <i>Els factors afavoridors esmentats són la contrapartida als anteriorment exposats:</i> <i>- Una bona escolarització en origen</i> <i>- El coneixement del castellà o d'una llengua propera</i> <i>- La col·laboració d'altres alumnes amb experiència en el centre fet d'alumnes – guies, autòctons o immigrants.</i> <i>- Un nombre reduït d'alumnes immigrants per classe.</i> <i>- Haver nascut aquí o haver estat escolaritzat a E. Infantil o inici de la Primària.</i> <i>- Ser romanès, tots ells surten ben parats. També es veu que el seu procés d'immigració és normalment millor i sense desestructuració familiar. Excepte si són conflictius.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>- Aquest curs no en tinc cap però sí en tenia en cursos anteriors i crec que la dificultat en seguir depèn del domini de la llengua.</i> <i>- La timidesa és molt important entre aquesta gent. Amb els xinesos cal motivació perquè són molt tímids.</i> <i>- Es nota la diferència quan hi ha dos de la mateixa cultura en l'aula, llavors no parlen català. És millor quan hi ha de diferents cultures. El problema de la comunicació per la llengua també comporta mals entesos que a vegades provoquen baralles.</i> <i>- Hi ha casos d'absentisme, com el de la nena xinesa, no tinc informe però com tampoc ve.</i> - <i>Les que desapareixen són les gitanes, a primer i sobretot a segon d'ESO</i> <i>- recordo que la tutora de l'AA va portat una noia i deia que havia d'estar en un grup normal, però era molt difícil per a ella i tampoc podia participar, estava allà i no entenia el dossier ni les activitat que fèiem. Quan no domines l'idioma et limita.</i> <i>- La dificultat de l'idioma és terrible els limita molt, els xinesos...</i> <i>- Aquí sí que fa uns anys hi ha joves que són joves guies. S'ha format ultimament i a aquests alumnes se'ls assigna un alumne nouvingut i actuen una mica com a papa i mama i els ensenyen l'institut, seuen de costat i servei per acollir d'alguna manera però continua sent molt complicat.</i> <i>- Sobretot la gent que no entén ja no el català si no el castellà perquè tenen una actitud com de distància i sí que en alguns casos els joves guies han facilitat una mica la integració. De fet la feina del tutor és en aquest sentit problemàtica, molt problemàtica.</i> <i>- Han anat bé pel tema de l'arribada dels nouvinguts sí ... i els fan</i>

	<i>aquesta benvinguda diguem-ne.</i> - <i>Si no hi fossin l'hauríem de fer nosaltres ... però no podríem donar la mateixa informació o dedicació que..</i> - <i>Però és que han de escriure i llegir i és el principal perquè si no pots comunicar tampoc puc saber a quin nivell està. A mates mira com que són números ja està pots saber si un nen és bo o no és bo ...</i> - <i>Jo crec que hi ha un problema provocat per la nova situació, a part de l'idioma que és bàsic, venen d'un altre país i situació, una altra cultura i forma de fer les coses, jo crec que una mica depèn d'ells, mirar què passa i fer com ...</i> - <i>Jo crec que en general passen molt, jo només he tingut una nena que realment treballava. És també l'actitud personal i nosaltres no hi podem fer més.</i> - <i>Per la raó que sigui hi ha manca d'esforç , iguals que els d'aquí i és que clar...</i> - <i>En aquest moment nosaltres tenim alumnes que es separen perquè no entenen el discurs ni en català ni en castellà que fa que s'aïllin fins i tot físicament.</i> - <i>Fins i tot en ambients més oberts com poden ser una sortida lúdica aquestes dinàmiques es mantenen, els xinesos s'ajunten entre ells, una situació que permetria la integració les relacions es mantenen bastant tancades,..</i> - <i>És normal que els hi costi. A mi em porten a la Xina i jo amb un any no crec que pugui dominar l'idioma</i> - <i>L'idioma és bàsic per poder arribar a l'alumne per poder arribar a comprendre els coneixements que se l'imparteixen a les àrees, si no hi ha el mitjà de comunicació el vincle és difícil. Comunicació oral per entendre-t'hi i fer-se entendre l'alumne però també pel llenguatge escrit. La comunicació és potser el que més manca.</i> - <i>També és que no accepten la situació que els toca viure ... estan en un estat de xoc pel canvi.</i> <i>Els sudamericans rebutgen el català i et demanen que parlis contínuament castellà, també ho demanen els autòctons.</i> <i>Malgrat tot els sudamericans tenen menys dificultats però depèn de com hagin fet l'escolarització al seu país, potser els que venen millor són els argentins ...</i> <i>Estan desubicats i no saben on col·locar-se. Aconseguir el graduat escolar en aquestes circumstàncies és difícil</i> - <i>El domini de l'idioma és bàsic i també els diferents nivells d'escolarització del país de procedència.</i> - <i>Jo distingiria entre els lloc de procedència, ... els que venen de sudamèrica aquests les famílies estan molt a sobre perquè són famílies de classe mitjana i els estan molt a sobre, allà eren els primer de la classe i aquí es troben un decalaix perquè aquí tenim un ritme de treball que allà no tenen i veus a les famílies preocupades .</i>

- Nosaltres en cas dels orientals hem tingut poca experiència ... Era bàsicament problemes de comunicació perquè en matemàtiques era molt competent.   - Depèn també del valor que donin les famílies en l'ensenyament, a part de la qüestió sociocultural perquè per exemple un nen magrebí semblava que venia d'una família sociocultural mitjana alta però la importància que aquesta família donava a l'ensenyament era escàs i també en referència a la seva germana que se'n sortia per la voluntat de la nena ... resulta que està a casa malgrat haver acreditat, tancada.   - Els fet de ser tants pocs ajuda a la integració perquè si no tenen tendència a agrupar-se, sobretot si són nenes.   - Però més que agrupar-se per ser immigrants anaven amb els del barri. Clar per integrar-se en un col·lectiu tu aprens el codi d'aquell col·lectiu o quedes fora. Els ... van venir tant correctes i van caure en picat.   - Un barri amb un caràcter marca la integració dels immigrants més que el seu origen, ...   - També té a veure l'experiència del procés migratori de la família, especialment de la mare també els marca.   - Clar que això li sumes la situació econòmica i cultural de la família i ...   - No només que vinguin els pares si no seguir els casos d'absentisme ... i resulta que t'assabentes que probablement estigui treballant...   - Una de les noies més conflictives que havia d'estar a l'A. Oberta ha desaparegut i millor perquè donava molt problemes.   - Molts d'ells s'instal·len a ... per qüestió de vivenda i el barri marca.   - Cal integrar el barri ... venen al poble, abans estaven totalment aïllats. Per això no he estat d'acord a fer una escola allà baix, s'havia de fomentar portar-los a les escoles existents i no fer una escola d'acció especial al barri. Facilitar l'accés amb beques de transport i menjador. ... 25 anys d'història segregada i marginal, ara han arribat nous immigrants ...   - Més que l'orientació el fracàs ve donat per l'origen , l'objectiu de la migració. Per exemple pels magrebins l'institut és de pur tràmit, ells volen treballar. Encara que no podem generalitzar ja que també hem tingut alumnes que han estudiat, per exemple en ... està a Batxillerat.   - ... el reagrupament familiar fa que es concentrin en barris o zones, com abans, i això dificulta la integració. Ara veus més túniques i mocadors que abans i és degut a la influència dels imams que aprofiten l'existència de les mesquites per influenciar i això també fa que la integració no es porti a terme.   - ... el barri si és un gueto, com és el cas del meu barri ...   - ... aquests barris ja eren d'immigrants dels anys 60, ara han estat

	rellevats per la nova onada immigratòria. - Sí però a vegades decideixen els pares, hi ha nenes que desapareixen de l'institut i les casen . - Però també hi ha que estudien, l'any passat va arribar un noi africà a mig curs i prenia els apunts en anglès i feia reforç i en canvi el sudamericà està a les aules i acaba repetint perquè no sap com ... - Aquí és demostra que és viable la integració perquè el % no depassa coses que no són possibles de solucionar. - No hi ha un desbordament. - A nivell d'aprenentatge pots establir en el cas dels sudamericans son quietes, és la lentitud i és el mateix cas els sudsaharians, un ritme molt lent .En canvi els magrebins tenen un ritme ràpid d'aprenentatge. - Els hàbits de treball els costa més adquirir-los, és que tot, tot és lent. Sobretot els centreafricans, amb tota la meua llarga experiència docent no només en aquest centre. - Ha de ser un xoc canviar no només de domicili, si no també de paisatge. Clar perquè no només és l'escola, és tot. - I també depèn de cada nen, hi ha que s'aclimaten de seguida, hi ha que veuen els avantatges respecte el seu país i hi ha altres que el trencament els destrota molt. Ho dic perquè jo que no tinc cap problema lingüístic perquè sóc profe de castellà i clar allà es troben bé. - Els que són de segona generació aquests són catalans, quan han estat escolaritzats aquí és totalment igual als altres... Aquest fant un procés d'escolarització com els altres . - L'absentisme és més preocupant entre els immigrants però gairebé és preferible ja que si vinguessin serien alumnes amb problemes conductuals. - No es poden comparar els que fa poc que hi són aquí amb els que s'han escolaritzat a primària. Però hi ha col·lectius com els romanesos que s'integren perfectament des del primer dia. - Està relacionat amb el seu tarannà i aprenentatge per exemple tenim una noia romanesa que s'ha adaptat perfectament bé, les nenes ... l'han acollit. - Només hi ha problemes quan l'alumne és conflictiu, l'... és romanès, és un bon alumne però és agressiu i no s'integra. - Pocs d'ells tenen interès per estudiar. Tenen problemes d'on i com ubicar-se, molts d'ells són nens de carrer i ara no poden seguir el nostre ritme. - Jo no diria rebuig si no desinterès, no veuen cap necessitat de saber català, al barri no és present, fan català com a una matèria més però no com a promoció personal o social. Si no és present a la seva realitat quotidiana no li troben el què, saben que amb el castellà ja en faran, però aquest desinterès no només és amb els immigrant si no en general, el barri els marca. - És una resposta a la poca presència del català a l'institut però també al barri.

	- El principal problema de les nenes magrebines és que no troben recolzament a casa si volen estudiar, fins i tot els hi posen entrebancs. Tenim una alumne a que està a batxillerat i que a casa la fan fer totes les tasques domèstiques, és com si la mare hagués desaparegut, i per tant suspèn, continua venint per ella malgrat que el pare no hi està d'acord i la far anar molt tapada, sí al blog manifesta el seu rebuig a la imposició del pare, la conec ... i ara va molt tapada i pateix per no poder estudiar. - Durant la sortida de tutoria vaig parlar amb algunes d'elles i no toquen el tema del mocador però són conscients del conflicte entre elles i els seus pares, es troben en terra de ningú, parlen del què faran però veuen el problema amb les idees dels pares, es troben soles. - Fins i tot tenen problemes per fer les activitats extraescolars, hi ha que no poden quedar-se a fer el reforç si el pare no pot venir a recollir-les encara que visquin aquí mateix. I a les sortides tampoc venen. - ... els sudamericans que no entenen la relació de manca de respecte que ells creuen veure a les aules, tutejar o contestar al profe ... Les famílies no entenen la manca d'autoritat del professor ... la seva situació econòmica i social és molt millor aquí però el que li preocupa és els seus fills, l'actuació formal de l'educació. Clar el que passa és la pèrdua dels valors de la seva cultura i no posar-hi res, per cap altra o en tot cas valors negatius.

Tema	Descripció de la relació entre alumnes immigrants i autòctons
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	En general la relació és bona, en cap centre s'han produït incidents racistes. Davant de l'arribada d'un alumne nou estrangers les actituds són diverses i es podrien cal·lificar d'expectació, ignorar-los o no relacionar-se, de desconfiança mútua, en el pitjor dels casos de rebuig mal dissimulat. Sovint el rebuig ve donat cap als alumnes immigrants que parlen entre ells en una llengua que els altres no comprenen i són suspicaces respecte del que o de qui puguin parlar. En aquests casos l'animaversió és mútua. Sovint provocada per la incomprensió dels costums i rols que porten a discursos repetits per l'entorn, en els mitjans de comunicació ... Llavors l'incident es magnifica i surten els prejudicis i es barregen les coses. Els professors es senten incapaços de tractar el tema amb èxit. Aquests incident solen ser cal·lificats pels professors com a puntuals i normalment relacionats amb situacions externes a l'institut. El nombre d'incidentes es relaciona també al número d'alumnes immigrants, en els centres amb menys presència d'estrangers els enfrontament que tenen component racista són menors. Els alumnes als que se'ls fa el buit o són objectes de rebuig són els acabats d'arribar, no es dona entre companys que porten uns anys escolaritzats junts (a quart els escolaritzats a primer o segon no presenten cap problema d'integració important), a ells no els veuen

	<i>com a immigrants especialment si ja parlen català fluidament. També intervé un sentit de pèrdua de protagonisme, creuen que es dedica més temps a “ells”, diferenciant-los de nosaltres.</i> <i>La separació entre els alumnes autòctons i entre els immigrants segons la zona d'origen es manifesta especialment en el pati i activitats especials com poden ser les sortides. Es fan grups visiblement separats :magrebins, xinesos, sudamericans, sudsaharians ...</i> <i>Els esports, especialment el futbol durant l'esbarjo, solen ser un mitjà de cohesió o de rebuig segons mostrin habilitat o no hi participin, exemples d'això serien els magrebins i sudsaharians enfront dels xinesos.</i> <i>La valoració del treball que fan els alumnes-guia és bona, en els centres amb poc % de nouvinguts la resposta dels autòctons per ser voluntaris és alta.</i> <i>- L'existència d'altres alumnes veterans de la mateixa procedència és un coixí en el moment de l'arribada dels nouvinguts però a la llarga es valora com un inconvenient per a la completa integració ja que perden contacte amb els autòctons i amb els d'altres ètnies, fan grups aïllats.</i> <i>- Al principi també es fan grups d'alumnes d'AA diferenciats de la resta, especialment si hi ha % baix però acaben barrejant-se amb els altres.</i> <i>- L'acolliment dels grup d'aula és diferent si són nens o nenes, aquestes solen acollir més i els nens están més sols. La pilota els ajuda a barrejar-se.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	<i>...va venir i l'ajudava amb el dossier de tutoria però també tenia l'ajut del company que seia amb ella. En general a la resta de companys els fa gràcia tenir un company nouvingut, els presten molta atenció, des de un punt de vista positiu. Cal fer que seguin al costat d'algú que la pugui ajudar.</i> <i>- Les fem seure amb companys que les puguin ajudar, a canvi els hi valoren molt a tutoria l'ajuden que els presten.</i> <i>- Quan hi ha algun tipus de conflicte parlem amb ells i els demanem que es posin en el seu lloc.</i> <i>- ... hi ha expectació.</i> <i>-Els xinesos fan grupets al pati, els àrabs són molt oberts i en els esports de seguida s'integren. No solen jugar a futbol que és el que ajuda a integrar als marroquins.</i> <i>- No hi cap diferència entre tutoria i sessions de la matèria. En general l'ambient és de rebuig, fins i tot racista. A la nena xinesa la rebutgen i simplement no tenen cap relació.</i> <i>En la meua classe que hi ha dues marroquines, com les senten parlar en marroquí els altres les rebutgen pensant que parlen d'ells. El rebuig però és mutu.</i> <i>- Els que més s'aïllen són els xinesos.</i> <i>- Amb els negres depèn, si fa temps que estan aquí no hi ha</i>

<i>problemes ...</i>   - <i>Els que fa temps que hi són aquí no hi ha problema, als nouvinguts els fan el buit i com l'altre no parla, a vegades ho intenten però com es tanquen doncs ho deixen córrer i passen d'ell.</i>   - <i>Una noia marroquina que ve a francès està molt integrada, parla amb tots i sempre està amb algú.</i>   - <i>Però també hi ha com gelosia, per exemple com que intentes facilitar-los la feina un grup de nens d'aquí rebutjaven a una nena marroquina dient que els professors li fem més cas que a ells.</i>   - <i>Una mica de conflicte sempre hi ha, normalment ho pots reconduir parlant-ne. Es treballa amb material de fitxes que parlen de situacions i treus el tema a tutoria però segurament no tot lo bé que ens agradaria.</i>   - <i>Clar hi ha un xoc cultural per exemple amb les noies o nois àrabs m'he trobat amb una opinió generalitzada adversa que quasi es podria qualificar de racista ... un noi va comentar que un grup de nois àrabs li havien dit que no es podia acostar a una noia àrab perquè havia de sortir amb un noi àrab i a partir d'aquí es va produir un rebuig general contra els àrabs, de desconfiança, que no venen aquí a treballar si no a conquerir i aquests prejudicis sobre el comportament o forma de vestir , les classes de gimnàstica...</i>   - <i>Jo crec que sí que pot haver una certa rivalitat però són fets puntuals però porto aquí 13 anys i no he conegut cap cas que es pugui catalogar com a realment racista. Hi ha algun comentari o incident a l'aula o fora de l'institut però en general</i>   - <i>En general crec que hi ha un bon ambient . Per exemple la ... que va vestida tan ... sí que hi ha mirades o algun comentari com de rara però ja està.</i>   - <i>Sí que al pati hi ha una separació entre ells, especialment els xinesos no és barregen però els àrabs i els sudsaharians es barregen amb els autòctons i de fet amb tothom. Al pati veus grups de nens, de nenes i de xinesos.</i>   - <i>La relació entre els alumnes és bona.</i>   - <i>Clar però aquests institut ... no hi ha gairebé res d'immigrants. A ... hi ha classes senceres i de totes les nacionalitats. Em sentia inútil.</i>   - <i>En canvi a ... estan tancats però caldria preguntar de qui és la culpa? Als instituts i al carrer es produeixen moments de tensió que fan que ells parlin en el seu idioma i encara fa que augmenti més la tensió.</i>   - <i>Fa dos cursos que ho portem a terme, hi ha bastants voluntaris alumnes-guia , ha donat bons resultats. És el coordinador LIC qui ho porta.</i>   - <i>Hi ha de tots, la relació és bastant fluïda. Hi ha persones més tímides que s'agafen a un company o companya i els costa molt .. però no fan camarilles, no trobo guetos . Clar hi ha centres que tenen el 40%</i>   - <i>Jo és el primer any que estic aquí i n'hi ha molt pocs i per això</i>

	s'integren. - <i>Sí a principi de curs a la reunió de pares els vam proposar que procurassin convidar els immigrant pels aniversaris o ... i els pares ho van recollir molt bé. Però clar Per què? Doncs perquè són pocs, hi ha 2 ó 3 per classe</i> - <i>A quart d'ESO potser es barregen més.</i> - <i>Encara que no son ell immigrants si no que son fills d'immigrants o que han vingut de petits i han fet l'escolarització aquí. Cal fer la diferència ja que aquests estan totalment integrats.</i> - <i>I a més molt d'ells es coneixen de fa temps, molts d'ells des de primària, quan es dirigeixen a en Moha, no el veuen com a immigrant, és el Moha i punt.</i> - <i>Els magrebins solen fer grupets entre ells, de tal manera que els que porten anys a Catalunya fan d'acollidors dels acabats d'arribar, això facilita les coses en els primers mesos però també dificulta la seva relació amb la resta de l'alumnat. Si estan sols estan aïllats.</i> - <i>Generalment hi ha molt bona cohesió entre ells. De tant en tant veus que els de l'AA van colles però com que estan repartits a diferents classes... al pati sí que veus grups separats però molts d'ells juguen amb la resta.</i> - <i>No hi ha cap problema racista diríem que passen de manera natural, les nenes pregunten més, volen saber com es dirà i d'on ve, també són les que acullen millor a la nova companya. Els nens estan més sols, només a l'hora del pati amb la pilota es barregen, van més a la seva.</i> - <i>No rebug per part dels alumnes, els que són de segona generació aquests són catalans, quan han estat escolaritzats aquí és totalment igual als altres. En alguna ocasió ells mateixos ha exclamat: jo sóc català! , és negre però nascut aquí i ho té molt clar.</i> - <i>Amb els que realment són nouvinguts .. bueno hi ha relació però a les hores lliures hi ha la tendència a agrupar-se segons la procedència, sobretot el primer any després depèn del nen però el primer any són els que parlen el mateix idioma que li fan com un acolliment per la necessitat de comunicar-se, clar, quan ja sàpiguen una mica més i puguin comunicar-se amb els demás la cosa es va disgregant.</i>

Tema	Entrevistes amb les famílies
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	<i>El pas a l'aula ordinària i el canvi de tutor personal no comporta cap presentació del tutor a les famílies i alumne. Hi ha professors que sí donen importància a com ha de ser la primera trobada, es tracta de docents que s'han format en el tema i normalment de centres on el nombre d'alumnes immigrants és menor. Però sempre és una iniciativa individual. Sense ningú que coordini tot el procès, aquí la tasca del coordinador LIC és fonamental.</i> <i>L'alumne coneix al seu tutor perquè ha fet classes amb ell i no serà</i>

	<i>fin temps després a la seva total incorporació a l'aula ordinària que no hi haurà la primera entrevista amb els pares.</i> <i>Les raons poden ser diverses però en general sembla que torna a primar és el domini de la llengua, poder parlar amb ells directament i en altres casos és esperar a poder tenir més informació del seu fill.</i> <i>Els mediadors són una bona eina ja que no només tradueixen però a vegades dificulten les entrevistes per problemes de calendari i horari.</i> <i>Perquè quan hem plantejat l'horari gairebé tothom dona hores que a ell li convingui dins el seu horari laboral i per tant combinar que la família, el mediador els sigui possible realment ha de ser difícil.</i> <i>Majoritàriament hi ha la impressió de que les famílies responen a la convocatòria d'entrevistes amb el tutor, no a les reunions d'inici de curs o altres similars, i que quan no ho fan és per la dificultat de deixar la feina, per això creuen que assisteixen més les dones i aquestes no venen quan no entenen res de català o castellà, quan viuen soles amb els seus fills o per por a perdre la feina. Però també hi ha el convenciment de que hi ha famílies que no estan interessades al igual que passa amb els autòctons però amb major nombre, especialment es fa referència als magrebins. Els sudamericans surten més ben parats i especialment els europeus de l'est.</i> <i>Els pares venen si el seu horari els ho permet i si és un problema greu, encara que la darrera paraula la pugui tenir el pare sempre ve la mare.. Hi ha pares que es queixen davant de les constants entrevistes ja que temen per la pèrdua del seu treball i a més tenen més fills i per tant no poden faltar tans cops a la feina.</i> <i>Hi ha també el convenciment de que hi ha famílies que només volen un servei de guarderia, els nois han d'estar al centre i ja està.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	- No contactem amb els pares, només quan ja porten temps a la nostra aula i els coneixem una mica els convoquem i fem l'entrevista amb un mediador. - Jo tinc un alumne de l'AA i encara no he parlat amb els pares, he parlat amb la tutora d'acollida i m'han dit que quan tinguin més informació ja convocaran una reunió amb els pares. La via sol ser l'agenda. - Amb les famílies sol ser més difícil perquè no dominen bé la llengua. - Clar abans de fer l'entrevista t'has d'assegurar que t'entenguin perquè si no ... - Tothom intenta atendre els pares a diferents hores. - Els donem varies opcions dins el nostre horari. - Intentes cobrir els forats que tens clar. - Et venen tots dos depèn de la disponibilitat horària si la mare treballa al matí vindrà el pare o a l'inrevés. - Però quan vàrem enfilar el cas amb els mediadors professionals llavors ja va anar bé. Però també costa que vinguin els pares. - Algú del centre ha de capitalitzar l'acolliment dels nouvinguts, això seria el servei LIC no?... - En la primera entrevista és molt important la forma d'estar i prou,

	<i>una actitud oberta, d'escoltar fa molt. Si li transmetes que saps que ha d'estar passant-s'ho malament llavors pots arribar a que expressin ... si no ...perquè si és purament informatiu doncs no .. sabràs coses . Ha de percebre l'acolliment clarament.</i> <i>- Algunes perquè no volen i altres perquè no poden. Una família monoparental és molt difícil deixar la feina quan la seva situació és ... i poden perdre la feina.</i> <i>- Hi ha gent que per cultura perquè els que menys han vingut han sigut els magrebins, els que més m'han plantat.</i> <i>- Moltes vegades venen més les mares magrebins que els pares i si les senyores no saben català o castellà no venen, és un problema de comunicació. Els sudamericans sí perquè potser la mare sí que és més a casa o s'ho munta per venir. En el cas dels magrebins al estar tancades ... i l'autoritat no la té. Una mare ucraïnesa, anem a suposar està més preocupada pel seu fill i per això tenen una millor resposta. Però fas venir una mare musulmana i no, al menys en aquesta generació i aleshores depèn si el pare vol venir i si no ...</i> <i>- Costa molt que les famílies vinguin a les entrevistes. La seva prioritat és la feina i la subsistència diària, els seus paràmetres són uns altres.</i> <i>- A les reunions de tot el grup d'inici de curs no venen, de fet no van venir cap dels magrebins. Però quan els truquem per fer l'entrevista personal sí que venen, normalment ve la mare i a vegades pot venir acompanyada algun familiar que domini més l'idioma, això va bé. Els pares no venen perquè treballen.</i> <i>- Els pares magrebins venen si els ho demanes expressament per un problema greu però a mi se'm va queixar un ja que em va dir que no podia faltar al treball ja que sembla sé que podia perdre'l i a més ell a casa tenia sis més de nens.</i> <i>- En general tots creuen, també els autòctons, que és cosa de la mare encara que entre els magrebins ja veus que la darrera paraula serà del pare.</i> <i>- El que passa és que hi ha famílies que es tanquen en banda. Només els interessa que el seu fill estigui aquí fins els 16 o més si pot ser, independentment del comportament del seu fill ... Per elles el servei de guarderia és el servei</i>

Tema	Interlocutors i relació amb les famílies
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	La utilització de l'agenda com a mitjà de comunicació i de trucades per posar al dia d'un problema puntual, encara que pugui ser del màxim interès per l'alumne pot provocar malentesos ja que el funcionament intern el desconeixem i la mare o la família no coneixen al tutor. Llavors sovint els tutors interpreten això com a rebuig. Caldria que algú els expliqués els codis del centre prèviament ja que allò que coneixien del seu origen és lluny de la realitat a Catalunya. Hi ha casos que la família viu l'ambient de l'institut com

	<i>una manca d'autoritat i respecte cap els professors.</i> <i>Els interlocutors solen ser els homes quan les dones no dominen el castellà o català però també per cultura, normalment si es tracta d'una noia sol venir la mare i quan és el noi ve el pare, però depèn de la seva cultura i disponibilitat. Però les opinions estan dividides. Males experiències de fer de mediadors els familiars ja que poden amagar informació al pare, especialment si són germans majors.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	- <i>Un altre problema és que molts d'ells rebutgen portar ulleres: sudamericans, gambians ... Els he amenaçat i escrit una nota a l'agenda i m'he trobat amb la nota d'un nen gitano que la mare diu que no té res.</i> - <i>Demanam un mediador i les convoquem com els altres. La resposta de les famílies és una qüestió individual.</i> - <i>Normalment solen venir més els pares ja que dominen més la llengua que les mares que solen quedar-se a casa.</i> - <i>Els moros sol venir el pare, però si és una noia ve la mare.</i> - <i>Els subsaharians venen els pares igual que els gitanos. Els xinesos també.</i> - <i>La família cal parlar amb ells el primer dia, és a dir acollir primer a la pròpia família ...</i> - <i>Sí però el problema a vegades és el traductor, perquè si tradueixen el germà, el fill gran o el oncle, tradueixen el que volen ens vàrem trobar el cas que el pare no sabia res perquè li traduïen diferent del que dèiem.</i> - <i>Clar no coneixen els codis de disciplina, de comportament, ... ningú els explica i no té res a veure especialment amb els orientals. Situar-los en el sistema d'ensenyament. Només situar-los, els tranquil·litza perquè deixen els seus fills.</i> - <i>Això també els passa als sudamericans que no entenen la relació de manca de respecte que ells creuen veure a les aules, tutejar o contestar al profe ... Les famílies no entenen la manca d'autoritat del professor.</i> - <i>Amb els alumnes d'acollida costa més que vinguin els pares a les entrevistes, els alumnes diuen la meva mare treballa sempre i no pot venir.</i>

<i>Tema</i>	<i>Demandes al departament per millorar l'acolliment i escolarització d'alumnes de famílies immigrades</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>Tots o gairebé tots reclamen més recursos:</i> • <i>Més aules d'acollida:</i> • <i>Ampliar la oferta als centres que ja en tenen ja que no hi ha prou i s'han de derivar els alumnes cap a A.O. abans del temps previst. També crear una aula d'acollida “intermitja” com a pas cap a l'aula ordinària.</i>

	<i>.Obrir en els centres que no en disposen malgrat que el número d'immigrants no sigui el mínim establert pel Departament i també incloure els sudamericans.</i> • <i>Ampliació de personal o professionals:</i> <i>. Professorat especialitzat en alumnat immigrant nouvingut i immersió lingüística.</i> <i>. Professionals com són els TIS, sociòlegs ... estables en els centres per poder fer un seguiment més immediat.</i> <i>. Borsa de professorat per les A. Acollida per poder ampliar la dotació i també les substitucions.</i> <i>També reclamen aspectes organitzatius i/o polítics:</i> • <i>Distribució de l'alumnat immigrant entre els centres públics i concertats d'una mateixa zona . Creació de comissions de matriculació municipals o per zones.</i> • <i>Rebaixar el número d'alumnes dels grups-aula , ells nomenen les ràtios però en realitat es refereixen a la grandària de les classes. Això possibilitaria poder atendre millor la diversitat.</i> • <i>Poder disposar de dos professors alhora a les aules ordinàries.</i> <i>Hi ha altres demanades particulars o poc generalitzades, com són:</i> • <i>Formació i assessorament del professorat però sense que suposi una càrrega d'hores o a base de voluntarisme gratuït.</i> • <i>Classes o activitats de reforç extraescolars enfocades a l'aprenentatge de la llengua catalana.</i> • <i>Atenció dels immigrants en centres externs com eren les antigues TAE</i> • <i>Suport de material destinat als immigrants nouvinguts ja preparat i en diferents formats: paper, gràfic, informàtic ... que permeti treballar autònomament dins de l'aula.</i>
<i>Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra</i>	- <i>Una altra aula d'acollida per poder fer diferents nivells d'acollida ja que no és el mateix els que porten un any o els que arriben durant el curs.</i> - <i>... demanaria més informació sense que això suposés més hores al nostre càrrec.</i> - <i>Un especialista. També cal temps per preparar material i no pots ...</i> - <i>Caldria un diccionari amb la seva llengua, material gràfic de vocabulari. Els xinesos no accepten material diferenciat.</i> - <i>Necessitem més personal, a les classes no podem seguir, necessitem molts anys per poder seguir. Necessitariem poder fer petits grups fora de l'aula ordinària per reforçar la llengua.</i> - <i>Que arribessin a les classes amb més domini de l'idioma, que estiguin el temps que sigui necessari a les aules d'acollida amb</i>

<i>incorporacions puntuals a algunes assignatures per anar incorporant-se a la dinàmica de l'institut .</i>   - Potser cal proves per veure si són aptes o no per entrar a l'aula perquè clar han d'entrar, han de sortir ... els és un problema però clar no hi caben a l'AA, han de sortir.   - Calen recursos potser més aules d'acollida.   - Què hi hauria d'haver una aula d'acollida de 1r nivell i de segon nivell? No sé com s'hauria de fer?   - S'hauria de fer molta llengua i llengua fins que ho superin, parlar, llegir ...   <i>- Professorat de reforç, per exemple a cada assignatura poder ser dos professors a l'aula. Sobretot si hi ha molt immigrants.</i>   - Suport tecnològic, que puguin treballar autònomament, clar que és complicat per la llengua i no fomentaria la integració   - Cursos de català a hores extraescolars per poder avançar en el domini lingüístic.   - Cal una aula d'acollida. Aquesta gent necessita atenció d'entrada i això de que els sudamericans no els cal un acolliment. Ho necessiten igual perquè fem l'ensenyament en català i per tant els recursos es necessiten igualment.   <i>- Caldria fer una bossa de treball de professorat d'AA i quan arribi un nen nouvingut ens han d'enviar un profe i no es pot incorporar a l'aula ordinària fins que entengui el català.</i>   - Atendre'ls com abans era el TAE? Sí, sí perquè no poden seguir les classes, a vegades poden seguir matemàtiques però no naturals, o socials ...   - Caldria formar al professorat per poder atendre'ls.   - També però no només cursets.   - Professorat preparat per fer la immersió en llengua catalana.   - Demanen un voluntarisme extraordinari   - Jo faria una demanda més política que no permetessin l'acumulació de nouvinguts en centres, això fa inviable la capacitat d'integració . Hauria d'haver una distribució més racional que no es passés d'uns %, si s'han de passar d'això s'han de derivar a un altre barri i si fa falta muntar nous centres que els montin .   - A més la gent autòctona treu els seus fills d'allà ... Caldria una certa distribució... La comissió de matriculació a nivell municipal hauria de distribuir ..   <i>- Primer de tot personal, més professorat, més formació , és evident, baixar la ràtio però per la diversitat en general no només de cara als immigrants. Si tenim 60 alumnes què podem ...</i>   - La realitat tan diversa a l'aula et demana molta responsabilitat, molts papers i ademes que aprenguin . No és només una qüestió de diners, és que potser dins de la plantilla a més de profes hi hauria d'haver un altre tipus de personal especialitzat, no sóc pedagoga ni psicòloga o sociòloga però tenim nens que presenten problemes mentals o amb deshabilitats i molt fortes i no t'enteres.

	- Si hem d'atendre la diversitat ens han de formar per atendre-la i lo mateix que a magisteri fan una sèrie d'assignatures encarades a la docència, els hem fet una llicenciatura hem fe com a molt el CAP i no és prou. - ... Hauria d'haver servei d'orientació per profes perquè també necessitem orientació i també tenim necessitats. - Necessitem que s'incrementin les hores de professorat de l'AA per poder baixar la ràtio de l'AA i també atendre a més nens. Hem de poder millorar el nivell general. Els alumnes no saben com fer-s'ho i el professorat tampoc. - Quan els tens a una classe de 24 a vint i pico alumnes més no pots fer massa ... Potser es podria paliar amb un segon professor dins la mateixa aula. - El percentatge d'immigrants no és de l'institut si no del barri. Cal repartir entre tots els centres sostinguts amb fons públics i evitar la concentració. - Professorat especialitzat per atendre aquests tipus d'alumnes i poder disposar de prous professors per poder entrar dos en una mateixa aula. - Que ens facilitin material adaptat per atendre'ls a l'aula ja que actualment si vols arribar a tots no dones a l'abast... Hauria d'haver feines diferenciades, necessitem un material que s'actualitzi constantment. - Hi hauria d'haver algo entre l'A acollida i l'A.O, un pas intermig per a que aprenguin la llengua. - Professionals com el TIS que ha aconseguit rebaixar l'absentisme. També es dedica a parlar amb els més problemàtics, els ajuda a fer deures, dona idees als professors donant informacions que ha pogut esbrinar en les atencions individualitzades. - En general es necessitaria més professionals per atendre'ls i fer un seguiment immediat, més que ensenyar és atendre.

<i>Tema</i>	<i>Propostes de millora</i>
<i>Consideracions – informacions tretes de les entrevistes</i>	<i>Entens aquests apartat com a propostes que podrien portar a terme els propis centres sense intervenció directa del Departament ja que seria més com a organització interna, en tot cas són pinzellades i seria un nombre petit de professorat que el recolzaria:</i> • <i>Millorar o ampliar l'informe de traspàs de l'aula d'acollida. Nivell de coneixements, situació en origen ...</i> • <i>Destinació d'hora setmanal per traspàs d'informació i de formació del professorat. Espai on poder rebre informació de la xarxa educativa de procedència, de l'experiència migratòria ...</i> • <i>Acolliment ampli de la família i alumne per situar-los en el nostre sistema educatiu. El desconeixement i/o la inadaptació fan que els codis de conducta puguin ser negatius.</i>

Transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	-A l'aula d'acollida hauria d'haver un programa del seguiment del que saben i no saben. Cal saber què saben fer o què no. L'informe de l'AA es refereix al nivell de l'AA que no és un nivell real, el seu nivell d'exigència és diferent. - Caldria poder tenir una hora de treball tranquil·la dedicada a la formació i informació. - D'entrada recollir el màxim d'informació necessària per saber com s'ha d'integrar aquest alumne, per exemple un formulari que contemplés un ventall ampli de .. - Clar no coneixen els codis de disciplina, de comportament, ... ningú els explica i no té res a veure especialment amb els orientals. Situat-los en el sistema d'ensenyament. Només situar-los, els tranquil·litza perquè deixen els seus fills. Tronem al que dèiem abans de l'acollida del pares. - ... no entenen la manca d'autoritat del professor ... , l'actuació formal de l'educació. - Però igual que a ell hem dit que sabés les normes i nocions bàsiques ... també estaria bé que el professor sabé que quan ve un xinés hauria de saber de quin sistema d'aprenentatge ve, quatre coses em vindria molt bé. Això també hauria de ser el LIC. - No és que hi hagi problemes de sensibilització del professorat és que com que tot està malament de base , l' arribada d'immigrants la posa en evidència.

Annex 5: Extracte de les entrevistes als càrrecs directius

Quadres de treball

Tema	Organització del centre respecte el tractament de la diversitat , procés d'acollida i escolarització del alumnes nouvinguts d'origen immigrant.
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	Organització dels grups pot variar lleugerament en funció de la tipologia dels grups, del número de matriculats i de la mateixa organització dels centres però en general el ventall aniria des de l'aula homogènia (un dels grups de marxa lenta de número reduït) on el professorat fa adaptació dels continguts i de l'avaluació, desdoblaments, repartiment dels alumnes conflictius entre tots els grups “normals”, grups flexibles per les àrees instrumentals, aula oberta, Els alumnes immigrants solen tenir una major presència als grups de nivell baix siguin homogenis o flexibles degut a l'aprenentatge de la llengua però també hi ha alumnes autòctons amb una dificultat d'aprenentatge important que arrossegueu des de la primària. La intenció és dotar-los d'un nivell mínim de coneixements que els permeti ... La raó consideren que és casual i respon a la seva

	capacitat. Però el fet és que els grups “normals” que donarien pas a batxillerat no deuen tenir gaires ja que a batxillerat no hi ha, diuen que estan interessats a treballar i que les noies simplement marxen. En canvi després admeten que no tenen informació posterior a l'ESO. Els desdoblaments i els grups de més es solen fer amb hores del centre (organització interna). Els grups heterogenis “normals” tenen alumnes de famílies immigrades però solen ser els alumnes nascuts aquí o han fet l'escolarització des de primària. Com es detecta un alumne immigrant que necessita un reforç o anar a l'aula d'acollida? En el moment de la inscripció les famílies ho diuen o bé la secretària ja marca la casella corresponent. Com es cobreix l'atenció de l'aula d'acollida, els alumnes es queden al grup aula fins que no ve un substitut i deixen d'anar a l'aula ja que la única tutora no hi és. Quan venia els substitut era de l'especialitat corresponent i no d'AA, ara que hi ha borsa d'AA (professors de llengua, ningú l'agafa. Admeten que així perd prestigi d'AA ja que els alumnes es senten abandonats. El funcionament de l'AA és com una illa en la que la resta de professors no intervenen o ho fan molt poc. Les aules d'acollida es salven pel baix absentisme del seu professorat, fins i tot hi ha un centre amb llarga trajectòria que diu que no s'ha trobat mai d'haver de demanar substituïts, normalment per pocs dies els supleix el professorat de guàrdia. Per evitar l'aïllament del professorat fan alguna classe a l'A.O. La idea d'integració és de domini de la llengua catalana. Les aules obertes funcionen molt diferent però coincideix % immigrants força representatiu, fins i tot alumnes que fa temps hi són a Catalunya. Malgrat ser acollits des de principi en algunes classes de l'aula ordinària la informació no arriba fins passat un temps. Més quan a l'equip docent no hi ha ningú de l'AA. Treballar amb programacions que contemplen fer ACI resulta davant de la bona rebuda dels alumnes. Si partim de la idea de que el pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària no és tal pas ja que l'alumne hi és present a com a mínim les sessions de tres matèries des del primer dia convindrem que la importància del tutor de l'AO. i probable tutor personal posterior és igual d'important des del primer dia però com el plantejament dels centres sol ser únicament des del punt de vista acadèmic i descuidem l'èxit personal (individual i social) no hi ha cap coixí de benvinguda o acolliment real. És clar que el nostre sistema educatiu no està muntat per garantir l'èxit dels alumnes que arriben a partir dels 14 ó 15 anys però hauríem de garantir-los les competències bàsiques. Els tutors no saben res de la vida anterior dels alumnes. La tutoria es viu com una càrrega que cal repartir, cal estalviar-se feina. Els alumnes que arriben a mitjans de curs són els que tenen més possibilitat de tenir tutors que ni tan sols tenen a classe ja que els altres professors del nivell estaran saturats.

Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	- Cada any varia en funció de l'alumnat, la que estem fent ara per aquest curs en concret ... grups heterogenis i més homogenis és a dir de via lenta. Són per alumnes que venen de primària ja amb mancances ... - <i>Els desdoblaments en les àrees que marca la normativa. Anglès, català, naturals, matemàtiques, C. Naturals i tecnologia ...</i> - <i>Grups heterogenis amb un nivell més normalitzats i ... grups de via lenta que també són heterogenis en realitat ... i el professorat fa adaptació dels continguts i cap a l'avaluació.</i> - El que també vol dir és que els nens amb problema de disciplina estan repartits en tots els grups, a tots els grups hi ha. - (major nombre d'immigrants als grups de marxa lenta?) sí, coincideix perquè l'aprenentatge de la llengua la tenen inferior però no vol dir que els altres grups no en tinguin, hi ha dos o tres alumnes que van molt bé però clar és que han nascut aquí, clar ... Per tant es pot dir que hi ha diferència entre els nascuts o escolaritzats a primària aquí i els que no? - Sí i si es veritat que als grups de via lenta ... hi ha més nens que venen de l'aula d'acollida. Per un problema fonamentalment de llengua. - Per atendre la diversitat hi ha l'AA, grups flexibles, i l'aula oberta i els grups homogenis. - A l'aula oberta són alumnes desmotivats, conductuals i gent que vol anar a treballar i si posen una mica d'esforç poden acreditar per anar a treballar sempre que tinguin 16 anys. Aquests són els que no fan ni deixen fer., per a ells representa una via alternativa. - Els grups homogenis són per nivells ... Els alumnes de NEE i dels grups flexibles és a dir alumnes de reforç van a un grup i la resta siguin conductuals, repetidors i .. van als altres. Els primers són de nombre més reduït. - La distribució d'alumnes i grups no hi ha res casual tot està planificat, dirigit i depèn de la seva capacitat perquè hi ha nens que són immigrants i són molt bons. - No ens hi trobem que aquí hi hagi concentració d'alumnes immigrants als grups de reforç, potser sí que a algun grup hi ha més immigrants però és casual i és perquè tenen més dificultat i també n'hi ha dels altres. No sempre el grup de reforç és on hi ha més immigrants, de fet al flexible no solen anar els immigrants. - Una mica sí que influeix perquè aquí no hi ha ningú a batxillerat de tots els anys que fa que tenim immigrants, els magrebins tot just fer 16 anys marxen i les noies desapareixen abans. - Els alumnes que venen de fora, que son immigrants i necessiten anar a l'AA. ja marquen la casella de NEE en el moment de la inscripció. Secretaria marca la casella de tipologia nouvingut, la secretaria ja veu quan s'inscriuen de la dificultat que tenen de comunicació. - La tutora de l'aula d'acollida ha estat malalta i ningú l'ha substituït, s'han quedat a la seva aula. Si està 10 dies envien un

suplent. Però tot i així no pot ser perquè se'ls ha de conèixer i s'ha de saber ... Si és posa malalt ha de ser substituït-lo per mig any i no tornis. Per que si no és un caos sigui per 15 o un mes... els tutors de l'AA són voluntaris i la voluntarietat clar ... Ara per ser de l'AA el substituït ha de ser de llengües però no hi ha professors que l'agafin, pots trobar-te més d'un mes per que agafin la vacant. Clar que també ho entens els dies aquí els tens segueix.   - Perd la dignitat l'acollida. Els anys que hem tingut substituïts a l'AA el servei ha quedat totalment desprestigiats. Perquè es senten abandonats. El funcionament de l'AA és com una illa en la que no intervenen altres professors que no siguin de l'aula d'acollida.   - ...ens va arribar un alumne immigrant nou que després de fer l'entrevista el coordinador LIC i la psicopedagoga, no va venir. ... Les persones destinades són ells dos, i la coordinació pedagògica va facilitar la qüestió logística. ... però és diferent perquè no tenim aula d'acollida. En T... (coordinador LIC) té unes hores per fer conversa i reforç de llengua.   El coordinador LIC ha de ser de català perquè es fa la integració en català.   - A l'aula oberta ... si mirem qui hi ha tens quatre de famílies immigrades en una ràtio de 10. Encara que fa temps que han arribat acaben en aquests grups però hi ha altres dos que estan en grups normals.   - A l'aula oberta ... si mirem qui hi ha tens quatre alumnes de famílies immigrades en una ràtio de 10. Encara que fa temps que han arribat acaben en aquests grups però hi ha altres dos que estan en grups normals.   - Si arriba a mig curs la cosa crec que està pautada perquè des del LIC i Psicopedagogs s'ofereixen recursos, el problema és si bé de la primària hi ha la sensació de que això ja està i hi ha una mena de despreocupació i no es fa seguiment.   - ... des de fa 4 ó 5 anys ... Tenim dos plans d'acollida, un pels que s'incorporen a inici de curs i ... entrada de nanos durant tot el curs fa que es faci un altre Pla perquè des de que la comissió de matriculació t'avisava de l'arribada d'un nano ... Quan arriba un alumne seguim el protocol: entrevista alumne i pares, si és estranger se'ls fan proves de nivell per veure què són capaços de fer a l'aula ordinària, llavors decidim a quines matèries entrarà a l'aula ordinària malgrat no saber res de català o castellà, ara mateix acaba d'arribar una noia xinesa pobreta que res, música, E.F i visual i plàstica potser també algún variable que veiem que podria seguir. Tot això es decideix en la reunió de l'AA i/o docent. I mica en mica es va traspasant a les aules.   - - ... a vegades poden passar de l'AA a fer les instrumentals amb el grup de NEE... Quan se li passa a l'AO i no és un nen NEE es demana als professors i aquest any ho estem portant molt seriosament que facin ACI, hi ha matèries que ja es treballa a dos nivells sistemàticament, ho estem portant i és un triomf de l'escola. Ara he demanat que em presentin les programacions amb totes les

	adaptacions ... és que crec que s'han adonat que si fas això s'ho han pres molt bé els nanos. Els veus treballar a tots és el que et fa pensar, tinc la sensació que anem molt bé. - Per què creus que els alumnes sovint volen tornar a l'AA i no a l'A.O? Perquè el tracte és diferent, potser és com una illa però a mida que es pren consciència , com et deia amb els ACI i se'ls atén millor ells es senten més acollits. - ... també fan una classe a l'A.O. perquè no estiguin tan aïllades i formin part de l'equip docent. - Si estan malaltes per pocs dies entra el professor de guàrdia corresponent i mai hem tingut una baixa llarga. - Els que intervenen i són informats són els coordinadors... El tutor personal a vegades és un problema perquè a l'aula d'acollida hi ha molt nanos i a vegades s'agafa un tutor de l'A.O. que els faci de tutor i fins i tot pot ser que no el tingui mai a classe perquè tots els altres ja no poden agafar-ne més, n'estan saturats. Això és un problema perquè no tenim prou professorat ... - ...tota la resta de professorat del centre passa a ser tutor personal, en funció del nivell i tal toquen 6 ó 7 nens per profe que fan la tutoria personal i aquests són els que tenen contacte amb els pares i el seguiment personal. El tutor de grup té 12 perquè té l'hora ... Si hi ha un problema l'alumne va a parlar amb el tutor personal i si és greu intervé el coordinador i no el tutor de grup, el coordinador és també tutor de grup... Clar a l'hora de lliurar notes s'estalvia molta feina al tutor i quan hi ha problemes també perquè quan s'ha de trucar a casa clar ho fa el tutor personal. - Normalment el tutor personal és un professor que tenen però clar amb els nouvinguts que arriben a mig curs passa que puguin tenir un tutor personal que no tenen de professor. Aquest és un problema de veritat. - Equip docent una hora (de reunió setmanal), E. Tutorial un altra també setmanal on es pot parlar d'això, però a vegades a l'equip docent no hi ha ningú de l'AA i per tant no tenim informació de l'alumne que acaba d'arribar.

Tema	Ambient en el centre: perfil de l'alumnat, actitud de la resta d'alumnes i professorat
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	En general els col·lectius més representatius són el marroquí i el sudamericà, darrerament es percep un estancament del nombre de magrebins, en molts d'ells respon a reagrupaments, i un augment considerable de sudamericans. La composició dels barris de procedència o el poble determinen la seva composició. L'experiència al Maresme es remunta a 8-10 anys que anaven al TAE i les aules d'acollida a 4 anys. He observat que allà on hi ha més presència de immigrants marroquins també hi ha més nenes molt tapades. Idea dels dos centres amb poca immigració és que com hi ha pocs no

	hi ha rebuig encara a les hores lliures s'agrupen per nacionalitats. Pocs estudiants nouvinguts a batxillerat i si se'n surten és degut a la implicació de la família i el seu nivell cultural i econòmic i també el barri. Els codis dels barris i/o entorn també influeixen fins i tot dilapidant la influència familiar. El professorat no està preparat i per tant a vegades es respon a la presència d'immigrants amb temença o simplement no es respon. I el professorat que ho intenta veu un problema entre tenir un vocabulari bàsic i poder captar els conceptes abstractes, no se li pot oferir la suficient atenció dins de la classe nombrosa, dos professors a l'aula. Els centres amb menys alumnes immigrants són els que expresen a que els alumnes nouvinguts no volen anar a l'aula d'acollida, volen restar a classe, es senten diferenciats i identificats com a immigrants. Però jo crec que també hi ha un cert mal funcionament de l'AA, està molt separada del conjunt del centre. L'ambient del centre també marca, quan s'és una minoria no es vol ser diferent però si hi ha una majoria la diferència es dilueix. El professorat no creu que el que més condiciona sigui el fet de ser immigrant si no el nivell sociocultural i econòmic i és en aquest aspecte que és pot dir que el barri marca. El professorat viu com un problema l'arribada de gran nombre d'immigrants però dins un marc general del baix rendiment de tots els estudiants.
Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	Sudamericans ara fa 4 anys magrebins, l'arribada de magrebins s'ha estrocat. Han vingut uns quants però molt poquet i potser per reagrupament familiar. L'AA fa 4 anys que la tenim però d'immigració fa 8 o 10 anys que els duïen al TAE. - hi ha un bon ambient d'integració a les aules perquè no hi ha molts, no hi ha hagut problemes de rebuig ... Toquen un parell per aula com a molt, hi ha alguna aula que hi ha tres o quatre però... Ara quan són fora de l'aula s'ajunten per nacionalitats, a l'hora del pati. - Hi ha també un alumne d'origen marroquí que està fent batxillerat, se sentia orgullós en ser l'únic juntament amb el seu germà que ja no està en el centre però no se sap què fa si mòduls o què no crec que se'n sortís l'any passat. Clar però la família parla català perfectament, treballa i els pares són els que ja s'han integrat, tenen un nivell socio-econòmic tirant a mitjà i es cuiden dels fills. - El que marca també força és el barri i l'estatus social . En el cas dels G. ho he sentit de la psicopedagoga que el pare treballa i està preocupat i que a primer eren educats i que en Ma. respon quan se li pregunta d'aquest canvi tan ... diu que allà a l'escola se'ls pagava i aquí no. Els hàbits de disciplina molt estrictes i llavors al barri delinqueixen i clar malgrat tenir una família que se'n cuida i ara l'entorn els ha perjudicat. Ho veuen allà. En Mi. que viu al poble, el J. també està integrat però no viu allà. La idea de gueto, ... - No hi ha hagut alguns problemes de xenofòbia o racisme potser perquè hi ha tants pocs. En tot el centre potser ens trobem un 5% i tenim pocs. Queden diluïts, no destaquen i en quan actitud fins i tot

els dels C. no els diferencies.   - La primera imatge del professorat crec que és de caos i després hi ha que demana ajuda al psicopedagog per veure com ho puc fer, altres que intenten sortir-se sols i altres que no ... Però no estem preparats i hi ha temença perquè no en sabem.   - Però recordo casos que he viscut jo ... No me'n sortia perquè entenia el vocabulari bàsic però el concepte més complexe o entendre un procés ... impossible, ell estava més enllà del bàsic però fer el pas en conceptes abstractes i no podia seguir-te, necessitaria algú al costat i explicar-li les coses, en el conjunt de la classe no podia oferir-li la suficient atenció i el nen suspenia perquè ... En l'ATI que l' expliquin però qui li fa i a més no només era amb les experimentals, les socials o què ...   - Per altra banda els nens no volen anar moltes hores a l'aula d'acollida, els tinc a l'aula i no m'entenen gairebé gens i quan li dic que avui no ha d'anar a l'aula d'acollida perquè la professora està malalta o per qualsevol ... es gira i fa "Bien". Però això ho fan tots perquè ells veuen l'AA com una discriminació, per això cal que les hores que van siguin pocs alumnes per aprofitar més. Han d'estar les menys hores possibles i les que estiguin han de ser més intenses. Ells també ho viuen com que es perden hores de classe encara que no entenguin gaire, com que el treus del seu grup no volen ser diferenciats. No volen ser identificats com a immigrants.   - Per exemple els de segon any costa molt que vulguin anar algunes hores a l'AA encara que sigui per dos o tres hores per fer un repàs. Ara ja no són immigrants.   - Personalment (director) crec que aquests nens quan més ràpid passen a l'AO més integrats es senten i millor per ells, sense desmerèixer que a l'inici necessiten un reforç de català.   - El primer mes és fonamental perquè només busquen a la professora de l'AA que els ha de salvar de totes les situacions.   - No rebutgen el català. Depèn de quins sudamericans sí, venen sense saber que es parla català i per això rebutgen una mica. L'any passat es va deprimir un alumne sudamericà perquè es va deprimir en no poder entendre que havia d'aprendre una altra llengua i finalment a la mare la vaig convèncer que l'enviés a Madrid amb l'oncle, era un bon alumne però ...   - Perfil d'alumnat nouvingut determinat? Tenim una barreja, tenim pràcticament un 40% que són de fora. Però el problema no és tan això si no el nivell sociocultural familiar és baix i marca molt més. No és un problema de ser estranger superat el període inicial de domini de la llengua... El barri marca perquè és del barri, són classes populars.   - Estem molt acostumats, diria que era més difícil al començament quan hi havia pocs que no ara. Si parles amb el professorat i li preguntes quins són els problemes del centre un dels que surt és el gran nombre d'immigrants però després quan hi parles d'ensenyament general el que es diu és que el nivell de tots els

	estudiants és baix i no queden marcats.
Tema	Seguiment dels alumnes després de l'ESO. Informació sobre expectatives i estudis posteriors
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	Els equips directius no tenen cap informació sobre què fan els seus alumnes després de l'ESO. Els crèdits de síntesi de 4rt d'ESO es destinen a orientació però es fan a final de curs o en un crèdit variable. A vegades s'inicien activitats d'orientació a tercer i en el millor dels casos un centre ha augmentat les hores de tutoria a dos setmanals durant el segon quadrimestre per poder fer orientació escolar i professional o es destina a algú del departament de pisopedagogia o tutors de l'A.A. o tutors de tercer a orientar els que fan 15 ó 16 anys i són susceptibles d'abandonar el centre estiguin en el curs que estiguin. També és un intent d'evitar tenir alumnes repetidors amb 18 anys. No hi ha res previst per alumnes que per edat abandonen a segon o tercer per edat. La idea és que els alumnes i les famílies que estan dins el sistema els pots orientar però no els que estan a fora i que caldria invertir en ells en el moment d'arribada a Catalunya, encara que fos a primària. Quan són grans ja només els interessa anar a treballar i les famílies els posen a treballar ja que no estudien. L'edat fa molt, els de 12 , 13 i 14 anys tenen alguna possibilitat d'integrar-se al sistema, no els més grans que acaben abandonant. Els motius de l'abandonament són especialment per anar a treballar, bé perquè no poden adaptar-se al sistema educatiu per l'edat, per necessitats econòmiques familiars i les noies es van substituint per possibilitar que la mare vagi a treballar i quedar-se a casa tenint cura dels germans petits. A les aules obertes l'orientació forma part del currículum. Hi ha centres que comencen a plantejar-se el fet de fer un seguiment però trigaran a tenir dades.
Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	- No tenim dades ni informació sobre els alumnes que continuen estudiant fora del centre - A tutoria tenen una part d'orientació a tercer i a quart el C. de síntesi és d'orientació totalment. I a quart a tutories es fa orientació tot el curs. - A quart l'any passat es va fer tot el curs i vam veure que era massa i aquest any ho farem al segon quadrimestre a partir de febrer es passa a fer dues hores de tutoria per fer l'orientació i tot ... - El problema no és si es fa orientació o no, el problema és si estan dins del sistema o no ho estan. Els nens que estan dins del sistema tindran l'orientació que correspongui a quart o a tercer. El problema són els que no estan en el sistema que necessiten un tracte més personalitzat . És difícil establir uns mecanismes perquè cada nen és un món. Normalment la inversió de les hores d'orientació és bastant rendible. Per recuperar els nois que estan fora del sistema s'hauria d'intervenir a quart de primària o a tercer o quan comencen a anar a l'escola. Els nois d'aula d'acollida hi ha qui la família

confien en el sistema i volen que els seus fills hi participin i hi ha que no els interessa res i difícilment els podràs orientar.   - Els alumnes que tenen 16 anys i fins i tot 17 vam dir d'acompanyar-los a matricular-se i a fer les entrevistes i ens vam trobar que no tenen llengua suficient per fer un PGS i també una de les possibilitats que tenen és una mena de curs d'alfabetització que hi ha pels de 16 a 18 anys i que es fa als matins, a una de les noies sí que li van dir que podia fer el PGS però no el que volia i sembla que dels 4 ó 5 casos que vam derivar cap allà només queda una persona que sí va a classe. Els altres estan treballant ara. A banda que no troben un acompanyament .. bueno doncs que són grans.   - El sistema no els ofereix res després i els demanen que tinguin un nivell de llengua que és impossible   - Les famílies volen tenir el nen recollit i el posen a treballar.   - ... els que arriben aquí amb 12, 13 tenen una possibilitat d'integrar-se i intentar fer l'ESO. Els de 15 ó 16 anys les seves possibilitats de fer... és extraordinari.   - <i>... molts d'ells intenten fer un PGS però clar se'ls fa fer una altra vegada l'alfabetització ... i abandonen</i>   - Tenen la necessitat d'ajudar a casa... Vegades és pels germans petits que han de cuidar perquè la mare ha de treballar.   - No sabem si estudien després de la ESO.   - Les noies ... han de quedar-se a casa per rellevar la mare que ha de treballar. I quan la gran es casa i s'independitza de la casa passa el relleu a la germana petita. I els nois van a treballar a algun taller i alguns van a algun cicle formatiu de grau mitjà. Diríem que la meitat d'ells van a treballar i els altres cicles formatius. Però no fem cap seguiment. Però les xifres diríem que estan entre el 45% i el 50% i un 5% continuen estudiant (1 alumne a batxillerat).   - L'orientació es fa a quart d'ESO i depèn de l'edat, quan fan els 15 anys estiguin en el curs que estiguin. Hi ha que se'ls hi fa a segon d'ESO. La psicopedagoga és qui fa l'orientació dels alumnes que fan 16 anys i conjuntament amb el tutor abans que abandonin se'ls orienta cap a PGS, Cicle Formatiu, escola d'adults o continuar els estudis en el centre. No esperem que acabin el 4rt amb 18 anys.   - Els de l'aula oberta a tercer i 4rt fan visites a empreses i l'orientació es personalitzada i se'ls demana perquè no van i fins i tot amb les famílies. La resta no té orientació fins a quart. La tutora de tercer fa el seguiment dels que tenen 16 anys per decidir entre tots si se'l dirigeix a un PGS i els dijous es fan el tastet d'empresa per a que vegin quina oferta hi ha i què se'ls demana per entrar a treballar, això es fa amb la col·laboració de l'ajuntament, també a 4rt es visita altres empreses. La visita els motiva molt. El món exterior de l'empresa de que necessiten estudiar els va bé perquè no és el discurs del professor. A les aules obertes l'orientació ja la fas amb les activitats i així coneixen el món laboral. I se'ls anima molt a que intentin fer un cicle formatiu.   - Ens hem posat ara, ho vàrem començar a fer amb els que

	acabaven cicles i ara ens hem posat ara i estem en procés de fer-ho ja que ens pot donar informació de com van les coses. L'any vinent ja tindrem dades. - A partir de 4rt d'ESO i es fa conjuntament amb els tallers que es monten des de l'ajuntament, ens fan un crèdit variable on fan tastets com si fos una aula oberta.

Tema	Serveis interns o externs per atendre les famílies i rebre informació
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	Entrevista inicial a càrrec dels responsables de AA ja que serà el tutor personal i durant el primer curs, el següent curs passen a ser tutoritzats pel tutor de l'aula ordinària o bé si entren més a l'. I ha dos centres que tenen tutor d'aula i tutor personal diferenciat. La informació que s'obté de les mateixes famílies admeten que és poca i no corresponen als cursos d'aquí, fan referència a l'expedient acadèmic. Es fan servir els mediadors si no hi ha ningú de la família que parli català o castellà, els pobles que no disposen d'un servei municipal de mediadors la seva demanda allarga el temps d'espera per fer l'entrevista. Quan es demana per serveis externs o interns de que disposen per acollir els alumnes a les aules ordinàries no fan menció al servei d'assessorament LIC i el coordinador LIC amb prou feina, la seva tasca és ambigua o poc activa.
Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	-Al principi ho ha el tutor de L'AA perquè és el seu tutor personal. Fa l'entrevista inicial amb la família. Nosaltres tenim tutor d'aula o de grup i tutor personal. I a mida que entren de nous a l'aula d'acollida es passen a un altre tutor... s'adjudica a principis de curs sí que els de segon any tenen altres tutors. - La informació anterior a l'arribada l'obtenim de les mateixes famílies i alumnes, és molt poc. I a més no corresponen amb els cursos d'aquí. Per molt que ens diguin que el que han fet convalida això o allò en realitat no sabem què han fet, alguns porten algunes notes... no pots fer cas. - Normalment els pares ja saben castellà i per tant és preferible ja que els mediadors fan allargar el procés. Clar que estem parlant de majoria de nens sudamericans. En el cas dels magrebins si el pare no parla castellà porten un germà o un oncle que en parlen. No tenim necessitat de mediadors que no sigui purament puntual. No tenim cap altre servei tampoc intern, el coordinador LIC pot ajudar si li demanem ajuda per fer alguna adaptació però no ... Tenim la dificultat de l'adaptació dels currículums de l'A.O. Programa individual intensiu, o estem acostumats i no sabem com fer-ho i aquesta formació sí que ens aniria bé. Recursos LIC en realitat no serveix de res. Hauria de d'haver el material per exemple et diguessin: Alumne magrebí o que no parla llengua romànica, primer nivell d'adaptació al

	currículum de Catalunya, sis o quatre llibres de les diferents àrees, científica, social, tecnològica ... Alumne de parla romànica: sis llibres , primer i segon nivell. Com a professor de naturals li busco els temes corresponents i li dic què ha de fer. Aniria bé. Igual que tenim material pels alumnes autòctons hauria d'haver-hi pels de fora. Perquè si hem de fer fotocòpies o ara ... és un caos, és molt complicat. Hi ha materials però estan molt dispersos. Si hagués un llibre seria molt més fàcil per avançar.

Tema	Demandes al departament per millorar l'acolliment i escolarització d'alumnes de famílies immigrades
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	Les substitucions de l'AA és difícil donen les gràcies a que n'hi ha poques baixes donat el caràcter voluntari i el alt grau de compromís de les tutores. Si és per poc dies entra un de guàrdia i en altres casos es queden a l'aula ordinària. La seva substitució és conflictiva ja que necessita un acompanyament, per baixes llargues el Departament hauria de preveure enviar professors amb un perfil específic, ara per ara no és així. Si els responsables de l'AA és un equip encara es pot salvar la substitució curta ja que sempre queda algú per informar de què fer a l'AA. Si funcionem com un equip tenim més garantia de que funcioni i això també desengoaix a la resta de professors. Però per formar aquest equip s'han de saltar normatives i destinar recursos a altres àrees curriculars, es solventa internament problemes que l'administració no cobreix. Per poder disenyar en funció de les necessitats es troba a faltar autonomia i no haver d'estar a remolc del que et permeti fer l'Administració. Les comissions de serveis impedeixen formar equips estables. No es poden preveure la destinació d'hores , a més de les tutores de l'AA, ja que la plantilla amb antelació. A més es destinen professors en funció del nombre de finals de maig però arriben molts a mig curs. No hi ha cap previsió de res i fins i tot t'arriben ajuts econòmic imprevistos que has de gastar en poc temps. Altres demandes més acords amb els tutors: més professors , una segona aula d'acollida o per rebaixar el número d'alumnes de l'aula d'acollida. Quan un IES té força organitzada l'AA i té una organització que li satisfà atenent els recursos que té les seves demandes són concretes i parteixen de la funcionalitat, en cas contrari es demanen més professors, rebaixar ràtios. Rebaixar ràtios per atendre'ls més intensament i que estiguin menys hores a l'AA, és una de les opinions. Allà les substitucions de l'aula d'acollida són força caòtiques ja que depenen d'una sola persona i si aquesta es posa malalta ... com ells mateixos admeten perd la dignitat l'acolliment. En aquests casos s'admet l'aïllament de l'aula d'acollida. La idea de que atendre aquests nens és rebaixar el nivell dels altres torna a sortir, està molt arraigat i per això es demanen recursos però

	poc concrets, en general. El procés de preinscripció i matriculació és aliè als equips directius, aquells que pateixen més nombre d'incorporacions durant el curs tenen la sensació de que els adjudiquen els alumnes mentre que el sistema permet que altres centres no en rebin bé sigui per una "tapada" sel·lecció de l'alumnat o bé perquè el fet de no preveure guardar places lliures, com és el cas dels concertats, a la pràctica fa que els alumnes immigrants es concentrin en centres a vegades allunyats dels seu barri. Els NEE es reparteixen a l'inici de curs i especialment a l'inici de l'ESO però no després. Només el director sap més o menys com va la comissió de matriculació i la solució real és que procuren tenir els cursos plens al setembre per evitar tenir matrícula viva. Els equips directius no tenen cap o poca relació amb els assessors LIC, igual que la majoria del professorat que ni sap quan ve o com es diu i per tant aquesta distanciació provoca una valoració negativa de la seva tasca sense que se entri a fer cap comentari que pugui fer entendre aquesta valoració. A vegades els silencis són força eloqüents. Una demanda concreta és que s'elaborin material específic de diferents àrees ja editats. Els ACI els neguiteja ja que no saben com fer-ho. Tenir dos professors per aula tal com es fa als mòduls professionals, en un centre ho han fet gràcies als diners rebuts d'un pla experimentals i els ha donat resultat.
Extracte de les entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	- En cas de 15 dies envien un substitut i si no sempre hi ha que se li diu el que pot fer el professor de guàrdia. - L'equip de l'aula d'acollida és voluntari i de professorat de la casa i això fa que el nombre de substitucions sigui baix i la problemàtica lligada a les substitucions sigui baixa però clar la substitució de l'AA necessita un acompanyament. Clar el fet de que l'administració no preveu enviar una persona de perfil específic, això no existeix. - Clar i no hi ha una sola persona responsable, és un grup i sempre hi ha algú que diu al de guàrdia què ha de fer. - La situació se solventa amb recursos interns. Amb recursos intern amb bona voluntat i perquè és un equip no és una persona - <i>Es solventa amb diferents. 1r: tenim dos persones amb destinació complerta a l'aula d'acollida, 2n: El centre inverteix hores de recursos propis a l'AA i les persones de l'AA tenen vocació de treball en equip per tant unes poden cobrir als altres... I tot plegat és possible perquè ens saltem substancialment tot el que és normativa. A l'AA se li donen hores de àrees curriculars i s'intervé a les àrees curriculars des de l'AA per tal que hi hagi aquest equip. Ens saltem la normativa general, més o menys, per a què hi hagi un equip ... solventem internament una sèrie de problemes que l'administració no és capaç de cobrir.</i> - Nosaltres hem de fer la prevenció per a que no passi i no només treballa en equip l'AA, en general en el centre treballem d'aquesta

manera fa molts anys. Nosaltres no només queixar-nos si no organitzar-nos per a que la cosa surti... I amb l'AA hem fet igual, hem dit què necessitem per a què funcioni i ho cobrim perquè si estem esperant a que ens ho solucioni, clar perquè si només hi ha una persona i es posa malalta què fem amb tots els nens aquests per tant hem fet nosaltres un sistema per a que això funcioni.   - Però no podem funcionar amb voluntarisme, calen recursos . Trobo a faltar autonomia, és això que fem nosaltres tenir la capacitat normativa de fer-ho . Autonomia que vol dir capacitat real de fer-ho i no haver d'anar sempre a remolc de l'administració.   - A part de la dotació de dos persones que ha posat el departament el centre ha posat més hores. Clar això també desagobia a la resta dels professors. Clar perquè si tu tens que això funciona la gent està més tranquil·la també.   - La trava administrativa que suposa la comissió de serveis, per destinar hores és una trava burocràtica que fa difícil formar l'equip. Teníem una persona de dos anys que hi era a l'AA ha aprovat les oposicions i ha de fer les pràctiques en l'especialitat que ha aprovat, o sigui de castellà, o sigui que a última hora busca algú altre. També la seguretat a llarg termini, hores d'ara no tenim la seguretat de quants serem dos, tres ... de persones destinades a l'AA   - La incertesa fins a l'última hora ... hauria de ser una previsió de dir tant nens tant s necessita i no que del nombre   - Des de l'1 d'octubre han arribat 7 nanos, tres d'ells no han estat escolaritzats.   - No hi ha previsió de res, no pots dir l'any que ve podré tenir...   - Sí que hi ha un bon nivell de formació de la comarca de les AA el que passa és que casos en que venen nanos sense haver agafar ni un llapis, això és difícil de fer una formació de què i com fer-ho ... i ho fas.   - Recursos humans per rebaixar ràtios per atendre millor aquests alumnes, no hi ha res més. L'AA no pot assumir les necessitats dels de segon any perquè amb els que arriben ara ja la copen. Necessitem una altra aula d'acollida per atendre els de segon any. No poden haver 15 alumnes a AA, és impossible.   - Necessiten una atenció molt personalitzada. Amb 4 ó 5 ja hauria prou.   - Ells saben que n'aprenen de català i fan gala que n'han après però no volen masses hores. Els per aprendre català creuen que també ho fan parlant amb els nanos perquè l'objectiu que tu tens no el veuen. Per tant la nostra política hauria de ser que com que no volen sortir han de ser poques hores però intenses. Per tant baixar la ràtio. Si d'ells depengués et demanarien sortir a fer català i punto , tres hores a la setmana, i no sortir a les altres classes.   - La tutora de l'AA ha estat malalta i ningú l'ha substituït, s'han quedat a la seva aula. Si està 10 dies envien un suplent. Però tot i així no pot ser perquè se'ls ha de conèixer i s'ha de saber ... Si és

posa malalt ha de ser substituït-lo per mig any i no tornis. Per que si no és un caos sigui per 15 o un mes. A més que quan ve un substituït no ve voluntari d'acollida ve per l'especialitat corresponent, perquè els tutors de l'AA són voluntaris i la voluntarietat clar ... Sembla que això ara s'ha corregit i pots demanar que sigui d'acollida o de català perquè clar es fa tot en català. Ara per ser de l'AA el substituït ha de ser de llengües però **no hi ha professors que l'agafin, pots trobar-te més d'un mes per que agafin la vacant. Clar que també ho entens els dius aquí els tens segueix.**

- Cada nen va al seu ritme, té material adaptat i si els canvies el professor s'ho agafen com a pexanguera. **Perd la dignitat l'acollida. Els anys que hem tingut substituïts a l'AA el servei ha quedat totalment desprestigiats. Perquè es senten abandonats. El funcionament de l'AA és com una illa en la que no intervenen altres professors que no siguin de l'aula d'acollida.**

- ... **aquests alumnes sobretot si venen d'altres cultures o llengües llunyanes a la nostra és complica molt el seu aprenentatge i endarrereix la dels altres**, necessitem hores i recursos per atendre aquests alumnes, per poder explicar-los prèviament el que van a fer a la classe o ampliar o matitzar el que estan fent en el grup.

- **La comissió de matriculació que es reuneix cada dues setmanes ...reparteix (els NEE) entre tots els centres públics i concertats.**

- Però **els concertats omplen totes les places en el període de matriculació** i per tant després no tenen places.

- *Però també tenen places destinades a necessitats educatives, quantes no ho sé . En principi a Mataró el repartiment en principi no és insatisfactori. Més o menys es reparteixen.*

- *De fet l'ajuntament no col·labora gens perquè aquestes places de necessitats educatives especials estan en els centres que estan i no on es fa la demanda ... des d'Educació de la Generalitat sí que hi ha la voluntat i indica que es reservin places però clar les demandes no hi és al barris on hi ha vacants per tant aquests nens si han d'anar a la concertada vol dir augment de ràtio.*

- Els alumnes que venen de fora, que son immigrants i necessiten anar a l'AA. ja marquen la casella de NEE en el moment de la inscripció. Secretaria marca la casella de tipologia nouvingut, la secretaria ja veu quan s'inscriuen de la dificultat que tenen de comunicació. **Hi ha una comissió de matriculació que decideix després a quin institut has d'anar. Però a efectes reals és l'inspector de zona que decideix. Però en realitat tots venen aquí. Malgrat que hi ha un centre concertat, tots venen aquí.** No tenen A. Acollida, com que l'any passat la política era tots cap aquí, tenien AA però com es van quedar molts pocs i van tancar l'AA i ara tots venen aquí. **L'inspecció diu que ja ho sap i que els envia aquí perquè no hi ha places i la pregunta és perquè has deixat que no tinguin places? Han de**

	reservar places per setembre per si venen nens de fora. Matrícula viva? Uns dotze des de 1 de setembre d'enguany (novembre), concretament des del 1 de setembre del curs passat han arribat 21 alumnes. I si comptes tots els cursos d'ESO és un 10% d'immigració, tenim uns 500 alumnes i els immigrants són uns 50. Malgrat tot cal tenir en compte qui és estranger i qui no ho és, no és tan fàcil: han nascut aquí, fills d'immigrants espanyols, dobles nacionalitats ... - No sabem com va, la solució és tenir els cursos plens. Per exemple si la pre-inscripció és alta no poden entrar a mig curs a primer cicle ... Clar depèn de les places lliures. - Recursos LIC en realitat no serveix de res. - Hauria de d'haver el material per exemple et diguessin: Alumne magrebí o que no parla llengua romànica, primer nivell d'adaptació al currículum de Catalunya, sis o quatre llibres de les diferents àrees, científica, social, tecnològica ... Alumne de parla romànica: sis llibres , primer i segon nivell... Igual que tenim material pels alumnes autòctons hauria d'haver-hi pels de fora. Perquè si hem de fer fotocòpies o ara ... és un caos, és molt complicat. - Hi ha materials però estan molt dispersos. Si hagués un llibre seria molt més fàcil per avançar. - Necessitem més professorat, com que formem part del Pla d'autonomia ens han donat bastants calès, una cosa que hem fet és posar gent que no són profes però estan preparats en aules ordinàries en aquelles matèries que no tenen cap tipus d'ajuda, els instrumentals tenen grups NEE i la ràtio queda reduïda, altres tenen desdoblaments ... Les que no tenen cap tipus d'ajut són Visual i Plàstica, Socials ... Hem contractat els serveis d'una empresa que envia gent que ens ve a ajudar, dels tres grups , dos hi entra una persona a ajudar-nos i l'altra no i veurem què passa amb els resultats acadèmics. Ha anat molt bé, ajuda als que tenen dificultat. Una solució seria tenir dos professors en la mateixa aula, no cal rebaixar ràtios sino preparar material per dificultats, nanos de suspensos treuen 8 i 9. Clar això significa una mà de diners i el curs vinent ja veurem perquè no ho tindrem. Si els que tens allà més penjadets com són els de l'AA, poguessin tenir algú allà ajudant-los els incentives perquè veuen que arriben i procuren superar-se. Clar tenen referents a l'aula. En tota la meua vida mai m'havia trobat.

Tema	Propostes de millora del propi centre i professorat
Consideracions – informacions tretes de les entrevistes	Hi ha desencís sobre la formació permanent que s'ofereix. No respon al que es necessita, massa teòrics. Es veu com una ampliació de l'horari laboral. Preferència de formació en el centre i aprofitant recursos propis.
Extracte de les	I respecte la formació del professorat?

entrevistes: transcripcions d'algunes opinions que poden servir de mostra	Formació professorat de l'A.A. està clara, les dues persones que hem dedicat a fet cursos Di: Pels altres professors si ho fem tipus curset de dimecres a la tarda vol dir voluntari i això vol dir que majoritàriament no et vindrà. Ha de ser utilitzar hores del centre, dins l'horari que el centre pugui gestionar, ara mateix estem fent un curs d'informàtica i som 17 ó 20. Un curset així seria factible, tenim a la formadora i no com està muntat el tema de la formació permanent avui dia. Hem d'obtenir l'aprovació del Departament i si ja hi ha certa desconfiança dels C. De Recursos ja no diguem dels centres educatius. I si ens deixen organitzar sempre que tinguem la benedició papal del Departament menys de 15 hores no compten, clar si vols que la gent es formi has de facilitar que això funcioni i si no volen deixar-nos fer a nosaltres doncs és lo que hay. Coord: Si vols que la gent es formi has de facilitar que ho faci al centre, possibilitant recursos i que ens els organitzem segons la nostra manera de fer. Si la formació ha de suposar més esforç del que pots aconseguir. Necessitem molt més camp i no tant muntatge dels ... diguéssim Ccord: Ens fa falta coses pràctiques i no teòriques La formació hauria de ser com fer els progressos a l'AO i material. Llibres de text per immigrants que pot tenir més de tres àrees i utilitzar-lo. Perquè si has de buscar material pel xino, pel magrebí, pel ... no sé què del cos humà. La teoria és molt fàcil però a la pràctica ... I qui diu que ho fa manteix perquè la proporció és que entre 60 professors sempre hauria d'haver algú i encara no ho he vist. He vist activitats de curta durada (dossiers) i intermitent. Tenim la dificultat de l'adaptació dels currículums de l'A.O. Programa individual intensiu, o estem acostumats i no sabem com fer-ho i aquesta formació sí que ens aniria bé. Porto 30 anys fent curssets, no m'aporten coses noves i que em facin pensant. Surto desencisada del cursos. És com si anéssim per modes, no hi ha idees noves suggerents no.

Els diferents colors corresponen a equips directius de diferents centres de secundària. El color blau correspon als meus comentaris o preguntes i aclariments.